



**Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim**

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA



# ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE MYŚLIBORSKIM

Opracowano w ramach projektu

**„Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”**

Lider projektu: Szczecińska Fundacja Talent Promocja Postęp

Partner projektu: Powiat Myśliborski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu

Nr projektu: POKL.05.04.02-00-H16/13

**SZCZECIN - MYŚLIBÓRZ 2014**



**KAPITAŁ LUDZKI**  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**UNIA EUROPEJSKA**  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

### SPIS TREŚCI

Spis treści.....	2
Wstęp.....	3
Słowniczek wykorzystanych pojęć i terminów .....	5
1. Założenia metodologiczne.....	11
1.1. Model współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, jako teoretyczna podstawa budowy zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim .....	11
1.2. Sposób integracji strategii .....	16
1.3. Przyjęta procedura opracowania strategii .....	17
1.3.1. Budowa partnerstwa strategicznego powiatu myśliborskiego.....	17
1.3.2. Założenia metodologiczne diagnozy .....	18
1.3.3. Część projekcyjna strategii .....	20
1.4. Odwołania do obowiązujących aktów prawa krajowego i lokalnego .....	20
2. Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie myśliborskim.....	22
2.1. Aktywność organizacji pozarządowych oraz jakość współpracy międzysektorowej.....	22
2.1.1. Działalność organizacji pozarządowych w powiecie myśliborskim .....	22
2.1.2. Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi .....	26
2.1.3. Ocena jakości współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną .....	30
2.2. Diagnoza sytuacji w powiecie myśliborskim na podstawie badań empirycznych.....	34
2.2.1. Obraz sytuacji społecznej powiatu myśliborskiego na podstawie badań fokusowych.....	34
2.2.2. Obraz sytuacji społecznej powiatu myśliborskiego na podstawie badań ankietowych.....	37
3. Ranga problemów społecznych wspólnot samorządowych gmin i powiatu. Wskazania eksperckie .....	47
3.1. Katalog problemów społecznych i jego rangi .....	47
3.2. Ustalenia grupy zarządzającej.....	49
4. Analiza strategiczna rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim (SWOT) .....	51
4.1. Powiat myśliborski .....	51
4.2. Gmina Miasto Barlinek .....	53
4.3. Gmina Boleszkowice .....	58
4.4. Gmina Miasto Dębno.....	59
4.5. Gmina Miasto Myślibórz.....	61
4.6. Gmina Nowogródek Pomorski.....	62
5. MISJA I CELE STRATEGII .....	66
5.1. Synteza problemów społecznych występujących w powiecie myśliborskim .....	66
5.2. Misja zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim .....	67
5.3. Cele strategiczne i proponowane kierunki działań .....	68
5.4. Cele operacyjne i zadania do realizacji .....	71
6. Wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja strategii .....	78
6.1. Ogólne wskaźniki realizacji ZSRPS.....	78
6.2. Szczegółowe wskaźniki realizacji ZSRPS.....	79
6.3. Organizacja procesu zarządzania ZSRPS .....	91
Spis tablic i rysunków.....	94



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

### WSTĘP

Prezentowana **Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim** jest dokumentem powstałym w rezultacie realizacji projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim” przez Szczecińską Fundację Talent –Promocja-Postęp oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

Zasadniczą ideą towarzyszącą realizacji projektu było wdrożenie „Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi” w praktyczne rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców powiatu. Przyjęcie takiego założenia oznaczało zupełnie nowatorskie podejście do kwestii planowania i zarządzania strategicznego. Nowatorstwo to, po pierwsze, polegało na podjęciu różnorodnych działań obejmujących konsolidację wysiłków podmiotów samorządu gminnego, powiatowego i organizacji pozarządowych. Podjęto w związku z tym wysiłki zmierzające do stworzenia partnerstwa, które objęło ostatecznie 13 podmiotów. Konieczność wypracowywania wspólnego stanowiska było w tym wypadku jedną z najtrudniejszych kwestii.

Po drugie zaś, nowatorstwo dotyczyło samego przedmiotu strategii. Przymiotnik „zintegrowana” ma tu, bowiem podwójne znaczenie. Z jednej strony, oznacza harmonizowanie problemów społecznych pomiędzy 6 różnymi wspólnotami samorządowymi, o różnych problemach, zasobach i zagrożeniach, wreszcie kompetencjach, z drugiej strony dotyczy integracji działań międzysektorowych: administracji publicznej i organizacji pozarządowych. Efektem końcowym jest gotowość wspólnego działania na rzecz pogłębiania kultury współpracy i lepszego świadczenia usług oferowanych mieszkańcom społeczności lokalnych.

**Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim** jest z tego względu wytworem zbiorowym, przy którego powstaniu uczestniczyło kilkadziesiąt osób: ekspertów, funkcjonariuszy publicznych, lokalnych liderów i społeczników.

W dokumencie wykorzystano szereg opracowań będących rezultatem prac warsztatowych, eksperckich oraz badawczych. Wymienić tutaj należy zwłaszcza następujące opracowania:

- Mapa Problemów Społecznych w powiecie myśliborskim opracowana w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;
- Koncepcja budowy Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowana w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;
- Procedury zlecania zadań publicznych opracowane w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;
- „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych” -publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- Niezbędnik do (samo)oceny współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi (Lokalny Indeks Jakości Współpracy);
- Sprawozdanie z warsztatów „Budowa Strategii”. Warsztaty organizowane w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- Sprawozdanie z konsultacji nt. zlecenia zadań publicznych w powiecie myśliborskim. Działanie realizowane w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;
- Sprawozdanie ze spotkań partnerskich organizowanych w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”;
- Ocena jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi opracowana w ramach projektu „Samorządność i współpraca w powiecie myśliborskim”.

Bezpośrednio w pracach nad **Zintegrowaną strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim** uczestniczyło ponad czterdzieści osób.

Szczególnie duży wkład wnieśli do dokumentu sygnatariusze Partnerstwa Strategicznego reprezentujący jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe: *Piotr Downar, Bartosz Jacura, Arkadiusz Janowicz, Mariola Kmiec, Małgorzata Kociemba-Makowska, Beata Kołodziejek, Jan Krzywicki, ks. Henryk Łącki, Arkadiusz Mazepa, Tomasz Pietruszka, Zygmunt Siarkiewicz, Zofia Sobczak oraz Bożena Wierucka.*

W ramach warsztatów dopracowywano przyjęte założenia oraz oceniano skuteczność proponowanych rozwiązań. W tej fazie prac wzięły udział następujące osoby: *Barbara Augustynowicz, Grażyna Dąbrowska, Ewa Jamorska, Danuta Kabzińska, Zdzisław Kik, Ewelina Mazurek-Januchowska, Elżbieta Ogarewicz, Maria Połchowska, Alicja Prill, Urszula Sawicka, Beata Stachurska -Wołk, Krystyna Stankiewicz, Alina Sznabowicz, Emilia Więctawska, Janusz Winiarczyk, Elżbieta Wrońska, Henryka Zarębska oraz Magdalena Zynda-Lis.* W konsultacjach części szczegółowych dokumentu uczestniczyli także: *Mariola Kmiec, Aniela Kołodziej, Patrycja Kowalska – Łastowska, Barbara Krakowska – Petruk, Izabela Kubiak – Mazepa, Elżbieta Ogarewicz, Zofia Sobczak, Wioletta Wierzbicka i Elżbieta Wrońska.*

Prace zespołów tworzących oraz konsultujących strategię były wspierane przez ekspertów zewnętrznych. Ekspertami tymi byli: *Jerzy Bielec, Włodzimierz Durka (redakcja końcowa), Dariusz Dziechciarz, Iwona Klimowicz, Wiesław Poleszak, Robert Porzak oraz Iwona Żukiert.*

## SŁOWNICZEK WYKORZYSTANYCH POJĘĆ I TERMINÓW

3 Sektor ( „Trzeci sektor”) to nazwa, której używa się wobec ogółu organizacji pozarządowych. Określenie to, przeniesione z języka angielskiego, nawiązuje do podziału dzielącego aktywność społeczno-gospodarczą nowoczesnych państw demokratycznych na trzy sektory: biznes, funkcjonujący w oparciu o rynek i jego prawa, gdzie kluczowym słowem jest zysk, sektor publiczny, który tworzy i działa w oparciu o prawo i może być utożsamiany z tym, co nazywamy państwem i administracją, trzeci sektor, którego wyznacznikiem są realizowane wartości, a który jednoznacznie spaja społeczeństwo i sprzyja tworzeniu wspólnoty. Trzeci sektor to ogół prywatnych organizacji, działających społecznie i nie dla zysku, czyli organizacje pozarządowe (organizacje non-profit).

Analiza interesariuszy przeprowadza się na etapie przygotowania strategii. Interesariusz, to osoba fizyczna lub instytucja, które mogą (pośrednio lub bezpośrednio) wpływać lub podlegać wpływowi projektu, programu, realizowanej strategii. Mogą oddziaływać na projekt zarówno pozytywnie, np. wspierać jego cele, jak również negatywnie, utrudniając lub uniemożliwiając realizację jego celów. Analiza interesariuszy jest jednym z kluczowych elementów badania środowiska realizacji projektu. Celem analizy interesariuszy jest określenie rzeczywistego a nie formalnego układu władzy związanego z zarządzaniem strategicznym i operacyjnym.

Analiza SWOT/TOWS - ustalenie: z jednej strony — szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia; z drugiej — atutów i słabości wynikających ze stanu własnych zasobów. Przetworzenie liter wskazuje kolejność analizowania składowych sytuacji strategicznej: SWOT — atuty/słabości, szanse/zagrożenia; TOWS — zagrożenia/szanse, słabości/atuty. W przypadku SWOT punktem wyjścia analizy jest ocena własnych, wewnętrznych możliwości. Natomiast punktem wyjścia analizy TOWS jest rozpoznanie zewnętrznych zagrożeń i szans w potencjalnym polu działania, które konfrontuje się z oceną własnych predyspozycji do wykorzystania pojawiających się okazji oraz możliwości minimalizacji skutków ewentualnych zagrożeń.

Dane o ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym - dane zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania na dzień 31 XII. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Formy organizacyjne reintegracji społecznej i zawodowej: kluby i centra integracji społecznej - prowadzone przez samorząd lub organizację pozarządową placówki realizujące programy readaptacji dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zatrudnienie wspierane – subsydiowane ze środków Funduszu Pracy zatrudnienie uczestników programu reintegracji w centrum integracji społecznej, spółdzielnia socjalna – spółdzielnia

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

utworzona na preferencyjnych warunkach przez osoby (minimum pięć osób) zagrożone wykluczeniem społecznym.

Instrumenty rynku pracy to działania finansowane przez starostę (powiatowy urząd pracy) wspierające usługi świadczone na rynku pracy takie jak np.: finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy, finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne itp. Do instrumentów rynku pracy zalicza się także prace interwencyjne i roboty publiczne (refundację pracodawcy lub organizatorowi części kosztów zatrudnienia), lub prace społecznie-użyteczne.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej to: regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej.

Mapa zasobów i potrzeb - raport z badań przeprowadzonych w społeczności lokalnej. Jest to diagnoza obejmująca trzy elementy: (1) ustalenie problemów, z którymi styka się społeczność, (2) ustalenie zasobów, jakie posiada społeczność, (3) ustalenie potrzeb społeczności lokalnej.

Metoda analizy operacyjnej ABC - polega na podzieleniu zjawisk pod względem ich istotności na trzy grupy: (A) o największym znaczeniu (75%), (B) o średnim znaczeniu (20%), (C) o małym znaczeniu (5%)

Misja - precyzyjne wyrażenie dalekosiężnych zamierzeń i aspiracji, stanowi fundamentalny, czasami nieosiągalny, a jednocześnie unikatowy stan przyszły, do którego dana organizacja dąży, aby sprostać wyzwaniom. Misja organizacji (wg. K. Obłój) nabiera strategicznego znaczenia, gdy spełnia trzy wymogi: oznacza kierunek i dotyczy przyszłości, wyraża marzenia i wyzwania, które stają się udziałem społeczności, a proces jej realizacji jest wiarygodny.

Negocjacje - dążenie do takiego zbliżenia stanowisk, które pozwoli na wypracowanie wspólnej decyzji lub podjęcia wspólnego działania. Jest to proces, w czasie którego co najmniej dwie strony zależne od siebie rozmawiają o dotyczących ich, choć sprzecznych interesach i celach. Partnerzy negocjują, aby osiągnąć zgodę lub kompromis i doprowadzić do podpisania porozumienia, bo uważają, że takie rozwiązanie jest dla nich korzystne

NGO (Non-governmental organisation, czyli organizacja pozarządowa), to angielska nazwa oraz skrót NGO najczęściej używany przez Organizację Narodów Zjednoczonych, Unię Europejską oraz inne instytucje międzynarodowe.

Niepełnosprawność

a/ lekkiego stopnia dotyczy osoby o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne,



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- b/ umiarkowanego stopnia dotyczy osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- c/ znacznego stopnia dotyczy osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Organizacja pozarządowa to niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną (ustawa o stowarzyszeniach, ustawa o fundacjach, ustawa o partiach politycznych, ustawa o związkach zawodowych), w tym fundacje i stowarzyszenia.

Organizacja pożytku publicznego (OPP) - termin wprowadzony w Polsce 1 stycznia 2004 przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Status OPP może uzyskać organizacja pozarządowa (z wyjątkiem partii politycznych, związków zawodowych, organizacji pracodawców oraz samorządów zawodowych), prowadząca działalność w obszarach pożytku publicznego, które zostały określone ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Ponadto organizacja musi spełniać dodatkowe kryteria dotyczące m.in. jawności działania, kontroli w organizacji.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, czyli osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, alkoholicy i narkomani poddający się procesowi leczenia, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, osoby w wieku 15-24 lat sprawiające trudności wychowawcze.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy: bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni dłużej niż kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia i bezrobotni niepełnosprawni.

Partycypacja społeczna oznacza udział obywateli w zarządzaniu sprawami publicznymi społeczności, której są członkami. Do klasycznych narzędzi partycypacji społecznej zalicza się 5 instrumentów: wybory, referendum, konsultacje społeczne, postępowanie administracyjne, akcje bezpośrednie.

Praca socjalna: wsparcie we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (poprzez np. utrzymanie kontaktów z otoczeniem, pomoc w załatwieniu spraw osobistych itp).



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- Polityka publiczna (ang. public policy) – sfera, czy dziedziną zrationalizowanych i systemowych działań państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Polityki publiczne mają charakter działań celowych, zamkniętych w czasie, zakładających alokację środków i odpowiedzialności. Znajdują one wyraz w formalnych, umocowanych prawnie dokumentach, aprobowanych przez odpowiednie organy.
- Polityka społeczna - działalność państwa i innych organizacji w dziedzinie kształtowania warunków życia i pracy ludności oraz stosunków społecznych, mająca na celu m. in. zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu i zapewnienie ładu społecznego.
- Pomoc społeczna - polega na wsparciu osób i rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w sytuacjach, w których nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
- Problemy społeczne - powtarzające się, masowe zjawiska uznawane przez daną grupę społeczną lub społeczeństwo za negatywne, złe, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii publicznej i może przyczynić się do dezorganizacji społecznej.
- Projekt realizacyjny - zestaw szczegółowo opisanych, konkretnych działań odwołujących się do celów operacyjnych. Projekt wskazuje konieczne dla podjęcia tych działań środki (w tym w pierwszej kolejności środki finansowe ze wskazaniem ich źródeł), określa czas trwania (realizacji) projektu oraz jego zasięg, wskazuje instytucje odpowiedzialne za jego realizację, proponuje zestaw wskaźników pozwalających ocenić postępy realizacji projektu.
- Publiczne służby zatrudnienia: organy zatrudnienia (minister właściwy do spraw pracy, wojewodowie, marszałkowie województw i starostowie) wraz z powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy, urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, realizującymi zadania określone ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Rehabilitacja - (zgodnie z nomenklaturą stosowaną przez ONZ i honorowaną przez Polskę w karcie praw osób niepełnosprawnych) proces, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, narządów zmysłów, intelektualnego, psychicznego i/lub społecznego, m.in. poprzez dostarczanie urzędzeń umożliwiających im większą niezależność. Rehabilitacja może obejmować działania zmierzające do odtworzenia i/lub przywrócenia funkcji, kompensacji utraty lub braku funkcji, jak też kompensacji ograniczenia funkcjonalnego. Proces rehabilitacji nie obejmuje początkowej opieki medycznej, natomiast w jej zakres wchodzi szerokie spektrum działań, poczynając od rehabilitacji podstawowej i ogólnej, a kończąc na rehabilitacji nastawionej na realizację ściśle określonego celu, na przykład rehabilitacji zawodowej.
- Reintegracja społeczna i zawodowa to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.
- Rodzina - (wg J. Szczepańskiego) grupa społeczna złożona z osób połączonych stosunkiem



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

małżeńskim i rodzicielskim. Są to dwa podstawowe stosunki decydujące o powstaniu i istnieniu rodziny: małżeństwo i pokrewieństwo. Pokrewieństwo może być rzeczywiste (między rodzicami i dziećmi własnymi) lub zastępcze (między rodzicami i dziećmi przybranymi). Pokrewieństwo zachodzi w linii wstępnej: rodzice, dziadkowie, pradziadkowie oraz linii zstępnej: wnukowie, prawnukowie itd. Jest to pokrewieństwo w linii prostej. Lecz do rodziny należą także krewni w linii bocznej (rodzeństwo, ciotki, wujowie, kuzynowie, itd.).

Rodzina w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej - osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

SMART –akronim metody określania celów w procesie planowania pochodzący od angielskich słów: Specific - konkretne, szczegółowe, Measurable – mierzalne, Affirmative - akceptowane, doceniane, Realistic-realistyczne, Timeframed-określone w czasie.

Stopa bezrobocia - stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo (do osób aktywnych zawodowo zaliczają się bezrobotni i pracujący).

Środowiskowe formy wsparcia – to otwarte formy organizacyjne, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej, niestacjonarne, które działają w najbliższym otoczeniu osoby, której świadczą pomoc, pomagając utrzymaniu się tej osoby w jej naturalnych warunkach życiowych i przeciwdziałając jej instytucjonalizacji.

Usługi rynku pracy: pośrednictwo pracy, usługi sieci EURES, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, itp.

Wskaźnik bezrobocia – stosunek liczby bezrobotnych do liczby całej ludności w wieku produkcyjnym (15-65 lat mężczyźni i 15-60 lat kobiety). Wśród ludności w wieku produkcyjnym oprócz osób aktywnych zawodowo znajdują się także osoby bierne zawodowo (renciści, osoby uczące się, pozostające na utrzymaniu innych członków gospodarstwa domowego, osoby niemające pracy i niezarejestrowane w Urzędzie Pracy). Wskaźnik ten jest obliczany najczęściej dla gminy.

Wskaźnik interwencji socjalnej – relacja liczby członków rodzin osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy (niezależnie od rodzaju i źródła finansowania), do ogólnej liczby mieszkańców tej gminy.

Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wspólnota lokalna - związek mieszkańców określonego terytorium, posiadających poczucie przynależności do danej wspólnoty, a co za tym idzie poczucie odpowiedzialności za lokalne sprawy.

Wykluczenie społeczne (w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym) to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Zasiłek celowy - świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek okresowy - przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów, lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany na okres niezbędny do przewyciężenia problemów stanowiących przyczynę przyznania zasiłku. Ustalany do kwoty różnicy pomiędzy kryterium dochodowym z pomocy społecznej, a dochodem rodziny lub osoby. Przy czym połowa tej różnicy stanowi świadczenie obligatoryjne, a pozostała część fakultatywne, zależne od decyzji ośrodka pomocy społecznej.

Zasiłek stały - świadczenie obligatoryjne (obowiązkowe) przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe. Zasiłek ten jest uzupełnieniem dochodu świadczeniobiorcy. Stanowi różnicę między kryterium dochodowym z ustawy o pomocy społecznej a dochodem na osobę w rodzinie lub dochodem osoby samotnie gospodarującej.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

### 1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Głównym celem oraz nad Zintegrowaną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych (ZSRPS) jest rozwijanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu gminnego i powiatowego oraz organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie powiatu myśliborskiego w oparciu o "Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych".

Celowi temu służy budowanie strategii w partnerstwie – w oparciu o zidentyfikowane problemy społeczne, potrzeby i zasoby społeczności lokalnych. Partnerstwo zapewnia efektywne wykorzystanie zasobów, komplementarność działań i ich synergię.

ZSRPS jest rozwiązaniem nowatorskim wymagającym rozstrzygnięcia teoretyczno-metodologicznego w czterech kluczowych kwestiach:

- po pierwsze, zawiązanie partnerstwa pomiędzy różnymi podmiotami: samorządami gminnymi, samorządem powiatowym, ich agendami oraz organizacjami pozarządowymi;
- po drugie, przeprowadzenie diagnozy jakości współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi na terenie powiatu;
- po trzecie, przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych występujących w analizowanych społecznościach;
- po czwarte, przeprowadzenie procesu podejmowania decyzji strategicznych: określenie misji, celów strategicznych, operacyjnych oraz wskazania obszarów współpracy pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi w ich realizacji.

W dalszej części rozdziału zostaną omówione przyjęte w trakcie realizacji projektu rozwiązania.

#### 1.1. Model współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, jako teoretyczna podstawa budowy zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Najważniejszym aktem prawnym dotyczącym wzajemnej współpracy sektora pozarządowego z samorządowym jest Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. Ustawa ta, po znacznych korektach w 2010 i 2011 roku, jest obecnie na tyle zadawalająca dla obu stron, iż postulaty jej zmian pojawiają się bardzo rzadko, choć zarówno sektor pozarządowy jak i samorządowy podkreśla też, że jest ona czasem wykorzystywana nieskutecznie lub po prostu niestosowana.

Z przeprowadzonych badań nad stanem współpracy obu sektorów wynika, że główną przyczyną niezadowalającego jego poziomu jest niski poziom kultury współpracy, przede wszystkim zaś niski poziom procesu komunikacji<sup>1</sup>. Duże znaczenie ma także stan współpracy finansowej i pozafinansowej oraz dostępność infrastruktury współpracy, ale także w tych wymiarach możemy mówić o pewnych kulturowych barierach: niewiedzy, braku zaufania, wzajemnej nieufności.

<sup>1</sup> Marek Dudkiewicz, Grzegorz Makowski, *Indeks Jakości Współpracy. Obraz współpracy między organizacjami pozarządowymi a administracją publiczną*. Instytut Spraw Publicznych 2011.

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Taka diagnoza stała się podstawą wypracowanej przez realizatorów projektu „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych” metodyki<sup>2</sup>. Jak czytamy we wstępie „Model współpracy został właśnie tak pomyślany, aby skutecznie i harmonijnie połączyć uwarunkowania współpracy związane z prawem i infrastrukturą, oraz z kulturą, czyli naszymi nawykami, zaufaniem, poczuciem odpowiedzialności, elastycznością, otwartością i szacunkiem dla innych ludzi...”<sup>3</sup>.

„Model” stanowi zbiór dobrze opracowanych standardów, które – przy konsekwentnym przeprowadzeniu odpowiednich działań – mogą zapoczątkować znaczną intensyfikację dotychczasowej współpracy obu sektorów.



Rysunek 1. Model współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi

Źródło: <http://www.civitas.edu.pl/2496>

Osią „Modelu” są zasady współpracy sektora publicznego z sektorem pozarządowym określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W art. 5 ust 3 ustawy zdefiniowane zostały zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności. Zakres znaczeniowy poszczególnych pojęć jest następujący<sup>4</sup>:

<sup>2</sup> Realizatorami projektu było Collegium Civitas, Instytut Spraw Publicznych, Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, Związek Miast Polskich, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz Departament Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej - lider projektu.

<sup>3</sup> <http://www.civitas.edu.pl/2496>

<sup>4</sup> Zasady tworzenia programu współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Metodologia i zalecenia. MGPIPS Warszawa, luty 2004 (<http://www.pozytek.gov.pl/files/pozytek/programwspolpracy.doc>).

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- zasada **pomocniczości** oraz **suwerenności stron** oznacza, że organy administracji publicznej, respektują odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznają ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych; współpracują i wspierają ich działalność oraz umożliwiają realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
- zasada **partnerstwa** oznacza, że organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonywaniu zadań publicznych;
- zasada **efektywności** organów administracji publicznej oznacza, że przy zleceniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych, dokonują wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając przy tym zasad **uczciwej konkurencji** oraz zachowują wymogi określone w ustawie o finansach publicznych;
- zasada **jawności** obliguje organy administracji publicznej do udostępniania współpracującym z nimi organizacjom pozarządowym informacji o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami oraz o kosztach realizacji zadań publicznych już prowadzonych w tym zakresie przez jednostki podległe organom administracji publicznej lub nadzorowane przez te organy tak, aby możliwe było ich porównanie z kosztami realizacji analogicznych zadań przez inne instytucje i osoby. Wykorzystany musi być w tym celu Biuletyn Informacji Publicznej (art. 13 ustawy o działalności pożytku...).

Wskazanych sześć zasad współpracy dotyczy trzech podstawowych płaszczyzn współpracy: 1) tworzenia polityk publicznych, 2) realizacji zadań publicznych oraz 3) infrastruktury współpracy.

Płaszczyzna I: „współpracę jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie tworzenia polityk publicznych” rozumieć należy jako sumę systemowych i porządkowych działań, które podejmowane są dla rozwiązywania najważniejszych problemów lokalnych społeczności. Obejmuje ona trzy kluczowe sfery - koncepcje rozwiązań problemów, działania publiczne (ich produkty), a także rezultaty tych działań (wpływ działań na dobrostan obywateli). Polityki publiczne są zazwyczaj tworzone i wykonywane w warunkach partnerskiego współdziałania różnych podmiotów, poczynając od władz lokalnych poprzez organizacje obywatelskie, aż po indywidualnych obywateli.

Płaszczyzna zawiera opis rozwiązań, które dotyczą udziału organizacji pozarządowych i władz samorządowych w kształtowaniu polityk publicznych, strategii (długofalowych zamierzeń dotyczących celów i realizacji polityk) i programów (bieżących i wieloletnich planów działań podporządkowanych strategiom).

Płaszczyznę II stanowi „współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych”. Zadania publiczne to działania, które podejmuje administracja samorządowa w ramach ustaw określających zakres ich kompetencji. Płaszczyzna zawiera zatem opis współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi przy

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem różnych form współpracy finansowej i niefinansowej.

Płaszczyzna III, którą nazwano „*infrastruktura współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności*”, obejmuje ogół lokalnie ukształtowanych czynników wpływających na funkcjonowanie organizacji pozarządowych oraz na współpracę pomiędzy sektorem samorządowym a trzecim sektorem (pozarządowym). Czynniki te w poważnej mierze stymulowane są przez działania samorządu (administracji). W tej płaszczyźnie mieszczą się zatem zarówno instytucje działające na rzecz organizacji pozarządowych, dotyczące ich prawo miejscowe, jak i relacje oraz wzorce postępowania występujące w danej jednostce samorządu.

W każdej z trzech płaszczyzn wskazane są obszary, stanowiące części składowe poszczególnych płaszczyzn. Do obszarów tych są następnie dobrane **narzędzia/wzorce działania**, które wskazują rozwiązania niezbędne do właściwej realizacji współpracy w danym obszarze. Te same narzędzia/działania mogą pojawiać się kilkakrotnie w różnych obszarach modelu ze względu na wielość spełnianych przez nie funkcji (np. informacyjną i integracyjną).

Ostatnim elementem modelu są **wskaźniki**, które stanowiąc mają podstawę pomiaru sposobu realizacji współpracy w danym obszarze.

W niniejszej strategii przyjęto jako absolutny priorytet wdrażanie przedstawionych zasad współpracy w możliwie wszystkich modelowo wyróżnionych obszarach współpracy. W konsekwencji przyjęto formułę partycypacyjnego modelu tworzenia strategii.

Przyjęta formuła opiera się na procesie partycypacyjnym, który zakłada zaangażowanie uczestników-sygnatariuszy systemu - w naszym przypadku systemu rozwiązywania problemów społecznych - do wspólnej refleksji nad jego przyszłością. Zakłada on, iż nikt nie wie więcej o gminie, powiecie i jego otoczeniu niż zaproszeni goście. Zakłada także, że jakkolwiek cenna i trafna byłaby pomoc zewnętrzna w zakresie strategii, nie zwalnia ona zarządzającego powiatem i jego zespołu od jej wdrożenia, że ci, którzy znaleźli czas i energię nad refleksją nad przyszłością, będą najlepszymi propagatorami strategii wdrażającymi wypracowany zamysł w praktyce. Im wcześniej w proces refleksji nad strategią i w wypracowanie jej kształtu będą włączeni ludzie wewnątrz powiatu, tym większe prawdopodobieństwo, iż zostanie ona z sukcesem wdrożona. Takie podejście ma też swoje ograniczenia, ale jego zalety są nie do przecenienia.

Strategia nie jest tylko koncepcją intelektualną, jest przede wszystkim procesem, który zakorzenia się głęboko w rzeczywistości i w kontekście, w którym występuje. Ma ona tym większy wpływ na otoczenie i sam system, im bardziej angażują się w jej ustanowienie i realizację szerokie grona współpracowników.

Nałożenie procesu partycypacyjnego na proces zarządzania strategicznego oznacza, że w każdym jego etapie występować będzie pełne, wzajemne komunikowanie się oraz współdziałanie w podejmowaniu decyzji. Oznacza to, że procesy wzajemnego komunikowania i wspólnego podejmowania decyzji obejmować będą wszystkie etapy zarządzania strategicznego: diagnozy, analizy strategicznej, wyznaczania celów, programowania działań, a także monitoringu.

Sposób wpisania zasad dotyczących społecznej partycypacji w model współpracy międzysektorowej przedstawiono w tabeli 1. Miejsca zacienione oznaczają szczególnie ważny obszar współdziałania międzysektorowego.



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

*Tabela 1. Proces budowy, wdrażania i monitoringu Zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim w świetle realizacji Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi*

Płaszczyzna	Obszar współpracy	Etapy partycypacyjnego procesu zarządzania strategicznego				
		Diagnoza	Analiza	Wyznaczanie celów	Programowanie działań	Monitoring
I. Tworzenie polityk publicznych	Obszar 1: Współpraca samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w diagnozowaniu lokalnych problemów i wyzwań					
	Obszar 2: Wzajemne informowanie się samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych o planach, zamierzeniach i kierunkach działań					
	Obszar 3: Współtworzenie przez samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe strategii i programów realizacji polityk publicznych oraz rozwiązań instytucjonalnych					
	Obszar 4: Konsultowanie przez samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe założeń projektów i aktów normatywnych oraz zasad realizacji innych przedsięwzięć					
	Obszar 5: Współpraca samorządu i organizacji pozarządowych przy wdrażaniu polityk publicznych					
	Obszar 6: Uczestnictwo organizacji pozarządowych w ocenie realizacji polityk i programów					
II. Realizacja zadań publicznych	Obszar 1: Realizacja zadań publicznych z wykorzystaniem form finansowych					
	Obszar 2: Współpraca niefinansowa przy realizacji zadań publicznych					
	Obszar 3. Partnerstwo projektowe w realizacji zadań publicznych Infrastruktura współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności					
III. Infrastruktura współpracy	Obszar 1: System wspierania inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych					
	Obszar 2: Wspieranie procesów integracji sektora organizacji pozarządowych					
	Obszar 3: Partnerstwo lokalne					

Źródło: opracowanie własne.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

W ramach procesu tworzenia ZSRPS przyjęto jeszcze jedną regułę pochodzącą z „Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi”, która polega na wykorzystaniu narzędzi oceny współpracy, a zwłaszcza **Lokalnego Indeksu Jakości Współpracy**.

### 1.2. Sposób integracji strategii

Ustawa o samorządzie powiatowym, jako zadanie publiczne, wskazuje współpracę z organizacjami pozarządowymi (art. 4 ust. 1 pkt 22), podobnie ustawa o samorządzie gminnym, jako zadanie własne (art. 7 ust. 7 pkt 19).

Z kolei Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w art. 5 ust. 1 wskazuje, że „organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów”. W art. 5a ustawa nakłada obowiązek konsultacji z organizacjami pozarządowymi, a także obowiązek uchwalania rocznego programu współpracy.

Ustawa o pomocy społecznej, w art. 2 stanowi: „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

W art. 25 ust. 1 ustawodawca wskazuje, że: organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

W art. 16b ustawodawca nakłada na gminę i powiat obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych, która ma zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej; prognozę zmian w zakresie objętym strategią; a także określenie: a) celów strategicznych projektowanych zmian, b) kierunków niezbędnych działań, c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, d) wskaźników realizacji działań.

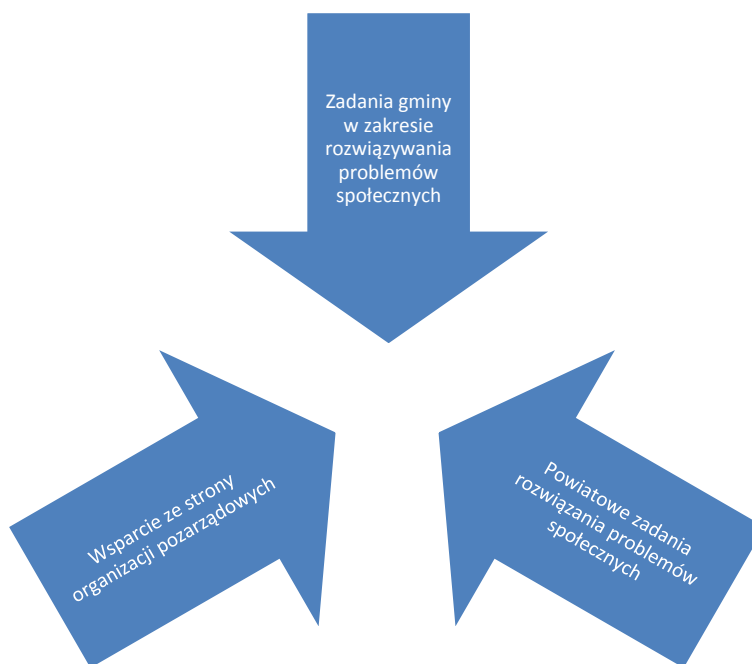
W wyniku stosowania powyższych przepisów gmina i powiat są zobowiązane do sporządzenia:

- 1) Strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 2) Roczno programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Powyższe dokumenty powinny być spójne zarówno z sobą na poziomie JST, ale również w relacji gmina – powiat, ponieważ mimo różnic w zadaniach publicznych przypisanych gminie i powiatowi dotyczą tej samej wspólnoty mieszkańców z tego samego obszaru. Stąd też propozycja wprowadzenia rozwiązania w formie zintegrowanej strategii.

Wzajemnie relacje poszczególnych elementów ZSRPS można przedstawić graficznie jako pozytywnie oddziaływujące na siebie obszary synergiczne.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim



Rysunek 2. Obszary integracji strategicznej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych

Źródło: opracowanie własne.

### 1.3. Przyjęta procedura opracowania strategii

Przyjęta procedura opracowania strategii obejmowała trzy etapy: 1) utworzenia partnerstwa, które w sposób partycypacyjny stało się autorem i adresatem strategii; 2) przeprowadzenia diagnozy problemów społecznych oraz stanu współpracy międzysektorowej oraz 3) projekcji, czyli wyznaczenia misji, celów strategicznych i operacyjnych ZSRPS.

#### 1.3.1. Budowa partnerstwa strategicznego powiatu myśliborskiego

Z inicjatywą powołania Partnerstwa wyszli realizatorzy projektu - Szczecińska Fundacja Talent - Promocja - Postęp oraz Powiatowy Ośrodek Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. W wyniku kolejnych spotkań roboczych, uzgodniono cele Partnerstwa, jego zakres, a wreszcie sformalizowano współpracę w postaci umowy partnerskiej.

Umowa zobowiązuje uczestników do prac nad strategią, a zwłaszcza do udziału w 10 spotkaniach partnerskich, udziału w warsztatach szkoleniowych towarzyszących pracom nad strategią, partnerską realizacją założeń strategii przez okres 5 lat oraz udostępniania na swoich stronach wypracowanych dokumentów. Partnerzy zobowiązują się w umowie do solidarnej odpowiedzialności za prawidłową realizację celów Partnerstwa.

Do Partnerstwa przystąpiły wszystkie jednostki samorządu terytorialnego z terenu powiatu:

- Powiat Myśliborski,
- Gmina Miasto Barlinek,
- Gmina Boleszkowice,
- Gmina Miasto Dębno,

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- Gmina Miasto Myślibórz,
- Gmina Nowogródek Pomorski.

Do Partnerstwa przystąpiły także następujące organizacje pozarządowe z terenu powiatu myśliborskiego:

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Bartek",
- Ognisko Wychowawcze "Nasz Dom",
- Koło Pomocy im. Św. Brata Alberta w Dębnie,
- Uniwersytet III Wieku w Myśliborzu,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Różańsku,
- Forum Inicjatyw Oświatowych.

### **1.3.2. Założenia metodologiczne diagnozy**

Z racji przyjętej kohezji pomiędzy wymogami celu strategii oraz partycypacyjnej metodyki jej tworzenia, diagnoza dotyczyła tym samym dwóch obszarów: 1) obszaru rozwiązywania problemów społecznych oraz 2) obszaru współpracy administracji publicznej z trzecim sektorem.

Diagnozie sytuacji społecznej w gminach i powiecie służy opracowanie Mapy Problemów Społecznych. Mapa problemów społecznych jest odzwierciedleniem rozkładu w terenie skali i natężenia występowania problemów społecznych, a także zasobów instytucji rynku pracy i polityki społecznej oraz poziomu aktywności społecznej środowiska z uwzględnieniem problemu równości płci. Mapa stanowi podstawowe narzędzie do budowy programu współdziałania, planowania i monitorowania programów operacyjnych lokalnej polityki społecznej.

Opracowana mapa problemów społecznych w powiecie myśliborskim zawiera:

1. Ocenę skali występowania problemów społecznych w powiecie myśliborskim i możliwości ich rozwiązania.
2. Poznanie nurtujących społeczność powiatu trudności i barier oraz jego mocnych stron.
3. Ocena stanu świadomości występowania problemów społecznych oraz aktualnej sytuacji życia mieszkańców powiatu.
4. Poznanie poziomu zadowolenia z zamieszkania w powiecie oraz opinii nt. skuteczności obecnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Dla osiągnięcia celów projektu przeprowadzono badania kwestionariuszowe i badania fokusowe. Badania fokusowe przygotował i wykonał dr Wiesław Poleszak, ankietyzację opracował dr Robert Porzak.

Zogniskowany wywiad grupowy ( z angielskiego: focused group interview), to metoda badawcza często wykorzystywana w naukach społecznych służąca do zbierania informacji

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

w postaci opinii i postaw badanych osób wobec określonego problemu badawczego. Istotą tej techniki jest rozmowa w małej grupie (8-12 osób) na wcześniej przygotowany temat. Zbieraniem informacji kieruje prowadzący (facilitator, moderator), aczkolwiek powinno to być kierowanie, bardziej eksploracyjne niż dyrektywne.

Prostą definicję tej metody proponują I. Mansel i inni (2003), według nich badanie fokusowe to przejrzysta dyskusja, w której grupa ludzi pod kierunkiem facilitatora lub moderatora rozmawia na wybrany temat.

Grupy fokusowe w swych założeniach teoretycznych opierają się, z jednej strony na metodologii badań jakościowych, a z drugiej na teorii małych grup. Dostarczają informacji jakościowych, często niedostępnych przy innych formach badań. Jako pierwsi opisali metodę i nadali jej nazwę (wywiad zogniskowany) Robert Merton i Paul Lazarsfeld (D. Maison 2001). Początkowo wykorzystywana była głównie do badań konsumenckich (co trwa do dzisiaj), a następnie także do badań poglądów i postaw politycznych, motywacji i systemu wartości oraz do identyfikowania zapotrzebowania na profilaktykę (J. Tear, J. Smith 2004; A. Arroyo, R. Rhoad, P. Drew 1999; L. Green, M. Fullilove, D. Evans, P. Shepard 2002). Poza badaniami marketingowymi, w ostatnich latach wzrosło wykorzystywanie badań fokusowych w obszarze zdrowia i opieki społecznej. Dużą popularnością cieszy się wykorzystywanie tej techniki do badań ewaluacyjnych.

W ramach projektu zrealizowano badania fokusowe obejmujące 5 gmin powiatu myśliborskiego: Barlinek, Dębno, Myślubórz, Boleszkowice, Nowogródek Pomorski. Każde z badań przeprowadzono według tego samego scenariusza.

W ramach projektu zrealizowano badania fokusowe obejmujące 5 gmin powiatu. Uczestnikami badań byli mieszkańcy gmin reprezentujący różne środowiska. W każdej badanej grupie znalazło się dwanaście osób: czterech **przedstawicieli organizacji pozarządowych**, czterech reprezentantów **instytucji publicznych** i czwórka **mieszkańców** gminy, na terenie której prowadzono badanie.

Na potrzeby **badania kwestionariuszowych** dobrano grupę respondentów z zachowaniem zasad reprezentatywności, na podstawie szacunkowych danych na temat struktury zamieszkania i aktywności mieszkańców powiatu. Losowania osób objętych badaniami przeprowadzono wewnątrz warstw określonych dwuetapowo, w oparciu o kryterium terytorialne i kontekst sytuacji, w jakiej było wykonywane badanie. Kryterium terytorialne, kluczowe ze względu na cel opracowania mapy problemów społecznych, stanowiło podstawę do podziału na **5 warstw reprezentujących poszczególne gminy**, po 20% grupy badanej każda. W ramach kryterium kontekstu badania wyróżniono 4 podgrupy, do których zaliczono **osoby uczące się i studiujące** (25%), **dorośli mieszkańcy miejscowości** (50%), **pracowników instytucji społecznych** (10%) dostępnych na terenie danej gminy, **klientów danej instytucji** (15%). Wewnątrz każdej warstwy prowadzono losowy dobór osób do badań. Badaniami objęto łącznie **505 osób**, wyniki jednej osoby usunięto.

Z kolei ocenę jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, czyli diagnozę relacji samorządu i organizacji pozarządowych przeprowadzono zgodnie z „Niezbędnikiem do (samo)oceny Współpracy Organizacji i Administracji Samorządowej”, który zawiera bardzo szczegółowo opisaną metodykę przeprowadzenia badania.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Niezbędnik ma jeden podstawowy cel – pomóc przedstawicielom organizacji pozarządowych i administracji samorządowej (każdego szczebla) w dokonaniu wspólnej oceny wzajemnych relacji i jakości współpracy oraz sformułowaniu pomysłów, jak te relacje poprawić i spowodować, żeby współpraca przyczyniała się do podniesienia jakości życia mieszkańców wspólnoty samorządowej.

Narzędzie to ma bardzo prostą formę, jest to ankieta, którą należy systematycznie przeprowadzać w celu monitorowania stanu współpracy. Pytania w ankiecie oparte są na pięciostopniowej skali Likerta, która pozwala na przetworzenie wyników do postaci oceny, indeksu. Indeksy te mogą być w różny sposób przetwarzane: agregowane, klasyfikowane itp.

Badaniami objęto wszystkie jednostki samorządu terytorialnego (6) oraz 20 organizacji pozarządowych z terenu powiatu myśliborskiego.

### **1.3.3 Część projekcyjna strategii**

Po zdiagnozowaniu problemów społecznych oraz wybraniu kierunków ich rozwiązywania uczestnicy Partnerstwa określili misję Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Misja ta wyznacza strategii generalny kierunek dążenia podmiotów tworzących Partnerstwo w rozwiązywaniu problemów społecznych, stanowi główną oś działań programowych w lokalnej polityce społecznej.

Po określeniu misji, zostały określone cele strategiczne, operacyjne oraz projekty realizacyjne strategii. Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów strategicznych przyjęto, że zostaną one ułożone hierarchicznie: najpierw cele strategiczne (docelowe osiągnięcia strategii), następnie cele operacyjne i zadania realizacyjne.

Cele strategiczne opracowano poprzez dekompozycję przyjętej wcześniej misji. Zespół ekspertów, po sformułowaniu celów przystąpił do ich rozwinięcia, określając na dalszym etapie prac cele operacyjne. O ile cele strategiczne są określeniem pożądanego stanu, jaki ma być uzyskany, poprzez realizację działań strategii i mają pewien poziom ogólności, o tyle cele operacyjne konkretyzują w sposób wykonawczy realizację strategii, zgodnie z zasadą SMART (tj. cele są konkretne, mierzalne, realne, określone w czasie). Zespół ekspertów zewnętrznych oraz partnerzy opracowali propozycje celów operacyjnych przypisanych poszczególnym celom strategicznym. Osiąganie celów operacyjnych (wykonawczych) odbywać się będzie poprzez wykonanie zadań do realizacji.

### **1.4. Odwołania do obowiązujących aktów prawa krajowego i lokalnego**

W pracach warsztatowych oraz w trakcie redakcji Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odwoływano się do następujących aktów prawnych:

a) krajowych:

*Ustawa o pomocy społecznej*

*Ustawa o świadczeniach rodzinnych*

*Ustawa o zatrudnieniu socjalnym*





## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

*Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego*

*Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie*

*Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*

*Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*

*Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*

*Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii*

*Narodowa Strategia Integracji Społecznej*

b) regulujących zasady współpracy pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi:

*Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*

*Ustawa o stanie klęski żywiołowej w kraju lub poza jego granicami*

*Ustawa prawo zamówień publicznych*

*Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*

*Ustawa o gospodarce nieruchomościami*

c) lokalnych:

*Strategia Województwa Zachodniopomorskiego,*

*Strategia Powiatu Myśliborskiego,*

*Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w Myśliborzu na lata 2006-2013*

*Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Barlinek na lata 2013-2018*

*Strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Boleszkowice na lata 2008 – 2015*

*Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Dębno na lata 2008-2015*

*Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta i Gminy Myślibórz na lata 2009-2015*

*Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Nowogródek Pomorski*

## 2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE MYŚLIBORSKIM

Diagnoza sytuacji społecznej została podzielona na dwie części. W części pierwszej dokonano oceny działalności organizacji pozarządowych oraz współpracy pomiędzy administracją publiczną i trzecim sektorem. Diagnoza ta jest o tyle ważna, iż wskazuje na możliwości rozwiązywania określonych problemów społecznych w ramach współpracy międzysektorowej.

Część druga diagnozy dotyczy kwestii społecznych i opiera się przede wszystkim na zrealizowanych w ramach projektu badaniach pierwotnych o charakterze jakościowym i ilościowym.

### 2.1. Aktywność organizacji pozarządowych oraz jakość współpracy międzysektorowej

#### 2.1.1. Działalność organizacji pozarządowych w powiecie myśliborskim

Według Krajowego Rejestru Sądowego w powiecie myśliborskim zarejestrowanych jest 138 organizacji pozarządowych. Najliczniej NGO'sy występują w Myśliborzu (46), co wynika z faktu, że Myślibórz jest stolicą powiatu. Jednak niewiele mniej organizacji należących do trzeciego sektora znajduje się w pozostałych miastach powiatu: w Barlinku działają 42 organizacje, zaś w Dębnie zarejestrowanych jest 40 organizacji.

Zupełnie inna sytuacja występuje w gminach wiejskich. Na terenie gminy Boleszkowice działa 7 organizacji, zaś w gminie Nowogródek Pomorski zaledwie 3.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że wysoką aktywność wykazują też organizacje, które nie przynależą terytorialnie do powiatu myśliborskiego, gdyż swą siedzibę rejestrową mają poza obszarem powiatu, a ich działalność jest realizowana poprzez filie, oddziały lub koła. Dlatego w spisie nie ma bardzo aktywnego Dębskiego Koła Towarzystwa Brata Alberta, co wynika z faktu, iż Krajowy Rejestr Sądowy obejmuje organizacje według ich własności terytorialnych, a Towarzystwo Brata Alberta zarejestrowane jest we Wrocławiu. Wreszcie pewna liczba organizacji pozarządowych nie posiada osobowości prawnej, a mimo to prowadzi bardzo aktywną działalność (dotyczy to np. kół gospodyń wiejskich funkcjonujących w Krajowym Związku Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych).

5 organizacji pozarządowych prowadzi działalność pożytku publicznego. Są to:

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "BRATEK" w Barlinku
- Stowarzyszenie „RADOŚĆ DZIECIOM” w Dębnie;
- Uczniowski Klub Sportowy ZSP 1 „TEMPO” w Dębnie;
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych „COOLTURA” w Myśliborzu;
- Przyjaciele Czterech Łap z Rokitna.

Pełną listę zarejestrowanych w KRS-ie organizacji pozarządowych prezentujemy w tabeli poniżej.

Nazwa	Miejscowość
<i>Gmina Miasto Barlinek</i>	
STOWARZYSZENIE OPIEKUŃCZE DOM DZIENNEGO POBYTU	BARLINEK
BARLINECKI KLUB ABSTYNENTA	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZESPOŁU TAŃCA "BARLINEK-UŚMIECHY"	BARLINEK

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Nazwa	Miejscowość
BARLINECKIE STOWARZYSZENIE KULTURY "ART-MAXI"	BARLINEK
NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW Z.U.O. "BOMET" SP. Z O.O. W BARLINKU	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ FORMACJI SŁOŃCE-SŁONECZNA GROMADA W LIKWIDACJI	BARLINEK
STOWARZYSZENIE SPOŁECZNE "OAZA"	BARLINEK
TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW BARLINKA	BARLINEK
STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM "BRATEK"	BARLINEK
BARLINECKIE STOWARZYSZENIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ CHÓRU "HALKA"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI RYCHNÓW	RYCHNÓW
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BARLINKU	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ DZIEDZIC	DZIEDZICE
STOWARZYSZENIE "TĘCZA" MOCZKOWO	MOCZKOWO
EUROPEJSKI RUCH SPOŁECZNY	BARLINEK
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W MOSTKOWIE	MOSTKOWO
"ORGANIZACJA PRZEDSIĘBIORCÓW-BARLINEK"	BARLINEK
MIEJSKI KLUB SPORTOWY "POGOŃ" BARLINEK	BARLINEK
LIONS CLUB BARLINEK	BARLINEK
FORUM INICJATYW OŚWIATOWYCH	BARLINEK
STOWARZYSZENIE "LIDER POJEZIERZA"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE APERTO PORTO	OSINA
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W RYCHNOWIE	RYCHNÓW
"W RĘKACH MŁODYCH PRZYSZŁOŚĆ RYCHNOWA"	RYCHNÓW
STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI NASZE PŁONNO	PŁONNO
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA EDUKACJI ZAWODOWEJ "WABAR" W ZSP NR 1 W BARLINKU	BARLINEK
STOWARZYSZENIE KULTURALNO - TURYSTYCZNO - SPORTOWE "PEGAZ"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE NA RZECZ POMOCY WYCHOWANKOM DOMU DZIECKA W BARLINKU "PROMYK"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZESPOŁU SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 1 W BARLINKU W LIKWIDACJI	BARLINEK
STOWARZYSZENIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI PRZY SCHRONISKU W ŻELICACH	ŻELICE
"MÓJ DOM"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE "MUZYCZNY BARLINEK"	BARLINEK
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W LUTÓWKU	LUTÓWKO
STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI W MOSTKOWIE	MOSTKOWO
STOWARZYSZENIE "PLANTACJA WYOBRAŹNI - MAŁY DOM KULTURY"	BARLINEK
JUNIORSKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWE "STOCZNIOWIEC"	BARLINEK
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ "FEELING DANCE GROUP"	BARLINEK
BARLINECKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU	BARLINEK
FUNDACJA IN PLUS	BARLINEK
STOWARZYSZENIE CENTRUM ROZWOJU SPORTU W BARLINKU	BARLINEK
Gmina Miasto Dębno	
NADODRZAŃSKIE ZRZESZENIE PSZCZELARZY W DĘBNIE	DĘBNO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KRZEŚNICY	KRZEŚNICA
ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH URZĘDU	DĘBNO

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Nazwa	Miejscowość
MIASTA I GMINY W DĘBNIE	
STOWARZYSZENIE "ART-FORUM"	DĘBNO
LUDOWY ZESPÓŁ SPORTOWY "SANTOS" SARBINOWO	SARBINOWO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SARBINOWIE	SARBINOWO
STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM "BĄDŹMY RAZEM"	DĘBNO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DARGOMYŚLU	DARGOMYŚL
KLUB SPORTOWY "SOKÓŁ" RÓŻAŃSKO	RÓŻAŃSKO
STOWARZYSZENIE OŚWIATOWE W DĘBNIE	DĘBNO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DĘBNIE	DĘBNO
STOWARZYSZENIE GOSPODYŃ WIEJSKICH W KRZEŚNICY	KRZEŚNICA
KLUB ABSTYNENTA "ŻYCIE" W DĘBNIE	DĘBNO
NIEZALEŻNY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTWA USŁUG KOMUNALNYCH SPÓŁKI Z O.O.	DĘBNO
MIEJSKI KLUB SPORTOWY DĄB W DĘBNIE	DĘBNO
STOWARZYSZENIE EDUKACYJNE NA RZECZ ROZWOJU WSI MOSTNO, WIĘCŁAW, ŁAZY I BARNÓWKO "NASZA SZKOŁA"	BARNÓWKO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W RÓŻAŃSKU	RÓŻAŃSKO
STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW DĘBNA	DĘBNO
STOWARZYSZENIE "RADOŚĆ DZIECIOM"	DĘBNO
STOWARZYSZENIE "INSPIRACJE"	DĘBNO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W CYCHRACH	CYCHRY
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA	WARNICE
SAMARYTANIN	DĘBNO
STOWARZYSZENIE NASZE OBORZANY	OBORZANY
STOWARZYSZENIE KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W CYCHRACH	CYCHRY
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZESPOŁU TANECZNEGO "MALI CYCHROWIACY"	CYCHRY
DĘBNOWSKIE FORUM OBYWATELSKIE	DĘBNO
STOWARZYSZENIE "DĘBNOWSKA PRYZYSTAŃ"	DĘBNO
NASZ REGION	DĘBNO
STOWARZYSZENIE DOLINA MYŚLI	DĘBNO
DĘBNOWSKI KLUB ROWEROWY "JEDŹMY RAZEM"	DĘBNO
UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY ZSP 1 "TEMPO"	DĘBNO
FUNDACJA IM. SŁAWOMIRA MROŻKA	DĘBNO
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W RÓŻAŃSKU	RÓŻAŃSKO
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ TRÓJKI	DĘBNO
SHARK DIVERS STOWARZYSZENIE PŁETWONURKÓW PSP I OSP	DĘBNO
FUNDACJA PAŁAC W DOLSKU	DOLSK
DĘBNOWSKIE STOWARZYSZENIE PIŁKI SIATKOWEJ	DĘBNO
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ SARBINOWA	SARBINOWO
<i>Gmina Boleszkowice</i>	
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W CHWARSZCZANACH	CHWARSZCZANY
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BOLESZKOWICACH	BOLESZKOWICE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GUDZISZU	GUDZISZ
GRUPA ODTWÓRSTWA HISTORYCZNEGO "KOMANDORIA CHWARSZCZANY"	CHWARSZCZANY
WIEJSKIE STOWARZYSZENIE EDUKACYJNO-KULTURALNE "MOJA SZKOŁA"	GUDZISZ

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Nazwa	Miejscowość
W GUDZISZU	
"PRZYJACIELE PRZEDSZKOŁA"	BOLESZKOWICE
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W NAMYŚLINIE	NAMYŚLIN
<i>Gmina Miasto Myślibórz</i>	
CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKIE FORUM OBYWATELSKIE	MYŚLIBÓRZ
MIĘDZYSZKOLNY KLUB SPORTOWY "SZKUNER"	MYŚLIBÓRZ
OGNISKO TOWARZYSTWA KRZEWIENIA KULTURY FIZYCZNEJ "MYŚLA" W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
ZWIĄZEK DZIECI WOJNY	MYŚLIBÓRZ
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKIE TOWARZYSTWO SPOŁECZNO - KULTURALNE	MYŚLIBÓRZ
GMINNY ZWIĄZEK ROLNIKÓW KÓŁEK I ORGANIZACJI ROLNICZYCH W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW JEZIORA MYŚLIBORSKIEGO	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH	MYŚLIBÓRZ
POLSKO-NIEMIECKIE CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO	MYŚLIBÓRZ
FUNDACJA NA RZECZ DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W MYŚLIBORZU W LIKWIDACJI	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH "POMOCNA DŁOŃ"	MYŚLIBÓRZ
TERENOWY ODDZIAŁ STOWARZYSZENIA OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY W ROWIE-TRZCIŃSKU	RÓW
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KIERZKOWIE	KIERZKÓW
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŁAWACH	ŁAWY
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DERCZEWIE	DERCZEWO
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ROWIE	RÓW
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W OTANOWIE	OTANÓW
OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SULIMIERZU	SULIMIERZ
STOWARZYSZENIE "Z BIEGIEM MYŚLI"	MYŚLIBÓRZ
NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW TRANSPORTU SAMOCHODOWEGO PRZY PRZEDSIĘBIORSTWIE KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W MYŚLIBORZU SPÓŁKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKI KLUB ABSTYNENTA "RUBIKON" W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKIE TOWARZYSTWO WĘDKARSKIE	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE "POMOC"	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE PRAWORZĄDNOŚĆ I KULTURA	MYŚLIBÓRZ
OGÓLNOPOLSKIE STOWARZYSZENIE POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ "UNIKAT" W LIKWIDACJI	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE S.O.S. DLA ZIEMI MYŚLIBORSKIEJ	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE "ATRIUM" W LIKWIDACJI	RENICE
"NAUKA PRZYSZŁOŚCIĄ ŚWIATA"	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE KOBIET WIEJSKICH W WIERZBNICY	WIERZBNICA
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ GOLENIC	GOLENICE
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW KULTURALNYCH "COOLTURA"	MYŚLIBÓRZ
FUNDACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	UTONIE
"STOWARZYSZENIE OTANÓW RAZEM"	OTANÓW

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Nazwa	Miejscowość
MYŚLIBORSKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE ISKRA	RENICE
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZIEMI MYŚLIBORSKIEJ	MYŚLIBÓRZ
KLUB TENISA ZIEMNEGO "OPEN" MYŚLIBÓRZ	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI "WSPÓLNA DROGA"	KIERZKÓW
FUNDACJA "ROZWÓJ I EDUKACJA"	MYŚLIBÓRZ
STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ "DWÓJKA"	MYŚLIBÓRZ
NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW OCHRONY ZDROWIA PRZY DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W MYŚLIBORZU	MYŚLIBÓRZ
INICJATYWA NA RZECZ ROZWOJU MYŚLIBORZA	MYŚLIBÓRZ
MYŚLIBORSKI KLUB MOTOROWODNY I NARCIARSTWA WODNEGO "HARPUN"	MYŚLIBÓRZ
KÓŁKO ROLNICZE W KIERZKOWIE	KIERZKÓW
<b>Gmina Nowogródek Pomorski</b>	
"TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KARSKA I OKOLIC"	KARSKO
PRZYJACIELE CZTERECH ŁĄP	ROKITNO
NOWOGRÓDZKIE STOWARZYSZENIE RODZICÓW "NASZA GROMADA"	NOWOGRÓDEK POMORSKI

Źródło: Krajowy Rejestr Sądowy (ems.ms.gov.pl).

**2.1.2. Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi**

W trakcie wspólnych warsztatów przedstawiciele JST i NGO przeprowadzono analizę współpracy w poszczególnych gminach oraz w powiecie myśliborskim. Analizę podzielono na trzy płaszczyzny i obszary wynikające z „Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi”.

Rezultatem przeprowadzonej dyskusji była wspólna wypełniona „lista kontrolna”, która poprzez ocenę poszczególnych wskaźników daje niemal pełny obraz obszarów współpracy. Lista ta ma o tyle duże znaczenie, że w przyszłości umożliwiać będzie monitorowanie stanu współpracy i wskazywanie obszarów wymagających poprawy lub jakiegokolwiek innej interwencji. Lista została sporządzona w kwietniu i maju 2014 roku i może ulec zmianie.

Tabela 2. Samoocena współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w powiecie myśliborskim

Płaszczyzna współpracy	Czy w NASZYM samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie?	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Powiat myśliborski
Tworzenie polityk publicznych	1. Samorząd dysponuje danymi nt. bezrobocia, warunków mieszkaniowych, aktywności obywatelskiej na swoim terenie.						
	2. Istnieje wspólny samorządowo/pozarządowy zespół ds. diagnozowania problemów lokalnych.						
	3. Samorząd dysponuje aktualną bazą teleadresową organizacji działających na swoim terenie.						



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

Plaszczyzna współpracy	Czy w NASZYM samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie?	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Powiat myśliborski	
	4. Na stronach internetowych samorządu istnieje miejsce, w którym organizacje mogą zamieszczać informacje.							
	5. Samorząd i organizacje wspólnie, w ramach regularnych spotkań ustalają najważniejsze kierunki polityki lokalnej, omawiając przy tym również kwestie finansowe.							
	6. Istnieje jawny, spisany sposób postępowania/procedura tworzenia strategii, programów, planów, pozwalający organizacjom na zgłaszanie własnych projektów uchwał, a tym samym na wpływanie na kształt polityk publicznych.							
	7. Większość organizacji aktywnie uczestniczy w konsultacjach planów, strategii, programów opisujących miejscowe polityki publiczne.							
	8. Większość planów, strategii i programów jest konsultowana z organizacjami pozarządowymi.							
	9. Kształt dokumentów, uchwał opisujących lokalne polityki podlega konsultacjom co najmniej dwójakiego rodzaju (np. konsultacjom pisemnym i wysłuchaniu).							
	10. Wyniki tych konsultacji są publikowane wraz z uzasadnieniem przyjętych/odrzuconych propozycji i uwag.							
	11. Istnieje roczny program współpracy z organizacjami, w którym ujęte są również zasady współpracy przy realizacji lokalnych polityk publicznych.							
	12. Tworząc polityki publiczne, organizacje współpracują z samorządem w ramach zespołów problemowych, rad, forów, komisji konkursowych, komitetów sterujących itp.							
	13. Plany, strategie, programy są opracowywane tak, żeby była możliwa ich ewaluacja według wcześniej przyjętych wskaźników. Organizacje uczestniczą w ewaluacji planów, strategii i programów.							
	14. Organizacje i samorząd monitorują realizację planów, strategii, programów.							
	15. Samorząd upowszechnia wyniki ewaluacji realizowanych przez siebie lokalnych polityk publicznych.							
	Realizacja zadań publicznych	1. Organizacje pozarządowe wykonują powierzane im zadania publiczne według ustalonych standardów.						
		2. Podpisywane są wieloletnie umowy na realizację zadań publicznych przez organizacje.						
		3. Program współpracy określa, które zadania publiczne są zlecane organizacjom w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a które w innych trybach (np. zamówień publicznych).						
4. Istnieją jawne, spisane zasady organizacji konkursów, precyzujące m.in. zasady wyboru komisji konkursowych, warunki składania wspólnych ofert przez organizacje, czy kryteria wyboru ofert.								
5. Samorząd umożliwia organizacjom korzystanie z majątku komunalnego, publicznej infrastruktury, pomocy jednostek organizacyjnych samorządu. Obowiązują w tym zakresie przejrzyste procedury.								
6. Samorząd udziela organizacjom wsparcia merytorycznego (udziela informacji, szkoli, doradza) w zakresie realizacji zadań publicznych (np. ich rozliczania).								
7. Organizacje pozarządowe realizując zadania publiczne promują ich rezultaty we współpracy z samorządem (np. strona www,								

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Płaszczyzna współpracy	Czy w NASZYM samorządzie istnieje tego typu rozwiązanie?	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Powiat myśliborski
Płaszczyzna współpracy	patronaty).						
	8. Realizując zadania publiczne, organizacje współpracują z samorządem w ramach zespołów problemowych, rad, forów, komitetów sterujących itp.						
	9. W samorządzie istnieje procedura zawierania partnerstw w celu realizacji zadań publicznych i jest zawarta w programie współpracy.						
	10. Istnieją ogólnodostępne reguły realizacji zadań w trybie inicjatywy lokalnej.						
Rozwijanie infrastruktury współpracy	1. W programie współpracy z organizacjami jest zadanie przewidujące działania na rzecz rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich poprzez szkolenia, doradztwo i animacje.						
	2. Istnieje co najmniej jedno z rozwiązań stanowiących instytucjonalne wsparcie organizacji – możliwość udzielania pożyczek/gwarancji organizacjom lub fundusz wkładu własnego, centrum organizacji pozarządowych.						
	3. W samorządzie jest osoba odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi, np. pełnomocnik ds. organizacji współpracy z organizacjami.						
	4. Samorząd wspiera rozwój wolontariatu i inicjatyw obywatelskich podejmowanych przez mieszkańców.						
	5. Samorząd wspiera i uczestniczy przynajmniej raz w roku w plenarnym spotkaniu miejscowych organizacji.						
	6. Istnieje lokalna federacja, sieć, związek lokalnych organizacji pozarządowych (lub oddział większej sieciowej organizacji).						
	7. Samorząd i organizacje wspólnie promują swoje działania w ramach lokalnych wydarzeń (np. festynów).						
	8. Istnieje dokument określający politykę samorządu w zakresie tworzenia i działania partnerstw lokalnych z udziałem organizacji pozarządowych.						
	9. Między organizacjami a samorządem istnieje formalnie zawiązane partnerstwo.						

Źródło: opracowanie własne na podstawie „listy kontrolnej” sporządzonej podczas warsztatów.

Generalnie, pomiędzy poszczególnymi wspólnotami samorządowymi występują duże różnice w praktycznej realizacji założeń modelu współpracy międzysektorowej. Nie mniej jednak, tylko w 5 spośród 34 wyróżnionych obszarów, żadna z JST nie podejmuje wskazanych działań.

Owymi obszarami deficytu współpracy są:

- W płaszczyźnie tworzenia polityk publicznych żadna ze wspólnot samorządowych nie publikuje wyników konsultacji wraz z uzasadnieniem przyjętych/odrzuconych propozycji i uwag dotyczących polityk publicznych;
- w JST nie ma procedur zawierania partnerstw w celu realizacji zadań publicznych;
- nie funkcjonują ogólnodostępne reguły realizacji zadań w trybie inicjatywy lokalnej;
- na terenie powiatu nie działa lokalna federacja, sieć, związek lokalnych organizacji pozarządowych (lub oddział większej sieciowej organizacji);



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- nie istnieje dokument określający politykę samorządu w zakresie tworzenia i działania partnerstw lokalnych z udziałem organizacji pozarządowych.

Oznacza to, że w pozostałych 29 obszarach istnieje choć jedna wspólnota samorządowa, która posiada odpowiednie doświadczenie w realizacji określonego obszaru. Umożliwia to, przy realizacji założeń partnerstwa, na wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami.

### 2.1.3. Ocena jakości współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną

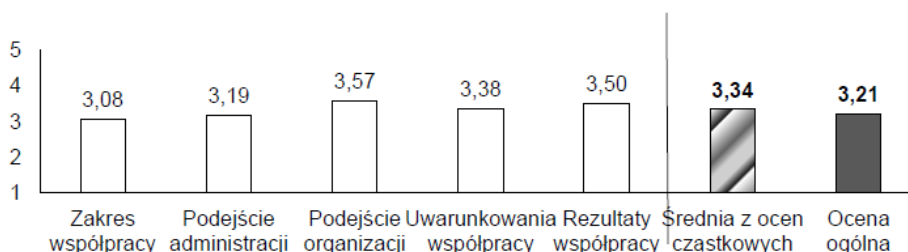
Na podstawie założeń metodologicznych „Niezbędnika do (samo)oceny współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi” przeprowadzono badania ankietowe wśród 20 organizacji pozarządowych z powiatu myśliborskiego. Nie jest więc to w pełni reprezentatywny obraz. Co ciekawe, zebrane opinie były stosunkowo mało zróżnicowane, także poniżej przedstawiamy jedynie te wyniki, które mogą być interesujące w dalszej analizie.

Przedmiotem oceny było 5 wymiarów współpracy JST z NGO. Ocena ogólna nie była zbyt wysoka, gdyż wyniosła 3,21, a więc nieco powyżej średniej.

Rysunek 3. Zestawienie oceny ogólnej i ocen szczegółowych

## Zestawienie oceny ogólnej i ocen szczegółowych

Zestawienie opinii ogólnej i szczegółowych ocen współpracy JST-NGOs



Źródło: Lokalny Indeks Jakości Współpracy w powiecie myśliborskim.

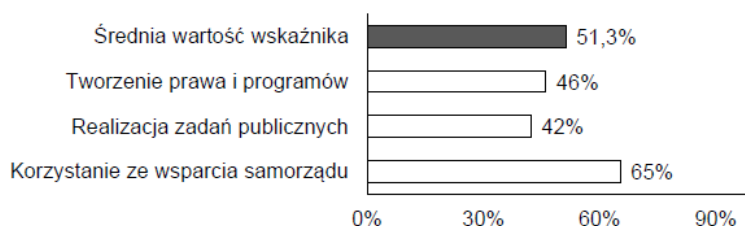
Na uwagę zasługuje stosunkowo małe zróżnicowanie ocen szczegółowych. Najwyższa ocena (samoocena) odnosi się do podejścia organizacji do współpracy (3,57), za najniższą do zakresu współpracy (3,08). Różnica pomiędzy najwyższą a najniższą oceną szczegółową wyniosła niespełna 0,5 punktu, a więc poniżej 10% możliwej różnicy (ocena dokonywana była według skali 5-cio punktowej).

Badane organizacje wskazały na swój wysoki udział we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego. Ogólnie współpracę taką w ciągu ostatniego roku wykazała większość badanych organizacji, przy czym najczęściej wskazywano na korzystanie z pomocy samorządu (65% NGO).

Rysunek 4. Współpraca NGO z JST w ciągu ostatnich 12 miesięcy

## Czy w ostatnich 12 miesiącach Pana(i) organizacja współpracowała z JST?

Udział organizacji, które w ostatnim roku współpracowały z JST w zakresie ...

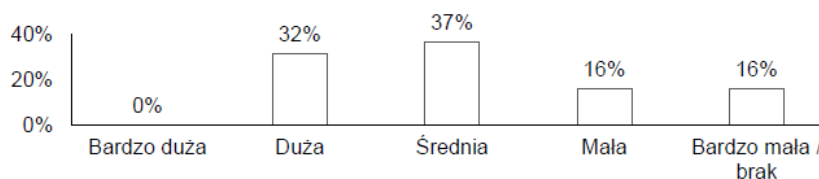


Źródło: Lokalny Indeks Jakości Współpracy w powiecie myśliborskim.

Jednak jedynie 32% (8 organizacji) współpracę tą oceniło jako intensywną na „dużym” poziomie. Żadna z organizacji nie wskazała na bardzo wysoką intensywność, a po 16% (po 4 organizacje) intensywność współpracy określiło jako „małą” lub „bardzo małą”.

## Jak Pan(-i) ocenia intensywność kontaktów swojej organizacji z samorządem w ostatnich 12 miesiącach?

Ocena intensywności współpracy z samorządem w ostatnich 12 miesiącach

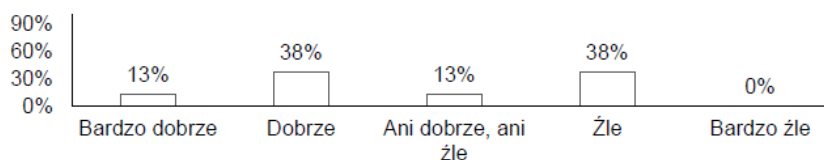


Źródło: Lokalny Indeks Jakości Współpracy w powiecie myśliborskim.

Rysunek 5. Ocena wpływu współpracy na jakość usług świadczonych mieszkańcom

## Ocena wpływu współpracy JST - NGO na jakość i dostępność usług świadczonych mieszkańcom?

Ocena wpływu współpracy JST-NGOs na jakość usług świadczonych mieszkańcom



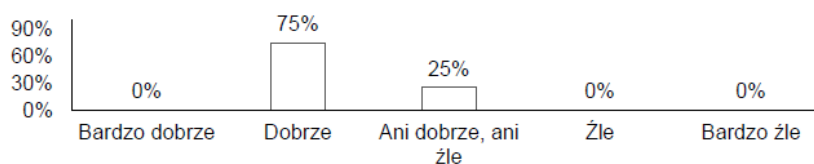
Źródło: Lokalny Indeks Jakości Współpracy w powiecie myśliborskim.

W ocenie wpływu współpracy JST z NGO na jakość usług świadczonych mieszkańcom respondenci nie wyrazili się jednoznacznie. Liczniejsze były odpowiedzi oceniające tę współpracę jako „dobrą” lub „złą”, niż jako „bardzo dobrą” lub „ani dobrą, ani złą”. Generalna ocena dotychczasowej współpracy na rozwój własnej organizacji jest jednak pozytywna: ¾ badanych organizacji oceniło dotychczasową współpracę jako dobrze wpływającą na rozwój, a pozostała ¼ jako „ani dobrą, ani złą”.

Rysunek 6. Ocena wpływu współpracy z samorządem na rozwój organizacji

## Jak Pan(i) ocenia wpływ dotychczasowej współpracy z samorządem na rozwój swojej organizacji?

Ocena wpływu współpracy z samorządem na rozwój organizacji



Źródło: Lokalny Indeks Jakości Współpracy w powiecie myśliborskim.





Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśluborskim

## 2.2. Diagnoza sytuacji w powiecie myśliborskim na podstawie badań empirycznych

Na potrzeby **badania kwestionariuszowych** dobrano grupę respondentów z zachowaniem zasad reprezentatywności, na podstawie szacunkowych danych na temat struktury zamieszkania i aktywności mieszkańców powiatu. Losowania osób objętych badaniami przeprowadzono wewnątrz warstw określonych dwuetapowo, w oparciu o kryterium terytorialne i kontekst sytuacji, w jakiej było wykonywane badanie. Kryterium terytorialne, kluczowe ze względu na cel opracowania mapy problemów społecznych, stanowiło podstawę do podziału na **5 warstw reprezentujących poszczególne gminy**, po 20% grupy badanej każda. W ramach kryterium kontekstu badania wyróżniono 4 podgrupy, do których zaliczono **osoby uczące się i studiujące** (25%), **dorośli mieszkańcy miejscowości** (50%), **pracowników instytucji społecznych** (10%) dostępnych na terenie danej gminy, **klientów danej instytucji** (15%). Wewnątrz każdej warstwy prowadzono losowy dobór osób do badań. Badaniami objęto łącznie **505 osób**, wyniki jednej osoby usunięto.

Tabela 3. Skład grupy objętej badaniami

		Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Ogółem	
		%	%	%	%	%	N	%
Płeć	K	50,5	57,3	53,3	67	60	290	57,5
	M	49,5	42,7	46,7	33	40	214	42,5
Uczniowie i studenci		23,8	21,9	21,5	20	26	114	22,6
Podgrupa	Dorośli mieszkańcy	53,5	59,4	51,4	55	50	271	53,8
	Pracownicy	8,9	7,3	11,2	10	10	48	9,5
	Klienci instytucji	13,9	11,5	15,9	15	14	71	14,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

Status zawodowy mieszkańców gmin różni się istotnie. Należy jednak podkreślić, że średnia wieku osób zbadanych w poszczególnych gminach jest zbliżona i wynosi ok. 36 lat. Zapewnia to jednorodność grupy w wymiarze doświadczeń życiowych i niweluje wątpliwości wynikające z dysproporcji rencistów i emerytów w różnych gminach.

### 2.2.1. Obraz sytuacji społecznej powiatu myśliborskiego na podstawie badań fokusowych

Prezentując całościowy obraz powiatu myśliborskiego należy stwierdzić, że pomimo podobieństwa strukturalnego gmin (dwie wiejskie, a trzy miejsko-wiejskie), każda ma swoją specyfikę i typowe dla siebie problemy, co potwierdziły wyniki badań. Wiele jest także elementów, które są wspólne dla każdej z nich. Ten stan rzeczy niesie za sobą określone konsekwencje w planowaniu strategii. Otóż podobieństwa dają możliwość wspólnego działania ukierunkowanego na efekt synergii. Z kolei, różnice pokazują, że niektóre problemy zostały rozwiązane lub wymagać będą rozwiązania w obrębie wewnętrznych zasobów gmin. Skuteczne lub modelowe rozwiązania mogą stanowić inspirację. Ogólny obraz problemów społecznych gmin powiatu myśliborskiego można streścić następująco:

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- Atutem każdej z gmin są zasoby przyrodnicze. Wszystkie mają jednak problem z promowaniem się na zewnątrz, zwłaszcza za granicą. Wskazane byłoby połączenie sił we wspólnym promowaniu regionu, co podniosłoby potencjał, skuteczność i atrakcyjność oferty, np. opracowując wspólne, uzupełniające się atrakcje turystyczne dla osób przybywających na kilkudniowy pobyt.
- **Barlinek** wypada najkorzystniej w kontekście dostępnych rozwiązań problemów społecznych. Wypracował wiele rozwiązań, które mogą zostać przeniesione do innych gmin, np. dużą aktywność NGO-sów, organizowanie czasu wolnego dla młodzieży i pozyskiwanie inwestorów. Szczególnym uznaniem środowiska cieszy się Dom Kultury z szeroką ofertą zajęć dla dzieci i młodzieży. Niska jest ocena skuteczności działania policji.
- Podobny do niego strukturalnie **Myślibórz** nie radzi sobie już tak dobrze z problemami. Nie wykorzystuje potencjału przyrodniczego. Zdaniem mieszkańców niewydolnie funkcjonuje tam pomoc społeczna, nie ma oferty zagospodarowującej czas młodzieży. Środowisko jest słabo nasycone aktywnymi organizacjami pozarządowymi. Sprawnie natomiast działa urząd pracy.
- Gmina miejsko-wiejska w **Dębnie** to środowisko o wielkim potencjale przyrodniczym, historycznym i ludzkim. Siłą gminy jest wielość organizacji pozarządowych. Brakuje jednak koordynacji i współpracy. Przy jednoczesnej aktywności społecznej pojawia się wiele negatywnych nastawień i zachowań roszczeniowych. Wyznaczenie wspólnego, atrakcyjnego dla liderów lokalnych celu dawałoby szansę na współpracę korzystną dla wszystkich mieszkańców. Słabością środowiska jest brak dialogu i współpracy. Znaczącą potrzebą jest wsparcie rodzin działaniami wychowawczymi i profilaktycznymi. Należy też rozszerzyć ofertę zajęć dla młodzieży. Potrzebne jest też zapewnienie pomocy instytucjonalnej dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- **Nowogródek** potrzebuje wzmocnienia działań lokalnych liderów i wsparcia działaniami animującymi społeczność. Cennym byłoby zaszczerpienie idei współpracy, której brak mocno doskwiera mieszkańcom. Warto wesprzeć ją silnym działaniem zewnętrznym, jednakże ukierunkowanym na pobudzanie aktywności lokalnej. Jest to środowisko bezpieczne, spokojne i atrakcyjne przyrodniczo, ale bez żadnej bazy turystycznej. Niewykorzystane zasoby to miejscowa parafia.
- Gmina **Boleszkowice** podobna jest strukturalnie do Nowogródka. Mieszkańcy znacznie bardziej są zaktywizowani. Lepiej też współpracują instytucje na terenie gminy. Oprócz walorów przyrodniczych ma potencjał w lokalnych liderach. Potrzebuje koordynacji działań i współpracy między organizacjami pozarządowymi. Niewątpliwie dużym problem środowiska jest picie alkoholu, spadek aspiracji młodzieży i trudności w rozwoju młodzieży uzdolnionej.

Niezależnie od specyfiki problemów każdej z gmin, są problemy uniwersalne dla **całego powiatu**: trudności komunikacyjne (brak usług przewozowych), słaby stan dróg, bezrobocie, ponadto alkoholizm i starzenie się społeczeństwa. Kilka problemów pojawia się też we wszystkich gminach z wyjątkiem Barlinka: eurosieroctwo, ograniczona ilość pracodawców, słabo rozwinięty przemysł, ograniczona ilość działań alternatywnych dla młodzieży.

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

Dane statystyczne zawarte w poniższych tabelach potwierdzają trafność wniosków wynikających z badań fokusowych. Pierwsza tabela prezentuje dane statystyczne dotyczące powiatu myśliborskiego przedstawiając pozycję powiatu na tle 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Im wyższa liczba, tym więcej powiatów województwa wyprzedza powiat myśliborski.

*Tabela 4. Pozycja powiatu myśliborskiego na tle powiatów woj. zachodniopomorskiego*

WYSZCZEGÓLNIENIE POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU	Ludność na 1 km <sup>2</sup>	Kobiety na 100 mężczyzn <sup>a</sup>	Saldo migracji na 1000 ludności	Dochody własne budżetu powiatu		Środki w dochodach budżetu powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych		Wydatki budżetu powiatu na 1 mieszkańca	Wydatki w dziale "Obsługa długu publicznego" w % wydatków ogółem budżetu powiatu <sup>b</sup>	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Turystyczne obiekty noclegowe		Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych	Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Stoпа bezrobocia rejestrowanego <sup>c</sup>	Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	Targowiska stałe	Produkcja sprzedana przemysłu <sup>d</sup> na 1 mieszkańca
				na 1 mieszkańca	na 1 mieszkańca	obiekty	udzielone noclegi				wodociągowej	kanalizacyjnej			gazowej						
MYŚLIBORSKI	9	5	13	14	10	15	21	9	16	17	15	10	9	13	14	7	15	18	9		

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, US w Szczecinie.

Podobną konstrukcją ma kolejna tabela, która porównuje pozycję 5 gmin powiatu myśliborskiego między sobą (pierwsza z kolumn rankingowych) oraz ze 114 gminami z całego województwa zachodniopomorskiego (druga kolumna). W tabeli widoczne są znaczne różnice pozycji między gminami, np. w gęstości zaludnienia (73 gminy dzielą Barlinek od Boleszkowice) czy podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (63 gminy dzielą Dębno od Boleszkowice). Statystyczne Vademecum Samorządowca zawiera znacznie więcej danych mogących służyć do szybkich porównań, dla celów diagnostycznych [autor].

*Tabela 5. Pozycja gmin powiatu myśliborskiego w rankingu wewnątrzpowiatowym i na tle gmin woj. zachodniopomorskiego*

WYSZCZEGÓLNIENIE GMINY	Ludność na 1 km <sup>2</sup>	Kobiety na 100 mężczyzn <sup>a</sup>	Saldo migracji na 1000 ludności	Dochody własne budżetu gminy		Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych		Wydatki budżetu gminy	Wydatki w dziale "Obsługa długu publicznego" w % wydatków ogółem budżetu gminy <sup>b</sup>	Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc <sup>c</sup>	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Turystyczne obiekty noclegowe		Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych	Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
				na 1 mieszkańca	na 1 mieszkańca	obiekty	udzielone noclegi					wodociągowej	kanalizacyjnej		gazowej			
BARLINEK	1 24	3 71	4 67	2 51	4 73	5 102	5 92	2 33	4 90	1 22	1 24	4 84	1 24	1 22	1 12	3 44		
BOLESZKOWICE	5 97	2 13	2 38	4 66	1 35	3 85	3 55	5 55	5 92	- -	- -	1 20	4 88	4 97	4 92	5 91		
DĘBNO	2 29	3 71	5 72	1 37	2 44	2 34	2 46	4 53	1 9	- -	- -	3 71	2 46	2 37	2 22	1 28		
MYŚLIBÓRZ	3 34	3 71	3 58	3 63	5 110	4 101	4 89	1 32	3 55	2 25	2 35	5 93	3 48	3 46	3 77	2 43		
NOWOGRÓDEK POMORSKI	4 94	1 9	1 32	5 86	3 63	1 18	1 29	3 45	2 43	- -	3 85	2 24	5 104	5 114	- -	4 73		

Pierwsza kolumna to pozycja gminy w powiecie. Druga kolumna to pozycja gminy w województwie.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, US w Szczecinie.

### 2.2.2. Obraz sytuacji społecznej powiatu myśliborskiego na podstawie badań ankietowych

Osoby badane były proszone o scharakteryzowanie problemów społecznych występujących na terenie powiatu w dwóch kategoriach: **ważności** i **pilności**. Obie kategorie były oceniane w odniesieniu do **8 typowych problemów społecznych** najczęściej zgłaszanych w trakcie wywiadów fokusowych oraz występujących z różną częstotliwością na terenie całego kraju. Respondenci dokonywali oceny przypisując od 1 pkt przy niskim nasileniu ważności/pilności problemu, do 3 pkt przy wysokim.

Rezultaty oceny ważności problemów społecznych będące średnią ocen przedstawia tabela 4. Ocenę uśrednioną pilności przedstawiają wyniki zawarte w tabeli 7<sup>5</sup>.

Zdaniem mieszkańców **najważniejsze** kwestie społeczne dotyczą edukacji dzieci i młodzieży. Do istotnych spraw mieszkańcy zaliczają też dostępność i jakość opieki zdrowotnej, dostępność pracy, a także poziom dochodów (po 2,33 pkt). Najmniej poruszają mieszkańców kwestie poziomu konsumpcji alkoholu (1,77 pkt) oraz możliwości spędzania wolnego czasu (2,01 pkt), a także inne sprawy (1,94 pkt) wymieniane dodatkowo w odpowiedzi na pytanie otwarte. Między gminami występuje zróżnicowanie oceny ważności większości problemów. Zbliżony status mieszkańcy różnych gmin przypisują tylko bezpieczeństwu na terenie miejscowości i na drogach.

Za **najpilniejsze** do rozwiązania grupy problemów mieszkańcy powiatu uważają kwestie dotyczące braku pracy oraz niskiego poziomu dochodów mieszkańców. Pilną jest też potrzeba rozwiązania problemów dotyczących dostępu do opieki zdrowotnej oraz możliwości edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Mieszkańcy gmin różnią się nasileniem akcentowania pilności rozwiązywania poszczególnych problemów. Mieszkańcy gminy Barlinek zgłaszają potrzeby pilnego rozwiązywania poszczególnych problemów społecznych z mniejszą intensywnością, niż mieszkańcy pozostałych gmin, w tym zwłaszcza gminy Boleszkowice.

Tabela 6. *Ważność problemów społecznych*

	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogród Pomorski	Ogółem
Dostępność pracy	2,64	2,43	2,19	2,19	2,20	2,33
Poziom dochodów	2,56	2,47	2,19	2,18	2,12	2,30
Zdrowie i opieka medyczna	2,59	2,43	2,30	2,27	2,07	2,33
Edukacja dzieci / młodzieży	2,61	2,43	2,33	2,28	2,37	2,40
Konsumpcja alkoholu	1,50	1,65	1,96	1,90	1,85	1,77
Bezp. na terenie miejscowości	2,02	2,24	2,24	2,18	2,20	2,18
Bezpieczeństwo na drogach	2,10	2,24	2,12	2,17	2,18	2,16
Możliwości spędzania czasu wolnego	1,82	2,13	1,98	2,18	1,94	2,01
Inne	1,82	2,00	1,83	2,06	2,00	1,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

<sup>5</sup> Prezentując dane zrezygnowano z podawania informacji o odchyleniu standardowym (od średniej) oraz statystycznej istotności [autor].

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Tabela 7. **Pilność** potrzeby rozwiązania problemów społecznych

	Barlinek	Boleszko wice	Dębno	Myślibórz	Nowogród dek Pomorski	Ogółem
Dostępność pracy	2,32	2,65	2,49	2,67	2,67	2,56
Poziom dochodów	2,35	2,61	2,43	2,61	2,55	2,51
Zdrowie i opieka medyczna	2,37	2,47	2,39	2,52	2,54	2,46
Edukacja dzieci / młodzieży	2,31	2,62	2,43	2,43	2,46	2,45
Konsumpcja alkoholu	1,35	1,82	1,93	1,90	1,91	1,78
Bezp. na terenie miejscowości	1,70	2,27	2,40	2,32	2,44	2,22
Bezpieczeństwo na drogach	1,84	2,37	2,31	2,43	2,32	2,25
Możliwości spędzania czasu wolnego	1,45	2,17	2,13	2,31	2,22	2,05
Inne	2,43	2,50	1,88	2,15	2,14	2,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

Dla zobrazowania **nasilenia** występowania poszczególnych problemów społecznych posłużono się wartościami uśrednionymi (tabela 8). Respondenci opisywali wymienione powyżej problemy, uzupełnione o dodatkowe, **typowe kategorie problemów społecznych**. Każdy z badanych wskazywał, w jakim stopniu dany problem występuje na terenie powiatu, gminy, miejscowości, na ile dotyka osób znanych dla respondenta, oraz w jakim stopniu dotyczy samej osoby badanej. Każdą z powyższych odpowiedzi podawano z wykorzystaniem skali nasilenia problemu (od 1 do 3 punktów).

Tabela 8. **Nasilenie** typowych problemów społecznych w gminach

	Barlinek	Boleszko wice	Dębno	Myślibórz	Nowogród dek Pomorski	Ogółem
Bezrobocie	2,09	2,29	2,29	2,29	2,23	2,24
Ubóstwo	1,91	1,92	2,01	1,96	1,87	1,94
Alkoholizm	1,93	1,91	1,98	1,93	1,87	1,92
Narkomania	1,64	1,53	1,75	1,61	1,54	1,62
Przestępczość	1,64	1,65	1,69	1,63	1,54	1,63
Bezdomność	1,38	1,29	1,61	1,48	1,40	1,43
Przemoc w rodzinie	1,53	1,43	1,57	1,57	1,47	1,52
Niepełnosprawność	1,62	1,52	1,56	1,78	1,52	1,60
Zaburzenia psychiczne	1,41	1,42	1,40	1,42	1,39	1,41
Picie alkoholu przez młodzież	1,89	1,97	2,01	1,83	1,88	1,92
Agresja młodzieży	1,76	1,92	1,93	1,85	1,85	1,86
Za mały dostęp do opieki zdrowotnej	2,06	2,00	2,13	2,08	2,16	2,09
Mały dostęp do dobrej edukacji dzieci / młodzieży	1,97	2,03	1,95	1,87	2,01	1,96
Mało możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego	1,72	2,14	2,17	2,14	2,22	2,08
Słaba wzajemna pomoc między mieszkańcami	1,59	1,99	1,81	1,81	1,87	1,81
Słaba komunikacja między miejscowościami powiatu	2,17	2,05	1,95	2,09	2,18	2,09
Inne	1,83	-	1,81	1,58	1,91	1,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.



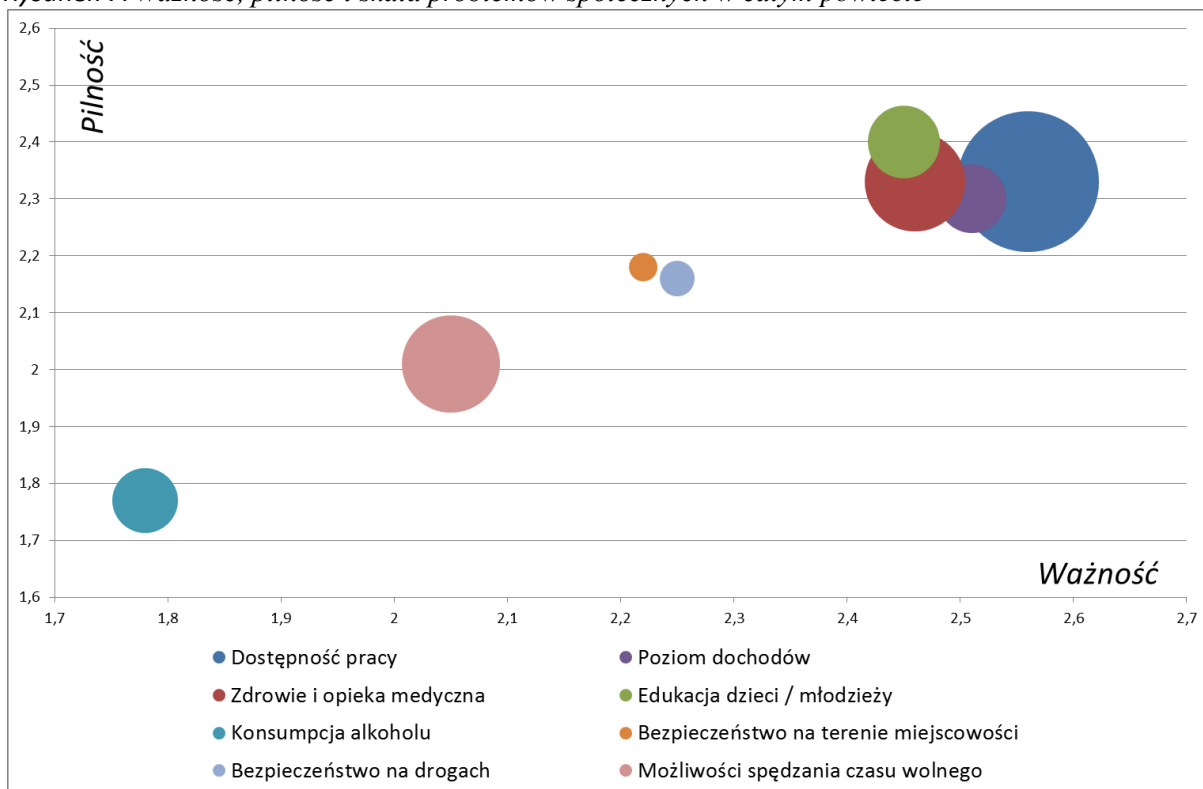
Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Wyniki potwierdzają wcześniej przedstawiane opinie, wskazując, że problemem o największej skali występowania na terenie powiatu jest bezrobocie (ocena 2,24 pkt). Kolejne problemy społeczne wpływające na życie mieszkańców to niedostateczny dostęp do opieki zdrowotnej (2,09 pkt) oraz słaba komunikacja między miejscowościami (2,09 pkt). Z podobną intensywnością mieszkańcy odczuwają dokuczliwość niewystarczającej oferty ciekawego spędzania wolnego czasu (2,08 pkt).

**Różnice między gminami** w nasileniu i skali występowania problemów **dotyczą tylko części z badanych kwestii społecznych**. Problemy bezrobocia są zgłaszane w Barlinku w mniejszej skali w porównaniu z pozostałymi gminami. Podobnie jest z możliwościami spędzania wolnego czasu, które dotyczą przede wszystkim mieszkańców gmin Nowogródek Pomorski i Dębno. Różnice dotyczą też wzajemnej pomocy między mieszkańcami, której brak najczęściej zgłaszają mieszkańcy gminy Boleszkowice a najrzadziej osoby zamieszkujące gminę Barlinek. Problemy narkomanii były zgłaszane, jako mające najszerszy zasięg w gminie Dębno, a najmniejszą skalę miały w gminach Boleszkowice i Nowogródek Pomorski. Problemy niepełnosprawności miały największą skalę w gminie Myślibórz. Zaskakująco, w gminie Dębno badani wskazali na problemy bezdomności, najprawdopodobniej z tego względu, że na terenie gminy działa jedyne w powiecie schronisko dla bezdomnych (Św.Alberta).

Graficzną ilustracją wyników badań dotyczących ważności, pilności i skali problemów społecznych na terenie powiatu<sup>6</sup> jest wykres 1. Skalę odzwierciedla średnica kółka.

Rysunek 7. *Ważność, pilność i skala problemów społecznych w całym powiecie*



Źródło: „Mapa...”.

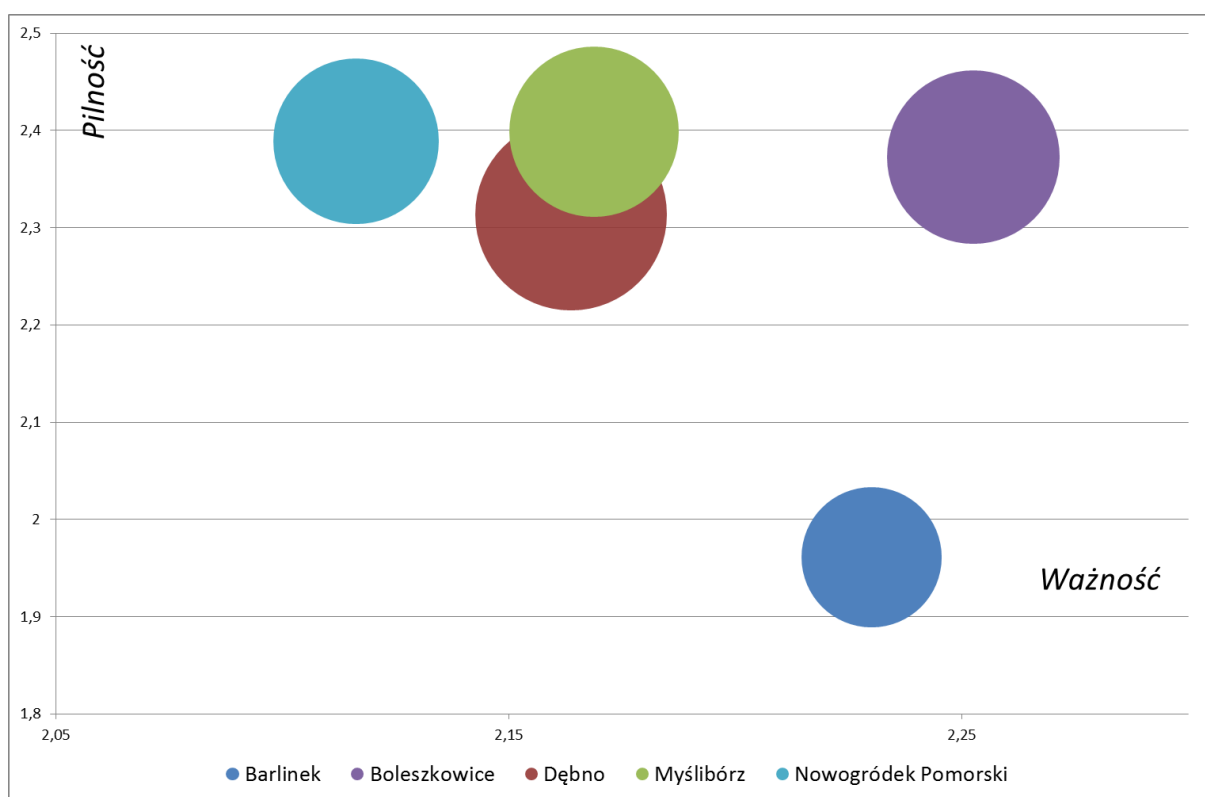
<sup>6</sup> Analogicznie wykresy obrazujące sytuację w gminach zawiera „Mapa...”, jednak ze względu na konieczność skrótów, podobnie jak wiele innych ważnych informacji, została w tym miejscu pominięta.

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

Interpretując wykres 2 należy pamiętać, że nasilenie zobrazowanych na nich zmiennych ma charakter relatywny, co oznacza, że punkty początkowe i końcowe osi oraz średnice kółek są dobrane tak, aby ukazać relacje wewnątrz danej gminy, ale nie można porównywać bezpośrednio wykresów między gminami.

Porównanie między gminami ukazujące ogólne nasilenie sygnalizowanych przez mieszkańców subiektywnych odczuć na temat ważności i pilności oraz skali wszystkich poddanych ocenie problemów (średnica kół) przedstawione jest na wykresie numer 7.

Rysunek 8. Ważność, pilność i skala problemów – porównanie subiektywnych odczuć mieszkańców gmin



Źródło: „Mapa...”.

**Przyczyny problemów społecznych w gminach powiatu myśliborskiego**

Przyczyny problemów społecznych wskazywane przez mieszkańców są przedstawione w tabeli 9. Spostrzeganie przyczyn problemów społecznych przez mieszkańców objętych badaniem gmin jest istotnie różne. Najważniejszą przyczyną problemów społecznych występujących na terenie miejscowości, w której zamieszkują respondenci, jak i gminy oraz powiatu, jest **brak miejsc pracy** i będące jego następstwem bezrobocie. Do istotnych przyczyn problemów społecznych występujących w miejscowościach zamieszkania respondentów należy duża dostępność alkoholu i towarzyszące jej **uzależnienia**. Istotny jest też brak komunikacji między miejscowościami, jak i na terenie większych miejscowości.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Ważną przyczyną problemów występujących na terenie gminy, oprócz braku pracy, jest **niedopasowanie kierunków kształcenia** do potrzeb rynku pracy<sup>7</sup>. Istotne są też niskie zarobki skutkujące ubóstwem. Mieszkańcy podkreślają też rolę dostępności alkoholu, jako czynnika generującego problemy społeczne na terenie gmin, które zamieszkują.

Tabela 9. Przyczyny problemów społecznych w opinii mieszkańców

	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Ogółem		
	%	%	%	%	%	N	%	
Przyczyny problemów w miejscowości	1) brak miejsc pracy, bezrobocie	26,0	48,9	59,0	67,4	49,4	218	49,7
	2) alkoholizm, dostępność alkoholu, akceptacja picia	20,8	4,3	14,5	4,5	6,3	45	10,3
	3) nie wiem	5,2	27,2	1,2	5,6	6,3	41	9,3
	4) komunikacja między miejscowościami i na terenie miejscowości	4,2	5,4	2,4	4,5	5,1	19	4,3
	5) mała dostępność miejsc ciekawego spędzania czasu, sportu i rekreacji	6,3	2,2	3,6	1,1	6,3	17	3,9
	6) bieda, niskie zarobki	1,0	5,4	2,4	4,5	2,5	14	3,2
Przyczyny problemów w gminie	1) brak miejsc pracy, bezrobocie	27,8	48,9	72,0	45,9	34,8	195	45,7
	2) nie wiem	5,2	34,0	4,9	5,9	7,2	51	11,9
	3) niewłaściwe kierunki kształcenia, niski poziom, mała dostępność edukacji	14,4	1,1	1,2	8,2	8,7	29	6,8
	4) bieda, niskie zarobki	2,1	2,1	2,4	5,9	7,2	16	3,7
	5) alkoholizm, dostępność alkoholu, akceptacja picia	5,2	3,2	4,9	1,2	4,3	16	3,7
	6) bezczynność, słabe działanie samorządu	2,1	3,2	2,4	7,1	2,9	15	3,5
Przyczyny problemów w powiecie	1) brak miejsc pracy, bezrobocie	25,0	34,4	67,9	53,3	36,1	171	42,4
	2) nie wiem	7,3	50,5	7,7	6,7	8,2	70	17,4
	3) bezczynność, słabe działanie samorządu	7,3	6,5	2,6	8,0	3,3	23	5,7
	4) słaba infrastruktura, złe drogi, brak chodników	10,4	1,1	2,6	,0	4,9	16	4,0
	5) niewłaściwe kierunki kształcenia, niski poziom, mała dostępność edukacji	12,5	1,1	,0	2,7	,0	15	3,7
	6) bieda, niskie zarobki	2,1	1,1	2,6	4,0	11,5	15	3,7
	7) alkoholizm, dostępność alkoholu, akceptacja picia	4,2	3,2	3,8	1,3	3,3	13	3,2

<sup>7</sup> Por. Bielec J.: Myśliborski District W: The Social Occupational Situation of the Unemployed in the Districts of the West Pomeranian Province, The Provincial Labour Office in Szczecin, 2009, s. 264-286, 361-362.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

Problemy społeczne występujące na terenie powiatu myśliborskiego są zdaniem mieszkańców powodowane nie tylko brakiem pracy, ale także bezczynnością bądź słabym działaniem samorządu. Przy czym widoczne jest, że pytania dotyczące dalszych niż własna miejscowość czy gmina obszarów przyjmują formę bardziej ogólnikowych wniosków przypisujących źródło problemu władzy [autor]. Czynnikiem często wymienianym, jako przyczyna problemów na terenie powiatu jest też słaba infrastruktura, w tym zwłaszcza złej jakości drogi niezapewniające wystarczających możliwości komunikacji między miejscowościami i poza powiatem. Grupa osób badanych licząca w zależności od gminy od 9% do 17% zaznaczała, że nie zna przyczyn problemów społecznych.

### Pomoc społeczna – jej dostępność i skuteczność

Osoby badane charakteryzowały **dostępność** pomocy społecznej i jej **skuteczność** w odniesieniu do problemów społecznych objętych oceną. Ponownie wykorzystana została trzypunktowa skala. **Dostępność pomocy została oceniona znacznie niżej niż nasilenie problemów.**

Do obszarów problemowych objętych największą **dostępnością** pomocy należy **bezrobocie** (1,8 pkt). Na zbliżonym, wysokim poziomie dostępna jest też pomoc w zakresie problemów alkoholowych (1,77 pkt), zdrowia (1,77 pkt) oraz edukacji (1,74 pkt) i rozwiązywania kwestii agresji młodzieży (1,75 pkt). Najmniejsza dostępność dotyczy rozwiązywania problemów zaburzeń psychicznych, bezdomności i narkomanii, a także przemocy w rodzinie i niepełnosprawności. Różnice między gminami w większości ocenianych wymiarów są istotnie nasilone. Wyniki oceny dostępności pomocy zawiera tabela 8, a skuteczności pomocy tabela 10.

Osoby badane oceniają bardzo krytycznie **skuteczność** rozwiązywania problemów poddanych ocenie w badaniach. Do problemów rozwiązywanych najmniej skutecznie należą zdaniem respondentów kwestie narkomanii (1,31 pkt), **bezrobocia** (1,37 pkt) oraz agresji młodzieży (1,4 pkt). Największą skuteczność mają zdaniem mieszkańców działania dotyczące edukacji (1,64 pkt), niepełnosprawności, animowania pomocy między mieszkańcami, a także opieki zdrowotnej. Opinie mieszkańców poszczególnych gmin różnią się od siebie w zakresie większości wymiarów poddanych analizie.

Tabela 10. **Dostępność pomocy** dotyczącej problemów społecznych na terenie powiatu

	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślibórz	Nowogródek Pomorski	Ogółem
bezrobocie	1,30	2,13	1,68	2,06	1,94	1,80
ubóstwo	1,34	2,00	1,74	1,80	1,63	1,69
alkoholizm	1,36	1,99	1,87	1,87	1,87	1,77
narkomania	1,26	1,71	1,58	1,60	1,65	1,54
przestępczość	1,29	1,81	1,75	1,81	1,68	1,66
bezdomność	1,36	1,47	1,72	1,66	1,51	1,54
przemoc w rodzinie	1,33	1,58	1,64	1,73	1,58	1,56
niepełnosprawność	1,44	1,72	1,71	1,76	1,68	1,65
zaburzenia psychiczne	1,32	1,56	1,44	1,51	1,47	1,45

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

picie alkoholu przez młodzież	1,28	2,04	1,98	1,79	1,92	1,78
agresja młodzieży	1,21	1,97	1,91	1,84	1,92	1,75
za mały dostęp do opieki zdrowotnej	1,60	1,87	1,76	1,86	1,80	1,77
mały dostęp do dobrej edukacji dzieci / młodzieży	1,54	1,90	1,79	1,84	1,68	1,74
mało możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego	1,54	1,91	1,64	1,80	1,81	1,73
słaba wzajemna pomoc między mieszkańcami	1,65	1,76	1,69	1,69	1,72	1,70
słaba komunikacja między miejscowościami	1,71	1,80	1,71	1,74	1,75	1,74
inne powiatu	1,64	1,00	1,80	1,62	1,67	1,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

**Tabela 11. Skuteczność pomocy dotyczącej problemów społecznych na terenie powiatu**

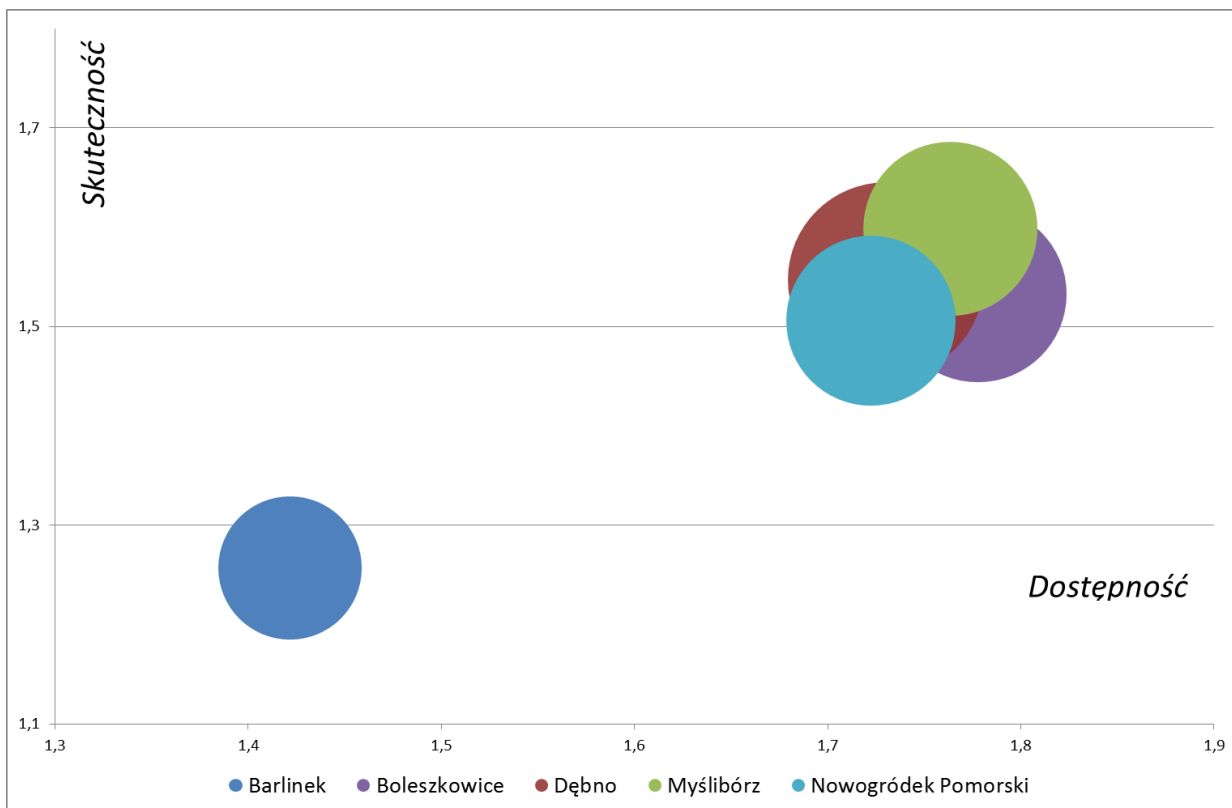
	Barlinek	Boleszko wice	Dębno	Myślibórz	Nowogród dek Pomorski	Ogółem
bezrobocie	1,13	1,36	1,36	1,52	1,50	1,37
ubóstwo	1,13	1,51	1,54	1,52	1,45	1,42
alkoholizm	1,14	1,44	1,52	1,51	1,47	1,41
narkomania	1,12	1,34	1,41	1,37	1,33	1,31
przestępczość	1,24	1,50	1,56	1,57	1,47	1,47
bezdumność	1,45	1,44	1,80	1,44	1,44	1,52
przemoc w rodzinie	1,28	1,53	1,55	1,57	1,55	1,49
niepełnosprawność	1,62	1,62	1,65	1,65	1,56	1,62
zaburzenia psychiczne	1,43	1,56	1,55	1,38	1,41	1,47
picie alkoholu przez młodzież	1,11	1,43	1,65	1,49	1,51	1,43
agresja młodzieży	1,11	1,44	1,54	1,46	1,48	1,40
za mały dostęp do opieki zdrowotnej	1,34	1,62	1,60	1,72	1,53	1,56
mały dostęp do dobrej edukacji dzieci / młodzieży	1,40	1,71	1,74	1,72	1,62	1,64
mało możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego	1,42	1,59	1,51	1,63	1,50	1,53
słaba wzajemna pomoc między mieszkańcami	1,46	1,69	1,60	1,61	1,54	1,58
słaba komunikacja między miejscowościami powiatu	1,33	1,56	1,54	1,58	1,56	1,51
inne	1,22	1,00	1,50	1,40	1,75	1,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

Dostępność i skuteczność pomocy dotyczącej rozwiązywania głównych grup problemów społecznych została graficznie odniesiona do skali problemów zgłaszanych przez mieszkańców. Kolejny wykres przedstawia relację wymiarów dostępność – skuteczność z uwzględnieniem skali problemów występujących w poszczególnych gminach (średnica kółek). Dostępność i skuteczność pomocy jest w znacznej mierze powiązana ze skalą problemów.

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Rysunek 9. Dostępność i skuteczność pomocy a skala problemów na terenie gminy



Źródło: „Mapa...”.

**Poziom zadowolenia mieszkańców**

Ocena poziomu zadowolenia mieszkańców z aktualnej sytuacji życiowej została przeprowadzona w odniesieniu do siedmiu wymiarów, wyniki przedstawia poniższa tabela. Ogólny poziom zadowolenia różni się między gminami. Najwyższy poziom zadowolenia występuje wśród mieszkańców gminy Nowogródek Pomorski. Na najniższym poziomie znajduje się zadowolenie mieszkańców gminy Dębno. Istotne różnice między gminami dotyczą zadowolenia z poczucia możliwości spędzania wolnego czasu, najkorzystniejszych w Barlinku oraz relacji z rodziną, najsilniej pozytywnie odczuwanych w Nowogródku Pomorskim.



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Tabela 12. Poziom zadowolenia

	Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślubórz	Nowogródek Pomorski	Ogółem
sytuacja zawodowa	1,84	1,92	1,84	1,72	1,88	1,84
poziom materialny	1,71	1,91	1,75	1,82	1,92	1,82
zdrowie	2,11	2,22	2,1	2,13	2,3	2,17
bezpieczeństwo	2,07	2,03	2,03	2,13	2,25	2,1
możliwości spędzania czasu wolnego	2,06	1,73	1,58	1,73	1,81	1,78
relacje ze znajomymi	2,43	2,52	2,44	2,56	2,59	2,51
relacje w rodzinie	2,29	2,67	2,63	2,73	2,78	2,62
ogólny poziom zadowolenia	2,07	2,14	2,05	2,12	2,22	2,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

Tabela 13. Działania proponowane w celu rozwiązania problemów społecznych

		Barlinek	Boleszkowice	Dębno	Myślubórz	Nowogródek Pomorski	Ogółem	
		N	N	N	N	N	N	%
miejscowość	zapewnienie miejsca pracy, zmniejszenie bezrobocia	6	28	23	33	20	110	27,8
	nie wiem	8	31	3	12	10	64	16,2
	zwiększenie dostępności miejsc ciekawego spędzania czasu, kultury, sportu i rekreacji	7	5	9	3	7	31	7,8
	zwiększenie dostępności i skuteczności instytucji socjalnych, przedszkoli, opieki nad osobami starszymi	7	4	3	4	3	21	5,3
gmina	zapewnienie miejsca pracy, zmniejszenie bezrobocia	4	30	28	27	12	101	26,6
	nie wiem	8	46	3	13	10	80	21,1
	zwiększenie dostępności edukacji pozaszkolnej oraz liczby dostępnych szkoleń dla dorosłych, dla bezrobotnych	19	2	1	1	4	27	7,1
	polepszenie jakości działania i aktywności samorządu, zmiana władz samorządowych	3	7	2	8	3	23	6,1
powiat	zwiększenie dostępności miejsc ciekawego spędzania czasu, kultury, sportu i rekreacji	6	1	8	0	6	21	5,5
	nie wiem	9	56	3	15	9	92	25,2
	zapewnienie miejsca pracy, zmniejszenie bezrobocia	6	22	27	21	15	91	24,9
	polepszenie jakości działania i aktywności samorządu, zmiana władz samorządowych	6	11	2	7	2	28	7,7
	zwiększenie jakości i dostępności edukacji,	9	0	4	4	1	18	4,9



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

dopasowanie kierunków  
kształcenia do potrzeb rynku  
pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Mapa...”.

### **Propozycje dotyczące rozwiązywania problemów społecznych**

Osoby badane przedstawiły propozycje działań, jakie ich zdaniem należy podjąć w celu polepszenia skuteczności rozwiązywania problemów społecznych na terenie powiatu. Wyniki tej oceny przedstawia tabela 13. Mieszkańcy wskazują najczęściej na potrzebę zapewnienia miejsc pracy i zmniejszenia bezrobocia.

Działania proponowane dla środowiska miejscowości zamieszkania respondentów dotyczą zwiększenia dostępności miejsc rekreacji i ciekawego spędzania wolnego czasu, z dostępem do kultury. Ważne byłyby też zdaniem mieszkańców działania zwiększające dostępność usług socjalnych, w tym zwłaszcza przedszkoli.

Do aktywności mogących zmniejszyć problemy na poziomie gminy mieszkańcy zaliczają zwiększenie dostępności edukacji pozaszkolnej. Pożądane byłyby zdaniem mieszkańców także aktywniejsze działania samorządu. Podobne sugestie dotyczą też pożądanych zmian na poziomie powiatu.

### 3. RANGA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WSPÓLNOT SAMORZĄDOWYCH GMIN I POWIATU. WSKAZANIA EKSPERCKIE

W trakcie realizacji projektu 2 grupy uczestników niezależnie od siebie przygotowywały eksperckie analizy dotyczące problemów społecznych występujących na obszarze powiatu. Pierwsza z grup złożona była z przedstawicieli samorządów, organizacji pozarządowych oraz samorządowych instytucji pomocy społecznej. Drugą grupę stanowiły zaś wyłącznie osoby zarządzające jednostkami samorządu terytorialnego: wójtowie, burmistrzowie oraz starosta.

#### 3.1. Katalog problemów społecznych i jego rangi

Znając wyniki-efekty poprzednich spotkań grupy w ramach prac nad budową strategii oraz wzięwszy pod uwagę problemy i kwestie społeczne zidentyfikowane w trakcie badań fokusowych oraz kwestionariuszowych zbudowano katalog problemów i kwestii społecznych, które charakteryzują powiat myśliborski. W katalogu znalazło się ponad 80 zagadnień dotyczących zarówno życia społecznego jak i też gospodarczego na terenie powiatu. Efektem przeprowadzenia uprzedniego etapu była lista problemów społecznych. Nie każda pozycja tej listy stanowiła jedna odrębny problem. Zwrócono uwagę, że część zebranych zagadnień można potraktować jako przyczynę, a część jako skutek. Jednocześnie stwierdzono, że skutki często stanowią przyczynę innego problemu, nawet takiego, który nie został umieszczony na liście. Zarejestrowane na liście problemy należało zatem pogrupować. Grupowanie problemów odbywało się według następującego schematu:

- oddzielono od siebie problemy nie łączące się ze sobą, tworząc w ten sposób odrębne kategorie;
- do uzyskanych kategorii dołączano te problemy z listy, które uznano za „pokrewne”;
- analizowano kategorie i przyporządkowano do nich problemy ze względu na rodzaj zmian, jakie się z nimi wiążą;

Opisana analiza pozwoliła uporządkować i zawęzić katalog zidentyfikowanych problemów społecznych występujących na terenie powiatu myśliborskiego, tworząc tym samym listę zagregowanych problemów społecznych potencjalnie wskazanych do rozwiązania (zminimalizowania) w ramach budowanej strategii.

Lista zagregowanych problemów społecznych potencjalnie wskazanych do rozwiązania (zminimalizowania) w ramach budowanej strategii.

- Odptyw dzieci i młodzieży do szkół poza teren powiatu
- Duże nasilenie patologii społecznych, szczególnie w środowiskach popeepeerowskich
- Bezrobocie, w tym brak miejsc pracy
- Włączenie osób niepełnosprawnych do życia społecznego
- Niska świadomość mieszkańców nt. potrzeb osób niepełnosprawnych
- Bardzo ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i niewystarczające działania profilaktyczne
- Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

- Niska stabilizacja życiowa mieszkańców
- Niewłaściwe kierunki kształcenia – niedostosowane do potrzeb rynku pracy
- Niewystarczająca opieka nad ludźmi starszymi
- Niezadowalająca efektywność współpracy JST z NGO
- Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych
- Niewystarczający transport publiczny
- Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego
- Malejące wzajemne zaufanie społeczne
- Niski udział mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, w szczególności ludzi młodych

**Ustalenie hierarchii ważności problemów**

Problemy wyodrębnione podczas diagnozy umożliwiły stworzenie listy problemów do rozwiązania. Z różnych jednak względów nie wszystkie problemy mogą i powinny być rozwiązywane w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ważne, aby problemy, które strategia ma rozwiązywać, były istotne z punktu widzenia potrzeb społeczności lokalnej. Władze powiatu i gmin winny mieć prawo wskazania celów z ich punktu widzenia priorytetowych.

Uczestnicy warsztatów mieli za zadanie rozstrzygnąć, które problemy z ustalonej uprzednio listy będą rozwiązywane w ramach strategii. Do tego celu wykorzystano technikę rangowania. Rangowanie to nadanie poszczególnym problemom do rozwiązania określonych wartości na skali 1-10. Każdy z uczestników nadawał poszczególnym problemom do rozwiązania określoną liczbę punktów, ustalając tym samym rangę danego problemu na tle innych. Powstałe uszeregowanie problemów do rozwiązania wynikało zatem z sumy liczby punktów, jaką każdy z problemów uzyskał od wszystkich osób. Przy przyznawaniu punktów problemom do rozwiązania wskazano aby uczestnicy kierowali się posiadaną wiedzą i priorytetami gminy/powiatu.

*Tabela 14. Problemy społeczne i ich rangi*

	PROBLEMY/ OSOBY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Suma	x	s
1	Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	9	9	9	10	10	10	10	10	8	10	9	104	9,45	0,69
2	Bezrobocie, w tym brak miejsc pracy	9	8	10	8	3	5	10	10	8	10	10	91	8,27	2,33
3	Niska stabilizacja życiowa mieszkańców	10	10	10	10	10	5	7	6	10	5	7	90	8,18	2,18
4	Niewłaściwe kierunki kształcenia – niedostosowane do potrzeb rynku pracy	8	9	9	8	8	10	5	8	10	5	7	87	7,91	1,70
5	Niewystarczająca opieka nad ludźmi starszymi	6	5	7	10	5	10	10	5	8	10	8	84	7,64	2,16
6	Bardzo ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i niewystarczające działania profilaktyczne	7	6	9	10	4	8	5	8	8	10	8	83	7,55	1,92
7	Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych	6	9	8	8	8	8	4	8	9	5	10	83	7,55	1,81
8	Duże nasilenie patologii społecznych, szczególnie w środowiskach popegeerowskich	8	4	6	8	1	5	10	10	8	10	10	80	7,27	2,97
9	Niewystarczający transport publiczny	5	10	10	2	9	10	8	5	3	5	10	77	7,00	3,07
10	Brak poczucia bezpieczeństwa publicznego	4	6	8	8	6	7	6	6	10	5	8	74	6,73	1,68

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

	PROBLEMY/ OSOBY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Suma	x	s
11	Włączenie osób niepełnosprawnych do życia społecznego	6	6	8	9	7	8	3	2	6	8	9	72	6,55	2,30
12	Malejące wzajemne zaufanie społeczne	6	10	10	4	4	5	5	7	6	5	10	72	6,55	2,38
13	Niska świadomość mieszkańców nt. potrzeb osób niepełnosprawnych	5	5	6	10	10	4	1	4	7	8	9	69	6,27	2,83
14	Niski udział mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, w szczególności ludzi młodych	2	4	6	5	5	6	8	8	4	5	7	60	5,45	1,81
15	Odpyływanie dzieci młodzieży do szkół poza teren powiatu	8	9	4	6	2	2	5	9	3	1	5	54	4,91	2,84
16	Niezadawalająca efektywność współpracy JST z NGO	5	3	4	5	5	8	3	1	4	5	8	51	4,64	2,06

Źródło: opracowanie własne.

Bezapelacyjnie jako najważniejszy uznano problem „braku umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Oprócz tego, że problem uzyskał w sumie 104 punkty (na 110 możliwych) to zróżnicowanie ocen było najniższe spośród wszystkich problemów (odchylenie standardowe na poziomie 0,69). Najniższą wagę przypisywano problemowi niezadawalającej współpracy JST z NGO – 51 punktów na 110 możliwych. Największe zróżnicowanie ocen dotyczyło zaś kwestii „niezadawalającego transportu publicznego”.

Niska ranga kwestii współpracy JST z NGO może wynikać z niskiego potencjału istniejących organizacji pozarządowych. Na podstawie zaistniałych dyskusji można wnioskować o słabej ocenie działalności i tak niewielkiej liczby organizacji pozarządowych.

### 3.2. Ustalenia grupy zarządzającej

W dniu 21.07.2014r odbyły się w Barlinku dodatkowe warsztaty na temat „Budowa strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim”. Warsztaty poświęcone były wspólnemu opracowaniu Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie myśliborskim w oparciu o opracowaną dotychczas koncepcję budowy strategii. W warsztatach prowadzonych przez prezesa SFTPP I. Żukiert – lidera projektu, wzięli udział – Starosta Myśliborski, burmistrzowie Barlinka, Dębna i Myśliborza oraz wójtowie gminy Boleszkowice i Nowogródek Pomorski a także Dyrektor PCPR w Myśliborzu – partner w projekcie i kierownik projektu. W trakcie warsztatów odbyła się dyskusja w oparciu o model współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, „Mapę problemów społecznych w powiecie myśliborskim” oraz „Koncepcję budowy ZSRPS i procedury jej wdrażania”. Uczestnicy spotkania odnieśli się do w/w opracowań i wypracowali własny ranking problemów społecznych występujących w powiecie myśliborskim i poszczególnych gminach oraz wskazali sposoby ich rozwiązania”.

W rezultacie dyskusji utworzono ranking problemów i rekomendacje do ich rozwiązania:

1. Dostęp do oświaty/odpyływanie młodzieży ze szkół powiatu.
  - Opracowanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych odpowiadającej aspiracją dzieci i młodzieży oraz potrzebom rynku pracy – specjalizacja zawodów kształconych w poszczególnych gminach
  - Spotkania dyrektorów szkół z przedstawicielami JST z poszczególnych gmin i powiatu



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- Zapoznanie uczniów gimnazjów z oferta powiatowych szkół ponadgimnazjalnych z 1,5 letnim wyprzedzeniem
  - Pozytywna promocja szkół ponadgimnazjalnych przez nauczycieli gimnazjów i rozwój poradnictwa zawodowego
2. Bezrobocie / dostępność pracy
3. Transport lokalny
- Zwiększanie oferty transportu dzieci do szkół prowadzonego przez gminy jako transportu otwartego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i pracowników
  - Wspieranie transportu publicznego przez gminy między innymi ze środków pomocy społecznej
4. Zdrowie
- Stworzenie powiatowej oraz gminnych rad zdrowia w celu wymiany doświadczeń oraz skutecznego wpływu na politykę kontraktowania POZ w poszczególnych gmin
5. Alkoholizm
- Niebiedne jest wdrożenie dobrych programów profilaktyki na poziomie szkół
  - Modyfikacja form przyznawania koncesji na sprzedaż alkoholu z uwzględnieniem opinii mieszkańców
  - Aktywizacja gminnych pełnomocników – spotkania, wymiana doświadczeń i programów
6. Przemoc w rodzinie
- Współpraca asystentów rodzin z poszczególnych gmin i wymiana doświadczeń
7. Renta geograficzna
- Powołanie Powiatowej Organizacji Turystycznej jako stowarzyszenia w celu opracowania i promocji ofert gmin i powiatu
  - Wykorzystanie nowego portalu „ Pojezierze myśliborskie”
8. Bezdomność
- Stwierdzono, że problem jest marginalny
  - Istnieje możliwość realizacji tego zadania przez NGO – potrzebne są jeszcze 2 ośrodki w powiecie umiejscowione na granicach między gminami



## 4. ANALIZA STRATEGICZNA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE MYŚLIBORSKIM (SWOT)

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych przeprowadzoną w jednostkach samorządu terytorialne w ramach prowadzonych prac nad powiatową i gminnymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych.

Sposób analizy w poszczególnych wspólnotach samorządowych różni się szczegółowością oraz zakresem. Ze względu na brak możliwości ich ujednoczenia przedstawiono je w tym miejscu in extenso.

### 4.1. Powiat myśliborski

#### **Mocne strony**

<b>nazwa czynnika</b>	<b>średnia waga</b>
Zmniejszające się bezrobocie.	2,00
Dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej.	2,00
Motywacja poprawy warunków życia.	1,86
Dobre wzorce dla rodziny.	1,86
Infrastruktura społeczna.	1,77
Lepsze warunki bytowe.	1,77
Wykwalifikowana kadra nauczycielska.	1,73
Dostosowanie kwalifikacji pracowników do rynku pracy.	1,68
Zdecentralizowane zadania publiczne, przyjmowanie części zadań przez organizacje pozarządowe	1,64
Wzrost świadomości istniejących zagrożeń	1,59
Wzrost świadomości społecznej.	1,59
Szkolenia dla absolwentów, którzy chcą prowadzić własną działalność gospodarczą	1,59
Poprawa profilaktyki uzależnień	1,59
Powrót młodzieży z emigracji zarobkowej.	1,59
Silna reprezentacja organizacji pozarządowych.	1,55
Tereny przygotowane pod inwestycje.	1,55
Duży potencjał zasobów ludzkich.	1,55
Tworzenie miejsc prac interwencyjnych.	1,50
Prowadzenie szkoleń, kursów.	1,45
Organizacja i działania poradni.	1,45
Indywidualne podejście do problemów osób młodych.	1,45
Położenie nadgraniczne.	1,41
Utworzenie: CIS, KIS.	1,41
Rozwinięte poradnictwo zawodowe	1,41

#### **Słabe strony**

<b>Opis czynnik</b>	<b>średnia waga</b>
Słabe przygotowanie do pracy, braki w wykształceniu.	2,00
Niedostosowanie systemu edukacji do rynku pracy.	2,00
Zagrożenie bezrobociem.	2,00
Niezaradność życiowa, brak aktywności mieszkańców powiatu.	2,00
Zaniedbania wychowawcze.	1,88
Zjawiska alkoholizmu, narkomanii.	1,88
Brak specjalistów zakresu pomocy.	1,83

Integrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Zbyt mała liczba pracowników pomocy społecznej.	1,79
Wysokie bezrobocie.	1,79
Brak wypracowanej strategii działań w sytuacjach kryzysowych.	1,79
Wysokie koszty zatrudnienia.	1,75
Brak motywacji do podejmowania pracy.	1,75
Brak wystarczających środków finansowych do rozwiązywania problemów społecznych.	1,71
Brak nowych miejsc pracy.	1,71
Brak inwestycji.	1,67
Brak przepływu informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i instytucjami rządowymi.	1,67
Wypalenie zawodowe pracowników służb pomocy społecznej.	1,67
Brak powszechnej wiedzy o problemach społecznych i sposobach ich rozwiązywania.	1,58
Niedostosowanie wykształcenia do potrzeb rynku pracy.	1,54
Niedostateczne kwalifikacje kadry systemu pomocy społecznej.	1,50
Brak wzorców postaw społecznych.	1,50
Niezaradność życiowa mieszkańców powiatu.	1,50
Brak wsparcia dla małych przedsiębiorstw.	1,50
Słaba znajomość potrzeb środowiska wiejskiego.	1,46
Niewłaściwa opieka nad osobami uzależnionymi.	1,42
Brak aktywności w podejmowaniu decyzji.	1,42

**Szanse**

Uzupełnienie braków wykształcenia.	2,00
Nawiązanie współpracy między instytucjami.	2,00
Ograniczenie bezrobocia.	2,00
Przyływ zewnętrznego kapitału.	2,00
Powrót młodzieży z zagranicy..	2,00
Powstawanie nowych miejsc pracy.	2,00
Poprawa standardów życia.	2,00
Wsparcie dla małych i średnich firm.	2,00
Rozwój turystyki.	2,00
Samorządność.	2,00
Możliwości korzystania z programów UE.	2,00
Zaangażowanie władz w sprowadzaniu inwestorów.	1,96
Stworzenie dobrych programów polityki społecznej i ich realizacja.	1,91
Zmniejszenie patologii społecznej.	1,91
Pozyskiwanie inwestorów.	1,78
System robót publicznych	1,78
Przekwalifikowanie - szkolenia, doksztalcenie.	1,74
Wsparcie rzeczowe, finansowe, prawne dla osób niepełnosprawnych, świadczone przez organizacje pozarządowe.	1,74
Zmniejszenie bezrobocia.	1,70
Zmiany w przepisach korzystne do zatrudnienia.	1,70
Otwarcie na zmiany	1,65
Bogactwo naturalne.	1,65
Zmiany w przepisach podatkowych.	1,61
Powrót wyjeżdżających młodych ludzi z kapitałem i doświadczeniem.	1,57
Potencjał środowiska zmniejszający bezrobocie.	1,57
Tworzenie ośrodków pomocowych.	1,52
Koordinowanie działań różnych organizacji.	1,43

**Zagrożenia**

<b>Opis czynnika</b>	<b>średnia waga</b>
Brak środków finansowych na skuteczną realizację polityki społecznej.	2,00
Niedostatek osób w wieku produkcyjnym do osób pobierających świadczenia.	2,00

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

Demoralizacja, alkoholizm, narkomania, wykluczenie społeczne.	1,88
Marginalizacja środowiska wiejskiego.	1,79
Niesprzyjające warunki ze strony władz dla przedsiębiorców zewnętrznych	1,71
Zmiany w przepisach bez konsultacji na niższych szczeblach (powiat, gmina)	1,67
Wzrost liczby rodzin przewidzianych do objęcia opieką.	1,63
Odływ młodych wykształconych ludzi.	1,58
Wysokie koszty działalności gospodarczej.	1,54
Zbyt małe środki inwestycyjne.	1,42
Emigracja zarobkowa wykształconych mieszkańców powiatu.	1,42

**4.2. Gmina Miasto Barlinek**

▪ **WSPIERANIE RODZIN**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ potencjał jednostek pomocy społecznej, edukacji i zdrowia w obszarze pomocy dziecku i rodzinie</li> <li>▪ wyspecjalizowana kadra</li> <li>▪ sieć placówek i instytucji udzielających wsparcia rodzinom będącym w kryzysie oraz doświadczających przemocy, wspieranie rozwoju form rodzinnej pieczy zastępczej, współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi, pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, programy lokalne</li> </ul>	<p>niewystarczająca oferta asystentury rodzinnej, niedostateczna infrastruktura w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie niedostateczna infrastruktura w zakresie wspierania rodzin, niedostateczna oferta mieszkań chronionych</p>

<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<p>budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny podejmowanie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin wzrost jakości usług skierowanych do dziecka i rodziny poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz permanentne dostosowywanie tych usług do potrzeb dziecka i rodziny wspieranie rozwoju i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej promowanie dobrych praktyk i doświadczeń w zakresie działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinie podejmowanie działań na rzecz odkrywania i rozwoju potencjału dzieci i młodzieży</p>	<p>wzrost liczby rozwodów oraz dzieci wychowywanych w rodzinach niepełnych wzrost liczby rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym zagrożenie bezdomnością osób i rodzin o niskich dochodach wzrastająca liczba dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne wzrost liczby dzieci o specjalnych i specjalistycznych potrzebach edukacyjnych ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej</p>

▪ **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<p>upowszechnianie zasad bezpiecznego życia i rozwoju tworzenie i doskonalenie procedur i form pomocy osobom zagrożonym rozwój bazy technicznej służb i instytucji w zakresie zapobiegania zagrożeniom i ratownictwa monitoring oraz systematyczne eliminowanie przyczyn, źródeł i miejsc stwarzających zagrożenia współpraca służb w dziedzinie rozpoznawania zagrożeń i przygotowywania działań egzekwowanie przestrzegania warunków bezpieczeństwa rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego miasta</p>	<p>brak analiz bezpieczeństwa na etapie planowania, zagospodarowania i realizacji określonych inwestycji</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

Szanse	Zagrożenia
realizacja programów budowy świadomości społecznej o potencjalnych zagrożeniach, zasadach postępowania i ich skutkach podnoszenie poziomu i skuteczności działania poszczególnych służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wdrażanie skutecznych procedur działania oraz systemów ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach doskonalenie zarządzania informacją w systemach bezpieczeństwa eliminowanie przyczyn i źródeł zagrożeń	Warunki atmosferyczne powodujące zagrożenia dla ludzi, mienia i środowiska niebezpieczeństwo wystąpienia zachorowań i epidemii niewystarczająca świadomość zagrożeń i lekceważenie zasad bezpieczeństwa brak obywatelskiej aktywności w walce z zagrożeniami

▪ **LOKALNY RYNEK PRACY**

Mocne strony	Słabe strony
wzrastający poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa rozwinięta infrastruktura edukacyjna wzrost mobilności zawodowej osób poszukujących pracy wzrost świadomości w zakresie konieczności pogłębiania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych możliwości pogłębiania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w różnych pozaszkolnych formach kształcenia	niedopasowanie struktury zasobów siły roboczej do podaży pracy wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych, powyżej 50 roku życia oraz bez kwalifikacji zawodowych bariery utrudniające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych

Szanse	Zagrożenia
wsparcie sektora Małych Średnich Przedsiębiorstw ze strony krajowych i unijnych środków pomocowych współpraca partnerów lokalnego rynku pracy min. samorządu lokalnego, urzędu pracy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji szkoleniowych	wysokie koszty zatrudnienia pracowników niedopasowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz brak długofalowego prognozowania potrzeb rynku pracy na określone zawody i kwalifikacje emigracja ludzi wykształconych poza region pojawiające się zjawisko „dziedziczenia” bezrobocia negatywne trendy demograficzne – starzenie się społeczeństwa system prawny pomocy społecznej sprzyjający kształtowaniu pasywnych postaw wobec poszukiwania pracy rozwój szarej strefy zatrudnienia

▪ **OCHRONA ZDROWIA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>rozwinięta infrastruktura medyczna infrastruktura placówek pomocowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (poradnia leczenie uzależnień, punkt konsultacyjny, dostępność do doradcy rodzinnego oraz psychologa, świetlica socjoterapeutyczna) wykwalifikowana kadra medyczna szeroka oferta programów profilaktycznych, kampanii edukacyjnych i społecznych z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień współpraca władz samorządowych z instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji programów promocji zdrowia, profilaktyki i działań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>brak oddziału terapii uzależnień długi okres oczekiwania na przymusowe leczenie odwykowe</li> </ul>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

pomocowych	
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
wzrost świadomości społecznej o zagrożeniach i możliwościach korzystania z pomocy szeroka oferta organizacji pozarządowych	choroby cywilizacyjne brak całodobowej opieki psychiatrycznej polityka instytucji centralnych w zakresie finansowania organizacji pozarządowych na rzecz ochrony zdrowia

▪ **POLITYKA MIESZKANIOWA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
poprawa stanu zasobu mieszkaniowego zwiększenie racjonalności wykorzystania zasobu mieszkaniowego	niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba lokali mieszkalnych i socjalnych

<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
wprowadzenie zasady zawierania umów najmu na czas oznaczony przy jednoczesnej okresowej weryfikacji uprawnień intensyfikacja zmian lokali mieszkalnych celem racjonalnego wykorzystania zasobów	zła sytuacja materialna najemców skutkujących: wzrostem zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych, zwiększaniem liczby wyroków egzekucyjnych

▪ **POMOC SPOŁECZNA**

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości</li> <li>• istnienie terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych</li> <li>• aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi, bezrobotnymi</li> <li>• zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działania samopomocowe</li> <li>• dobry dostęp do opieki medycznej</li> <li>• dobre rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych</li> <li>• dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna, gospodarka odpadami, sieć telekomunikacyjna</li> <li>• dobry dostęp do oferty pomocy społecznej oraz bazy rehabilitacyjnej dla osób niepełnosprawnych</li> <li>• brak barier architektonicznych utrudniających życie społeczne osobom niepełnosprawnym</li> <li>• pełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych</li> <li>• dobry obieg informacji o formach pomocy społecznej oraz pomiędzy organizacjami</li> <li>• dostateczna dostępność do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej dla osób starszych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• występowanie wysokiego bezrobocia długotrwałego oraz zjawiska dziedziczenia bezrobocia</li> <li>• niedostateczna baza zabezpieczająca potrzeby społeczne (niedostateczna liczba mieszkań socjalnych i komunalnych, brak placówek pomocy dla samotnych matek z dziećmi, brak miejsc dla ofiar przemocy)</li> <li>• brak rozpowszechniania w środowisku lokalnym pozytywnych postaw charytatywnych</li> <li>• wzrost świadczeniobiorców pomocy społecznej</li> <li>• zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym</li> <li>• brak specjalistów zajmujących się rodzinami problemowymi</li> <li>• brak możliwości kontynuacji aktywności zawodowej wśród osób starszych</li> <li>• mała ilość środków finansowych przeznaczonych na kwestie dzieci i młodzieży</li> <li>• niski poziom życia</li> <li>• zanik rodziny wielopokoleniowej</li> <li>• mała liczba osób zatrudnionych w pomocy zajmujących się problematyką osób starszych</li> </ul>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<ul style="list-style-type: none"> <li>wysoki poziom koordynacji działań oraz współpracy podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży</li> <li>prowadzenie działań socjalnych i zapobiegających dysfunkcjom rodziny</li> <li>bogata oferta form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży</li> <li>dobra współpraca pomiędzy sferą rządową i pozarządową</li> <li>duża ilość organizacji pozarządowych</li> <li>dobry dostęp do pomocy społecznej dla osób starszych</li> <li>propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób starszych</li> <li>warunki do samorealizacji dla osób starszych w organizacjach samopomocowych</li> <li>bardzo dobra współpraca z PCPR-em i Kościołem</li> <li>włączanie społeczeństwa lokalnego w działania pomocowe</li> <li>współpraca z instytucjami pozarządowymi zajmującymi się osobami uzależnionymi prawidłowo wykorzystywane środki finansowe pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</li> <li>prowadzenie działań pomocowych przez społeczność lokalną.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>niedostateczna liczba ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie.</li> </ul>
---	--

Szanse	Zagrożenia
<p>wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz zwiększenie dostępności do szkół różnego stopnia</p> <p>brak wzrostu poziomu bezrobocia</p> <p>standaryzacja w usługach socjalnych</p> <p>racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych</p> <p>rozwój przemysłu, inwestycji</p> <p>wykorzystywanie w pełni nowych źródeł energii, recyklingu, gospodarki odpadami</p> <p>rozwój agroturystyki</p> <p>brak uciążliwego przemysłu i transportu dla środowiska naturalnego</p> <p>korzystne położenie w regionie wzrost mobilności zawodowej i geograficznej</p> <p>istnienie partnerstwa pomiędzy władzami gminy a organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów bezrobocia, niepełnosprawności</p> <p>upowszechnianie problematyki niepełnosprawności</p> <p>brak występowania zjawiska „uzależnienia” od pomocy społecznej</p> <p>wzrost społecznej akceptacji i podmiotowe traktowanie osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych</p> <p>zapewniona pomoc osobom w podeszłym wieku</p> <p>prawidłowy przepływ informacji pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym w dziedzinie pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wzrost patologii spowodowanych zwiększającym się bezrobociem, ubóstwem, brakiem środków do życia</li> <li>postępująca degradacja wartości rodziny, postępująca apatia i zniechęcenie oraz upadek „kultury pracy”</li> <li>brak kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich</li> <li>rozwój zjawiska wykluczenia społecznego niektórych grup społecznych</li> <li>brak lokalnych i regionalnych działań skierowanych do długotrwale bezrobotnych</li> <li>istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia</li> <li>traktowanie ludzi starych podmiotowo</li> <li>brak społecznej akceptacji dla ludzi bezdomnych</li> <li>zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych</li> <li>istnienie negatywnego stereotypu człowieka starego</li> <li>alienacja i marginalizacja zagrożonych grup społecznych</li> <li>istnienie zjawiska wyuczonej bezradności, zmęczenia, bezsilności</li> <li>wzrost liczby osób samotnych na terenie gminy</li> <li>pogłębiające się zjawisko biedy, bezsilności, bezradności, wśród społeczeństwa</li> </ul>



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

społecznej, dostosowanie infrastruktury do osób starszych, likwidowanie barier architektonicznych prowadzenie promocji zdrowia dla osób starszych wysoki poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną racjonalne rozdzielanie środków publicznych wzrost znaczenia organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży możliwość korzystania ze środków finansowych Unii Europejskiej dostosowanie standardów do wymogów UE ciągłe doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę pomocy społecznej współpraca fachowców różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, istnienie systemu wsparcia dla osób z problemem uzależnienia dobra współpraca z innymi jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży

- brak istnienia programów pomocowych skierowanych do osób bezdomnych.

▪ **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ**

Mocne strony	Słabe strony
<p>duża liczba podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych otwartość instytucji na problemy osób niepełnosprawnych, lokalne programy wsparcia osób niepełnosprawnych środki transportu publicznego dostosowywane do potrzeb osób niepełnosprawnych dostosowywanie przestrzeni miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych wyspecjalizowana kadra</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ brak systemowych rozwiązań związanych z wczesnym wspomaganem rozwoju dziecka niepełnosprawnego, brak danych dotyczących populacji osób niepełnosprawnych w kontekście spójności bazy obejmującej statystykę, sytuację edukacyjną i zawodową brak systemowego wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie brak koordynacji działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych istniejące bariery architektoniczne ograniczony dostęp do edukacji dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością</li> </ul>

Szanse	Zagrożenia
<p>współpraca organizacji pozarządowych, instytucji i urzędów upowszechnianie informacji dotyczących praw i problemów osób niepełnosprawnych dostęp do wsparcia finansowego inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnością ze środków zewnętrznych polityka państwa, regionu wzmacniająca inicjatywy władz lokalnych na rzecz osób niepełnosprawnych poprawa sytuacji na rynku pracy przez aktywizację zawodową</p>	<p>brak regulacji prawnych dotyczących możliwości świadczenia usług asystenckich w systemie edukacyjnym niska stopa zatrudnienia osób z niepełnosprawnością niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych brak spójnego systemu orzekania o niepełnosprawności niedostateczna oferta wsparcia osób niepełnosprawnych nastawienie organizacji pozarządowych na korzystanie wyłącznie ze środków budżetu miasta</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

**4.3. Gmina Boleszkowice**

<b>Czynniki wewnętrzne</b>	
<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• personel przygotowany do realizowania zadań w zakresie pomocy społecznej</li> <li>• dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych</li> <li>• wspieranie finansowe rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej</li> <li>• dostępność do ofert pomocy społecznej</li> <li>• prowadzenie działań socjalnych, zapobiegających dysfunkcji rodziny</li> <li>• pomoc osobom uzależnionym</li> <li>• udostępnianie sprzętu rehabilitacyjnego osobom potrzebującym.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• trudne warunki lokalowe</li> <li>• obciążone stanowiska pracy pracowników socjalnych – brak etatu pracownika socjalnego</li> <li>• brak wyodrębnionej sekcji świadczeń (dział księgowości)</li> <li>• brak chęci ze strony klientów pomocy społecznej do zmian trudnych sytuacji egzystencjonalnej</li> <li>• niski poziom świadomości społecznej w miejscowościach popegeerowskich</li> <li>• występowanie długotrwałego bezrobocia oraz zjawiska jego dziedziczenia</li> <li>• niedostateczna baza zabezpieczająca potrzeby socjalne – brak mieszkań socjalnych</li> <li>• brak specjalistów zajmujących się rodzinami problemowymi – brak dostępności do psychologa</li> <li>• występowanie zjawiska „uzależnienia” od pomocy społecznej</li> <li>• brak aktywności zawodowej kobiet</li> <li>• brak organizacji pozarządowych.</li> </ul>

<b>Czynniki zewnętrzne</b>	
<i>Szanse i okazje</i>	<i>Trudności i zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonowanie prac społecznie użytecznych</li> <li>• współpraca ze szkołami w zakresie udzielania pomocy dzieciom i młodzieży</li> <li>• współpraca z policją w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawisk patologicznych</li> <li>• zmiana spojrzenia na osoby niepełnosprawne i starsze przez społeczność lokalną</li> <li>• wsparcie osób starszych</li> <li>• istnienie systemu wsparcia osób z problemem uzależnienia</li> <li>• zwiększenie świadomości społeczeństwa dotyczące zjawisk przemocy w rodzinie.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zubożenie społeczeństwa</li> <li>• wzrost liczby osób uzależnionych (alkoholizm)</li> <li>• zwiększenie akceptacji zjawisk patologicznych</li> <li>• kryzys funkcji rodziny</li> <li>• wzrost patologii spowodowanych bezrobociem, ubóstwem, brakiem środków do życia</li> <li>• wzrost zapotrzebowania na placówki opieki sanitarnej – usługi opiekuńcze</li> <li>• istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia</li> <li>• brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych</li> <li>• złe zabezpieczenie przez państwo poziomu życia osób w podeszłym wieku</li> <li>• alienacja i marginalizacja zagrożonych grup społecznych</li> <li>• wzrost liczby osób samotnych na terenie gminy</li> <li>• pogłębiające się zjawisko bezsilności, bezradności społeczeństwa</li> <li>• brak miejsc na pracy</li> <li>• brak podmiotów gospodarczych, dających możliwość zatrudnienia</li> </ul>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• brak stabilności prawa w dziedzinie pomocy społecznej.</li> </ul>
--	--

#### 4.4. Gmina Miasto Dębno

<b>MOCNE STRONY</b>	
<i>opis czynnika</i>	<b>średnia waga kryterium</b>
Aktywnie działająca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i redukcji szkód uzależnień	2,00
Gmina organizuje roboty publiczne dla osób bezrobotnych mających trudności w adaptacji na rynku pracy	1,80
Samorząd gminy wspiera organizacje pozarządowe i grupy nieformalne pracujące na rzecz rodziny, dzieci, młodzieży	1,60
Istnieją organizacje pozarządowe zajmujące się osobami uzależnionymi	1,60
Prowadzenie działań socjalnych z rodziną,	1,60
Skuteczne zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego	1,60
Dostępność usług opiekuńczych świadczonych przez pomoc społeczną	1,60
Instytucje zajmujące się uzależnieniami współpracują ze sobą i wymieniają się doświadczeniami	1,60
Osoby pobierające zasiłek okresowy podpisują kontrakty socjalne	1,60
Dostępność informacji o formach świadczonej pomocy społecznej	1,60
<b>SŁABE STRONY</b>	
<i>opis czynnika</i>	<b>średnia waga kryterium</b>
Brak struktury stacjonarnej (noclegowni, schronisk) i standaryzacji usług dla bezdomnych	2,00
Deficyt domów dla samotnych matek	2,00
Deficyt ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie	2,00
Brak skutecznych programów wychodzenia z bezdomności	1,80
Kadra nie posiada profesjonalnego przygotowania w świadczeniu pomocy osobom starszym; niewystarczająca ilość kadry zajmującej się problematyką tych osób	1,80
Brak wyspecjalizowanej kadry pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami społecznymi.	1,60
Przeciążenie pracowników socjalnych liczbą zadań i opieką nad dużą liczbą środowisk	1,60
Utrudniony dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej (szczególnie w szkołach funkcjonujących na obszarach wiejskich)	1,60
Osoby bezrobotne długotrwale charakteryzują się niskim poziomem wykształcenia	1,60

<b>SZANSE</b>	
<i>opis czynnika</i>	<b>średnia waga kryterium</b>
Stabilna kadra pracowników pomocy społecznej	2,00

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną, w której występują problemy społeczne	2,00
Istnienie współpracy z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty	2,00
Gminne programy profilaktyczne	2,00
Podmiotowe traktowanie osób starszych	2,00
Wzrost społecznej akceptacji i rozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,	2,00
Skuteczna koordynacja działań na rzecz przeciwdziałania przestępczości służb gminnych i Policji	2,00
Dostępność środków zewnętrznych, szczególnie UE na rozwiązywanie problemów społecznych gminy	2,00
Rozwój infrastruktury pomocy osobom bezdomnym	1,80
Dobrze rozpoznany problem bezdomności w gminie	1,80
Traktowanie uzależnień jako problemu społecznego	1,80
Podnoszenie kwalifikacji gminnych służb pomocowych	1,80
Wzrost mobilności zawodowej i geograficznej	1,80
Upowszechnienie aktywnych postaw społecznych wśród osób starszych	1,80
Aktywność organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, z którymi współpracują instytucje gminne	1,80
Spadająca przestępczość i poprawa bezpieczeństwa w gminie	1,60
Zwiększone nakłady finansowe gminy na programy rozwiązywania problemów społecznych	1,60
<b>ZAGROŻENIA</b>	
<i>opis czynnika</i>	<b>średnia waga kryterium</b>
Istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych	2,00
Rozpadu więzi społecznych w społeczności lokalnej (zjawisko alienacji i obojętności)	2,00
Niski poziom kultury prawnej społeczeństwa	2,00
Brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie	2,00
W zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem zachodzi zjawisko osłabienia instytucji rodzinnych	2,00
Istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia (szarej strefy)	2,00
Emigracja zarobkowa młodzieży i osób wykwalifikowanych zawodowo	2,00
Odnotowany większy udział, w kolejnych latach, młodocianych sprawców przestępstw	2,00
Brak dostępu do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności	1,80
Brak społecznej akceptacji osób bezdomnych	1,80
Niewystarczająca opieka medyczna w szkołach	1,80
Rosnący udział w kolejnych latach przestępstw związanych z narkotykami w liczbie przestępstw ogółem	1,80
Zagrożenia funkcjonowania rodziny: uzależnienia, zjawisko rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie i ubóstwo	1,60
Infrastruktura lokalna nie jest dostosowana do rozwiązywania problemów osób w podeszłym wieku	1,60

źródło: obliczenia własne, na podstawie wyników konsultacji społecznych Gmina Miasto

#### 4.5. Gmina Miasto Myślibórz

##### Mocne strony

1. Powiatowy charakter Myśliborza – możliwość współpracy z instytucjami powiatowymi na rzecz wspólnego rozwiązywania problemów społecznych,
2. Kadra specjalistów przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi,
3. Aktywnie działająca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i redukcji szkód wynikających z uzależnień,
4. Programy przeciwdziałania uzależnieniom, w tym przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi,
5. Współpraca z powiatowymi strukturami pomocy społecznej na rzecz rozwiązywania problemów osób starszych, dzieci zaniedbanych wychowawczo i niedostosowanych społecznie, rodzin dysfunkcyjnych, osób bezrobotnych, osób uzależnionych,
6. Wyspecjalizowana i stabilna kadra pracowników pomocy społecznej,
7. Programy pracy socjalnej prowadzone w OPS Myślibórz – zwiększenie liczby osób korzystających z aktywnych form wsparcia Ośrodka,
8. Współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży, zarówno publicznych (szkół, instytucji oświatowych, sądu, kuratorów rodzinnych) jak i niepublicznych (pozarządowych),
9. Skuteczne zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych (funkcjonowanie świetlic szkolnych, środowiskowych i socjoterapeutycznych),
10. Możliwości aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji społecznej – Gmina dysponuje dobrze przygotowanym i wyposażonym Myśliborskie Centrum Biznesu,
11. Gmina organizuje prace społecznie użyteczne dla bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej,
12. Gmina organizuje roboty publiczne dla osób bezrobotnych mających trudności w adaptacji na rynku pracy,
13. Osoby pobierające zasiłek okresowy podpisują kontrakty socjalne,
14. Dostępność informacji o formach świadczonej pomocy społecznej,
15. Dostępność usług opiekuńczych świadczonych przez pomoc społeczną,
16. Dostępność domów pomocy społecznej,
17. Pomoc społeczna w wystarczającym stopniu zaspokaja potrzeby socjalne rodzin i osób będących w trudnej sytuacji materialnej (zasiłki, pomoc rzeczowa).

##### Słabe strony

1. Niewystarczająca, w stosunku do skali problemów liczba partnerów społecznych (organizacje pozarządowe, inicjatywy społeczne itp.),
2. Niewystarczająca infrastruktura pomocy osobom bezdomnym (noclegownie, schronisk) i brak standaryzacji usług dla bezdomnych,
3. Brak lokalnych programów zabezpieczenia socjalnego adresowanych do osób zagrożonych bezdomnością,
4. Niewystarczająca dostępność mieszkań socjalnych i chronionych na terenie Gminy,
5. Niewystarczająca baza leczenia odwykowego,
6. Niska dostępność specjalistycznych usług pomocy: w tym psychologicznych, terapeutycznych, prawnych, specjalistów uzależnień itp.,
7. Przeciążenie pracowników socjalnych liczbą zadań i opieką nad dużą liczbą środowisk, niewystarczająca liczba pracowników socjalnych,
8. Deficyt placówek socjalizacyjnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży,
9. Niewystarczająca oferta wsparcia dla rodzin w kryzysie, szczególnie w wiejskiej części gminy,
10. Niewystarczająca dostępność do pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
11. Wysokie bezrobocie w wiejskiej części Gminy,
12. Występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
13. Problemy struktury bezrobocia w Gminie: niskie wykształcenie, długotrwałość, bezrobocie kobiet,
14. Brak infrastruktury reintegracji społecznej (KIS, CIS, Spółdzielnie socjalne itp.),
15. Brak infrastruktury środowiskowego wsparcia dla osób w podeszłym wieku, sprzyjających ich aktywności (ośrodki wsparcia, uniwersytet trzeciego wieku itp.),
16. Zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców,
17. Osoby starsze nie mają możliwości kontynuacji aktywności społecznej.

##### Szanse

1. Rozwój infrastruktury pomocy osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością,
2. Skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,

## Integrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

3. Stabilna, podnosząca swoje kompetencje kadra pracowników pomocy społecznej,
4. Systemowe programy pracy socjalnej z rodziną, w której występują problemy społeczne,
5. Ścisła współpraca z instytucjami powiatowymi i innymi instytucjami (sądem, kuratorami rodzinnymi, policją itp.),
6. Rozwój nowoczesnych form profilaktyki i rehabilitacji, także w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
7. Aktywizacja zawodowa osób w szczególnie niekorzystnej sytuacji społecznej (zagrożonych wykluczeniem społecznym) rozwój nowoczesnych form zatrudnienia socjalnego,
8. Programy wsparcia osób w podeszłym wieku – tworzenie rozwiązań środowiskowych,
9. Upowszechnienie aktywnych postaw społecznych wśród osób starszych,
10. Rozwój sektora pozarządowego i inicjatyw obywatelskich – powierzanie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym,
11. Wzrost społecznej akceptacji i rozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
12. Zwiększone nakłady finansowe gminy na programy rozwiązywania problemów społecznych,
13. Dostępność środków zewnętrznych, szczególnie UE na rozwiązywanie problemów społecznych gminy,
14. Inwestycje w rozwój infrastruktury polityki społecznej na terenach wiejskich.

### **Zagrożenia**

1. Zagrożenia społeczne związane z kryzysem gospodarczym, szczególnie: bezrobociem, ubóstwem, patologią społeczną itp.),
2. Negatywne zjawiska demograficzne: ujemny przyrost naturalny i zmniejszająca się produktywność społeczna,
3. Zjawisko wypalenia zawodowego dotykające kadrę pomocy społecznej,
4. Rozpad więzi społecznych w społeczności lokalnej (zjawisko alienacji i obojętności),
5. Zagrożenia dysfunkcją rodziny: uzależnienia, zjawisko rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie i ubóstwo,
6. Zjawiska demoralizacji i niedostosowania społecznego młodzieży,
7. Brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej,
8. Zjawisko nielegalnego zatrudnienia (szarej strefy),
9. Emigracja zarobkowa osób wykwalifikowanych zawodowo,
10. Infrastruktura lokalna nie jest, w wystarczającym stopniu dostosowana do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych,
11. Wzrost zapotrzebowania usługi opiekuńcze i stacjonarne formy pomocy osobom starszym,
12. Niskie i niewystarczające nakłady finansowe na realizację programów polityki społecznej.

## **4.6. Gmina Nowogródek Pomorski**

### **ANALIZA SWOT: POLITYKA SPOŁECZNA**

#### **Silne strony**

- personel pomocy społecznej przygotowany do realizowania zadań z pomocy społecznej
- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników ośrodka pomocy społecznej
- wspieranie finansowe rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej
- dostęp do ofert pomocy społecznej
- prowadzenie działań socjalnych i zapobiegających dysfunkcji rodziny
- prowadzenie pomocy osobom uzależnionym.

#### **Słabe strony**

- trudne warunki lokalowe
- obciążone stanowiska pracy pracowników pomocy społecznej
- niewystarczająca ilość czasu na prowadzenie pracy socjalnej – rozbudowana biurokracja
- brak chęci ze strony klientów pomocy społecznej do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej i bytowej
- niski poziom życia
- występowanie długotrwałego bezrobocia oraz zjawiska dziedziczenia bezrobocia
- niedostateczna baza zabezpieczająca potrzeby socjalne (brak mieszkań socjalnych, brak miejsc dla ofiar przemocy)
- brak specjalistów zajmujących się rodzinami problemowymi oraz rodzin znajdujących się w kryzysie
- brak możliwości kontynuacji aktywności zawodowej wśród osób starszych
- podnoszenie kwalifikacji pracowników ośrodka pomocy społecznej



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

- dostęp do pomocy socjalnej dla osób jej potrzebujących, m.in. niepełnosprawnych, starszych
- występowanie zjawiska „uzależnienia” od pomocy społecznej
- brak aktywności zawodowej kobiet.

### **ANALIZA SWOT: POLITYKA SPOŁECZNA**

#### **CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE**

##### **Szanse i okazje:**

- funkcjonowanie prac społecznie użytecznych
- współpracowanie ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi
- współpraca ze szkołami w zakresie udzielania pomocy dzieciom i młodzieży
- współpraca z policją w zakresie pomocy rodzinom problemowym, znajdującym się w kryzysie
- społeczna akceptacja i podmiotowe traktowanie osób niepełnosprawnych

##### **Trudności i zagrożenia:** - ubożenie społeczeństwa

- wzrost liczby osób uzależnionych (alkoholizm, kontakt z narkotykami)
- kryzys funkcji rodziny
- wzrost patologii spowodowanych bezrobociem, ubóstwem, brakiem środków do życia
- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze
- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia, starszych i samotnych
- udzielanie pomocy osobom starszym
- istnienie systemu wsparcia dla osób z problemem uzależnienia. - brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
- złe zabezpieczenie przez państwo poziomu życia osób w podeszłym wieku
- alienacja i marginalizacja zagrożonych grup społecznych
- wzrost liczby osób samotnych na terenie gminy
- pogłębiające się zjawisko bezsilności, bezradności wśród społeczeństwa
- brak stabilności prawa w dziedzinie pomocy społecznej
- brak miejsc pracy dla kobiet.

### **ANALIZA SWOT LIKWIDACJA BARIER OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM**

#### **Czynniki wewnętrzne**

##### **Silne strony:**

\_ nowo – wybudowany budynek gimnazjum wyposażony w windę i podjazdy.

##### **Słabe strony:**

- \_ niska efektywność w organizowaniu imprez i spotkań dla osób niepełnosprawnych
- \_ niepełna dostępność do placówek oświatowych, służby zdrowia i administracyjnych
- \_ niedostateczny dostęp do informacji dotyczących udzielenia pomocy osobom niepełnosprawnym
- \_ brak środka transportowego do przewozu osób niepełnosprawnych
- \_ brak działalności edukacyjnej, mającej pomagać w tworzeniu warunków do udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym.

### **ANALIZA SWOT LIKWIDACJA BARIER OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM**

#### **Czynniki zewnętrzne Szanse i okazje:**

- \_ pozyskanie środków na likwidację barier z Unii Europejskiej i PFRON
- \_ rozwój współpracy ze stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi
- \_ wzrost świadomości społecznej w aspekcie zrozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych
- \_ pozyskanie pojazdu do potrzeb osób niepełnosprawnych ze środków PFRON.

#### **Trudności i zagrożenia:**

- \_brak środków własnych na usuwanie barier
- \_ ograniczone możliwości transportowe.

### **ANALIZA SWOT EDUKACJA, KULTURA I SPORT**

#### **Czynniki wewnętrzne Silne strony:**

- \_ znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli
- \_ szybka wykrywalność patologii
- \_ możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel – rodzic
- \_ dobra współpraca szkoły z poradnią psychologiczno – pedagogiczną
- \_ dobra współpraca z rodzicami i placówkami wspomagającymi
- \_ działający system stypendialny, stypendium socjalne i naukowe
- \_ działające pracownie komputerowe
- \_ dobra współpraca pomiędzy ośrodkiem kultury, stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy a organizacjami

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

pozarządowymi, szkołami

\_ księgozbiór bibliotek wzbogacany na bieżąco.

### **Słabe strony:**

\_ niewielka ilość zajęć pozalekcyjnych

\_ duże rozproszenie terytorialne społeczności uczniowskiej, ograniczenie prowadzenia zajęć po południu

\_ bieda panująca w społeczeństwie uniemożliwiająca często kontakt z instytucjami wspomagającymi szkoły

\_ niski poziom wykształcenia rodziców

\_ brak ośrodków edukacji dla dorosłych

\_ brak miejsc spędzania wolnego czasu dla młodzieży

\_ ograniczona baza lokalowa ośrodka kultury, bibliotek i szkół

\_ brak wykwalifikowanej kadry (instruktorzy, trenerzy)

\_ brak odpowiedniego zaplecza sportowego (sale gimnastyczne, boiska, itp.).

### **ANALIZA SWOT EDUKACJA, KULTURA I SPORT**

#### **Czynniki zewnętrzne**

##### **Szanse i okazje**

\_ współpraca ze specjalistami, stworzenie miejsc konsultacji w gminie

\_ stworzenie programu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

\_ stworzenie ścieżek edukacyjnych w szkołach

\_ stworzenie szerszej oferty kół zainteresowań

\_ działanie świetlicy środowiskowej \_ wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów

\_ wykorzystanie istniejących pracowni komputerowych dla młodzieży i dorosłych

\_ stworzenie miejsc popołudniowego spędzania wolnego czasu przez młodzież.

##### **Trudności i zagrożenia**

\_ odległość od miasta

\_ bieda

\_ bezrobocie

\_ brak perspektyw rozwoju przez naukę

\_ trudności finansowe

\_ małe zainteresowanie rodziców, w jaki sposób dziecko spędza czas wolny

\_ przyzwolenie społeczeństwa na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenia papierosów

\_ brak perspektyw zatrudnienia na terenie gminy po szkole.

\_ wyjazdy zagraniczne rodziców i pozostawianie dzieci samym sobie.

### **ANALIZA SWOT ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, PRZEMOCY W RODZINIE**

#### **Czynniki wewnętrzne**

##### **Silne strony:**

- wprowadzenie szkolnych programów profilaktyki

- udział nauczycieli w szkoleniach, prowadzonych przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny oraz fundacje ETOH, PARPA; - istnienie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych, z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin (kierowanie na leczenie)

- działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (rozpatrywanie wniosków).

##### **Słabe strony:**

- słaby przepływ informacji pomiędzy instytucjami w obszarze uzależnień

- brak wykwalifikowanych pedagogów, socjoterapeutów

- brak zajęć socjoterapeutycznych

- ograniczona ilość zajęć pozaszkolnych

- brak możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu

- słaba profilaktyka problemów społecznych

- brak skutecznej mobilizacji osób korzystających z pomocy społecznej do aktywności własnej

- brak systemowej pomocy

- brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy

- działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kontrola sklepów).

### **ANALIZA SWOT ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, PRZEMOCY W RODZINIE**

#### **Czynniki zewnętrzne**

##### **Szanse i okazje:**

- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów z zakresu polityki społ. środki Unii



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Europejskiej, środki rządowe i inne

- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- wprowadzenie korzystnych przepisów prawnych w zakresie polityki społecznej
- wspólna praca fachowców różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom
- traktowanie uzależnienia w kategoriach problemu społecznego
- stworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej.

### **Trudności i zagrożenia:**

- \_ niewystarczające środki finansowe
- \_ występowanie zjawiska przejmowania negatywnych wzorów i dziedziczenia
- \_ negatywny wpływ mediów na dzieci i młodzież
- \_ niska efektywność i skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych
- \_ pogłębiające się ubożenie społeczeństwa
- \_ zjawisko bezradności społecznej
- \_ niedostateczne wykorzystywanie systemu informacji.

## **ANALIZA SWOT OCHRONA ZDROWIA**

### **Czynniki zewnętrzne**

#### **Szanse i okazje:**

- \_ ubieganie się o środki finansowe na zakup sprzętu medycznego oraz pozyskanie środków na likwidację barier architektonicznych
- \_ ubieganie się o środki finansowe

#### **Trudności i zagrożenia:**

- \_ brak zainteresowania młodych lekarzy pielęgniarek i farmaceutów pracą w ośrodkach wiejskich
- \_ brak szybkiej diagnostyki
- \_ brak dostępu do specjalistów, przebudowę i modernizację istniejących ośrodków zdrowia oraz punktów aptecznych.

## 5. MISJA I CELE STRATEGII

### 5.1. Synteza problemów społecznych występujących w powiecie myśliborskim

Prawo nie definiuje, czym jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, nie określa zasad i trybu tworzenia strategii, ani jej zakresu przedmiotowego. Ustawodawca nie sformułował żadnych delegacji ustawowych dla organów administracji rządowej zawierających upoważnienie do określenia zasad i trybu tworzenia strategii powiatowych lub do zdefiniowania zakresu przedmiotowego tego dokumentu.

Organy, które posiadają kompetencje do stanowienia z własnej inicjatywy podstawowych aktów prawnych, w szczególności minister właściwy w sprawach zabezpieczenia społecznego, też nie wydały stosownych przepisów w sprawie opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. W związku z tym powiaty i gminy, jako autonomiczne jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, samodzielnie decydują o sposobie wykonania tego zadania.

Z perspektywy socjologicznej strategia to „(...) uogólnione, stosunkowo trwałe i często, choć nie zawsze realizowane w toku działalności prowadzonej przez wyspecjalizowane organizacje, wzory interwencji społecznych” (Frieske, Poławski 1996). W takim ujęciu strategia konsoliduje różnorakie działania zmierzające do osiągnięcia zamierzonego stanu.

W niniejszej Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nie traktuje się instytucji pomocy społecznej jako jedynych instytucji odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych, lecz w szczególności docenia się funkcje koordynacyjne służb socjalnych oraz konieczność współpracy ze służbami rynku pracy, placówkami oświatowo-wychowawczymi, kulturalnymi, itd. Strategia jest tworzona w odniesieniu do planów rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu i przy zaangażowaniu różnych instytucji publicznych i pozarządowych, władz i radnych samorządowych oraz ekspertów. Na podstawie wieloaspektowej charakterystyki powiatu i gmin, diagnozuje się stopień zaspokojenia potrzeb ludności oraz doświadczenia społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych. Realizacja strategii wymaga zaangażowania i stałej współpracy różnych instytucji powiatowych, gminnych i organizacji pozarządowych.

Scharakteryzowane w części diagnostycznej problemy szczegółowe, takie jak bezrobocie, ubóstwo, problemy dzieci i młodzieży, problem uzależnień czy kwestie aktywności obywatelskiej mieszkańców widzieć należy jako powiązane ze sobą części, składające się na całościowe problemy społeczne powiatu i gmin.

Zjawiska te w świetle literatury przedmiotu cechują silne powiązania, stąd też w pewnych sytuacjach niemożliwe jest ich rozdzielenie, a w przypadku kumulacji zjawisk problemowych, trudno jest wskazać na problem do rozwiązania w pierwszej kolejności. Proponujemy więc ujęcie „od szczegółu do ogółu”, obrazujące w jaki sposób cząstkowe problemy społeczne kumulują się w obszarach wymagających społecznej interwencji. Nawiązujemy w ten sposób do koncepcji **podejścia zintegrowanego w rozwiązywaniu problemów społecznych**.

Osobnym, ważnym z punktu widzenia przyjętego do wdrożenia „Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, jest poziom aktywności obywatelskiej. Aktywność tę możemy określić jako nierównomierną pod względem intensywności w różnych obszarach problemowych, ale zwłaszcza przestrzennych. Brak aktywności obywatelskiej i społecznej może prowadzić do mniej skutecznego rozwiązywania

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

problemów społecznych, które ostatecznie skutkować mogą społecznym wykluczeniem. Ostatecznie sformułowano więc następujące obszary problemowe, które wyznaczać będą misję ZSRPS:

### Synteza problemów społecznych na obszarze powiatu

1. Zagrożenie wykluczeniem społecznym (z powodu: ubóstwa, bezrobocia i uzależnień)
2. Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
3. Niewystarczający poziom aktywności obywatelskiej, niski poziom integracji społecznej mieszkańców
4. Niewydolność rodziny w wypełnianiu funkcji społecznych i bytowych
5. Negatywne skutki procesów demograficznych (migracje odpływowe, starzenie się ludności, problemy osób niepełnosprawnych)
6. Niewystarczające wsparcie dla osób aktywnie poszukujących samodzielnego rozwiązania swoich problemów (poszukiwanie pracy, zakładanie działalności gospodarczej, budowa własnego domu)

### 5.2. Misja zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Przyjęta misja rozwiązywania problemów społecznych zawiera wskazanie podmiotów ją realizujących oraz priorytetowych kierunków działalności.

**MISJĄ ZINTEGROWANEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU MYŚLIBORSKIEGO JEST WSPÓLNE ZE WSZYSTKIMI SAMORZĄDAMI GMINNYMI ORAZ Z PARTNERAMI SPOŁECZNYMI REALIZOWANIE POLITYKI SPOŁECZNEJ, tj.: DAŻENIE DO PEŁNEJ INTEGRACJI I PARTYCYPACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, POPRAWY STANDARDU ŻYCIA, PODNOSZENIA WARTOŚCI KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I LUDZKIEGO, WZROSTU ZATRUDNIENIA ORAZ ELIMINACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK DOTYKAJĄCYCH MIESZKAŃCÓW I ICH RODZIN.**

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

### 5.3. Cele strategiczne i proponowane kierunki działań

Poniżej przedstawiano cele strategiczne przyjęte do realizacji w ramach Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Cele te są uszczegółowione poprzez wskazanie kluczowych obszarów oddziaływania. Obszary te uwzględniają założenia Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PO WER 2014-2020.

Rysunek 10. Cele strategiczne i kierunki działań



Zapewnienie zgodności obszarów i celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu winna być monitorowana w przyszłości. Za szczególnie ważną należy wskazać analizę zgodności ZSRPS z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, który operować będzie najwyższymi środkami na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnych.

Zakres przedmiotowy ZSRPS wynika z zadań pomocy społecznej realizowanych przez powiat i gminy.

Katalog zadań własnych powiatu wymienionych w Ustawie o pomocy społecznej zawiera również programy, które powinny służyć realizacji celów strategicznych. Największe znaczenie ma program pomocy społecznej, który rozumiany jest jako dokument odnoszący się do strategii rozwiązywania problemów społecznych. Podobnie, obowiązek przygotowania programu wspierania osób niepełnosprawnych jest jedynie potwierdzeniem już istniejącego obowiązku wyartykułowanego w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Zadaniem powiatu jest, po pierwsze, opracowywanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: a) rehabilitacji społecznej, b) rehabilitacji zawodowej i

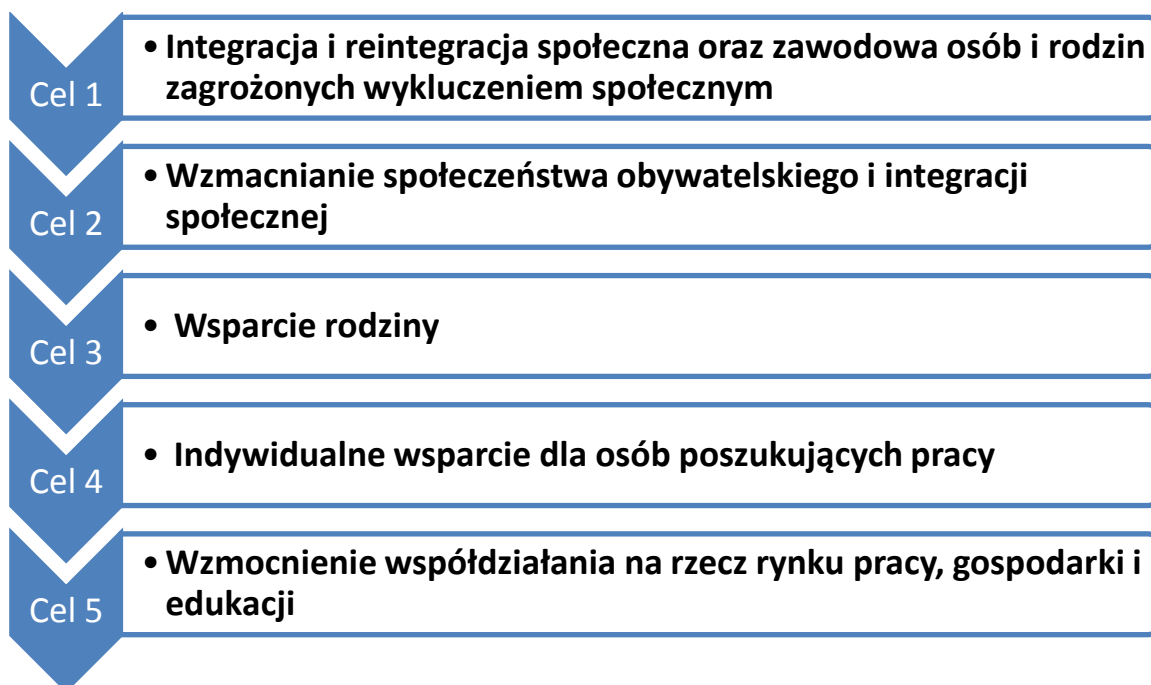


## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

zatrudniania, c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Ustawodawca wskazuje na konieczność kompatybilności tych programów z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych. Drugim zadaniem powiatu jest współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji wyżej wymienionych programów, co ma zwiększyć skuteczność działań podejmowanych w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę aktywną politykę prorodzinną jako priorytet Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz wyzwania stojące przed Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, niewątpliwie ważnym programem w odniesieniu do strategii rozwiązywania problemów społecznych jest tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.

Tabela 15. Cele strategiczne Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie myśliborskim



Źródło: opracowanie własne.

W ustawie o pomocy społecznej mowa jest jeszcze o innych programach, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na pewno takim programem jest program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, do którego stworzenia i realizacji władze powiatu są zobligowane na mocy Ustawy o samorządzie powiatowym. Z kolei ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mówi, że do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Kwestia partnerstwa publiczno-społecznego jest podnoszona zarówno w NSIS, jak i w ustawodawstwie, począwszy od ustawy o pomocy społecznej, która mówi o współpracy z organizacjami pozarządowymi, społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi. Relacje władz publicznych z organizacjami pozarządowymi bez względu na obszar, w jakim się pojawiają, reguluje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przepisy tej ustawy wskazują na konieczność uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami



## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

pozarządowymi. Ustawa wymienia zasady i formy, w jakich powinna odbywać się ta współpraca. Wiodącą zasadą jest pomocniczość, będąca przedmiotem opracowania w pierwszej części artykułu; poza nią ustawodawca wymienia zasadę suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Natomiast co do form współpracy należy zwrócić uwagę na te, które dotyczą wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków; konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji oraz tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym. Pozafinansowe formy współpracy mają ogromne znaczenie przy tworzeniu strategii oraz wszelkich dokumentów programowych.

W odniesieniu do gmin – podobnie jak powiatach – Ustawodawca zobowiązuje gminy do opracowania programu pomocy społecznej. W ustawie o pomocy społecznej wymienia się również opracowanie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną oraz program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, którego obowiązek został ponadto zapisany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

#### 5.4. Cele operacyjne i zadania do realizacji

Poniżej przedstawiono matrycę wyróżnionych celów operacyjnych. Matryca zawiera zadania, które realizować będzie samorząd powiatowy, samorząd gminny oraz organizacje pozarządowe.

Tabela 16. Cele operacyjne oraz zadania strategiczne

I. Cel strategiczny: <b>Integracja i reintegracja społeczna oraz zawodowa osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym</b>		
1.1. Cel operacyjny	<b>Wsparcie osób długotrwale poszukujących pracy</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Rozwój doradztwa zawodowego 2) Realizacja programu prac interwencyjnych 3) Realizacja programu prac społecznie użytecznych 4) Opracowanie programu szkoleń dla osób chcących pracować	1) Poszerzenie terenów inwestycyjnych 2) Tworzenie miejsc pracy przez samorząd 3) Stworzenie systemu ulg i zachęt dla pracodawców tworzących nowe miejsca pracy	1) Rozwój zasobów ludzkich 2) Prowadzenie szkoleń i kursów 3) Rozwój działalności Centrum Integracji Społecznej w Barlinku 4) Utworzenie i prowadzenie centrów oraz klubów integracji społecznej
1.2. Cel operacyjny	<b>Rozwój i doskonalenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Prowadzenie stacjonarnej terapii grupowej	1) Poprawa profilaktyki uzależnień poprzez lokalne systemy wsparcia 2) Zwiększenie kontroli w miejscach sprzedaży – sprzedaż nieletnim	1) Nawiązanie współpracy między instytucjami 2) Aplikowanie i realizacja projektów unijnych 3) Realizacja zadań zleconych z zakresu profilaktyki uzależnień 4) Prowadzenie grup wsparcia dla osób

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

		uzależnionych i ich rodzin
1.3. Cel operacyjny	<b>Wsparcie dla rodzin żyjących w ubóstwie</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
	1) Wsparcie dla rodzin dążących do usamodzielnienia	1) Organizacja czasu wolnego dzieci 2) W ramach zadań zleconych praca socjalna z rodzinami żyjącymi w ubóstwie 3) Prowadzenie akcji charytatywnych
<b>II. Cel strategiczny: Wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego i integracji społecznej</b>		
2.1. Cel operacyjny	<b>Rozwój współpracy międzysektorowej</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Powierzenie zadań organizacjom pozarządowym z zakresu polityki społecznej 2) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w ramach Rady Działalności Pożytku Publicznego 3) Wprowadzenie polityki otwartej komunikacji 4) Konsultowanie aktów prawnych oraz zasad współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi	1) Powierzenie zadań organizacjom pozarządowym z zakresu polityki społecznej 2) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w ramach Rady Działalności Pożytku Publicznego 3) Wprowadzenie polityki otwartej komunikacji 4) Konsultowanie aktów prawnych oraz zasad współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi	1) Partycypacja we współpracy z administracją publiczną 2) Komunikowanie o podejmowanych działaniach i tworzenie klimatu współpracy 3) Rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami 4) Rozwój społeczności lokalnej, jej kapitału społecznego i kulturowego. Rozwijanie kultury współpracy.
2.2. Cel operacyjny	<b>Wspieranie istniejących i powstających organizacji pozarządowych i nieformalnych grup społecznych działających w zakresie pożytku publicznego i integracji społecznej</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Tworzenie infrastruktury komunikacyjnej pomiędzy administracją publiczną a	1) Tworzenie infrastruktury komunikacyjnej pomiędzy administracją publiczną a	1) Inicjowanie aktywności społecznej w środowisku lokalnym

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>organizacjami pozarządowymi (np. udostępnienie stron internetowych, tablic ogłoszeniowych)</p> <p>2) Udostępnianie lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym</p> <p>3) Budowa powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych</p> <p>4) Organizacja corocznych „Targów organizacji pozarządowych”</p>	<p>organizacjami pozarządowymi (np. udostępnienie stron internetowych, tablic ogłoszeniowych)</p> <p>2) Udostępnianie lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym</p> <p>3) Współpraca przy budowie powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych</p>	<p>2) Wsparcie dla nowopowstających organizacji pozarządowych</p> <p>3) Rozwijanie sieci współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim</p>
<p>III. Cel strategiczny: <b>Wsparcie rodziny</b></p>		
<p>3.1. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Integracja działań na rzecz realizacji funkcji społecznych przez rodzinę</i></b></p>	
<p>Zadania powiatowe:</p> <p>1) Rozwój narzędzi wsparcia w postaci pomocy specjalistów</p> <p>2) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół ponadgimnazjalnych</p> <p>3) Stworzenie systemowej koordynacji form wsparcia i pomocy</p>	<p>Zadania gminne:</p> <p>1) Intensyfikacja pracy socjalnej</p> <p>2) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół podstawowych i gimnazjów</p> <p>3) Rozwój form wsparcia bezpośredniego przez asystentów rodziny</p> <p>4) Szkolenia i kursy doskonalące dla rodziców („Szkola dla rodziców”)</p>	<p>Zadania organizacji pozarządowych:</p> <p>1) Realizacja poradnictwa specjalistycznego (np. psychologicznego, prawnego, finansowego)</p>
<p>3.2. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Wsparcie instytucjonalne oraz pozainstytucjonalne dla rodzin niewydolnych wychowawczo</i></b></p>	
<p>Zadania powiatowe:</p> <p>1) Rozszerzenie pomocy specjalistycznej w szkołach i PCPR</p>	<p>Zadania gminne:</p> <p>1) Pomoc prawnika, psychologa, mediatora</p> <p>2) Pomoc specjalistyczna</p> <p>3) Wczesna diagnoza problemu – w szkołach</p>	<p>Zadania organizacji pozarządowych:</p> <p>1) Realizacja projektów partnerskich z instytucjami</p> <p>2) Rozwój form działalności opartych na wolontariacie.</p> <p>3) Budowanie prestiżu</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

		wolontariatu
3.3. Cel operacyjny	<b>Intensyfikacja opieki nad rodzinami wielodzietnymi oraz z osobami niepełnosprawnymi</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Aplikowanie i realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych 2) Wykorzystanie środków PEFRON 3) Aktywizacja społeczna i kulturalna osób z niepełnosprawnością (Utworzenie ZAZ oraz wsparcie WTZ )	1) Pomoc specjalistyczna 2) udział szkół 3) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół podstawowych i gimnazjów	1) Partnerstwo z instytucjami 2) Animacja środowiska lokalnego 3) Wspieranie realizacji zadań powiatu i gminy
3.4. Cel operacyjny	<b>Zapewnienie wsparcia dla rodzin wielopokoleniowych oraz rodzin wiejskich</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Działania wspólnie z NGO 2) Prowadzenie świetlic środowiskowych 3) Pomoc specjalistów	1) Prowadzenie świetlic środowiskowych	1) Prowadzenie świetlic środowiskowych 2) Włączenie NGO do działań w Banku żywności
4.5. Cel operacyjny	<b>Wsparcie pieczy zastępczej</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Rozbudowa rodzinnej pieczy zastępczej 2) Szkolenia dla rodziców zastępczych 3) Wsparcie dla rodziny zastępczej 4) Prowadzenie interwencji kryzysowej 5) Podjęcie działań na rzecz poprawy dostępności	1) Praca socjalna z rodziną pieczy zastępczej 2) Współpraca z radami sołectkimi 3) Zapewnienie mieszkań socjalnych oraz chronionych 4) Praca socjalna oraz szkolenia z rodzinami biologicznymi	1) Prowadzenie mieszkań chronionych 2) Wsparcie dla rodzin pieczy zastępczej



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

transportowej		
6) Stworzenie systemu pomocy finansowej		
7) Mieszkania chronione		
<b>IV. Cel strategiczny: Indywidualne wsparcie dla osób poszukujących pracy</b>		
4.1. Cel operacyjny	<b><i>Udoskonalenie i rozwój form kształcenia, przekwalifikowania i rozwijania umiejętności</i></b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Tworzenie kierunków zawodowych poszukiwanych na rynku pracy 2) PUP – finansowanie odpowiednich form wsparcia (staże, szkolenia, kursy, stypendia)	1) Organizacja prac społecznie użytecznych, interwencyjnych, robót publicznych, staży	1) Prowadzenie doradztwa zawodowego
4.2. Cel operacyjny	<b><i>Wsparcie dla osób rozpoczynających karierę zawodową</i></b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Prowadzenie doradztwa zawodowego 2) Analiza potrzeb rynku pracy 3) Multiplikacja dobrych praktyk (np. JOBfirma - model pracy z bezrobotnymi 50+)	1) Tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy 2) Wpływanie na pracodawców – etyka w biznesie, odejście od bardzo niskich wynagrodzeń.	1) Prowadzenie doradztwa zawodowego
4.3. Cel operacyjny	<b><i>Aktywizacja osób młodych, które mają postawę pasywną (nie pracują, nie uczą się)</i></b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Prowadzenie kursów, szkoleń, kształcenie 2) Kształtowanie właściwych postaw tak u pracodawców jaki i pracowników 3) Tworzenie miejsc pracy dla	1) Działalność szkoleniowa 2) Wykształcenie odpowiedniej postawy wobec pracy	1) Prowadzenie doradztwa zawodowego 2) Prowadzenie różnorodnych form społecznej rewitalizacji 3) Działalność szkoleniowa

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

osób o niskich kwalifikacjach		
4.4. Cel operacyjny	<b>Zwiększenie przedsiębiorczości</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Podjęcie działań na rzecz powstania inkubatora przedsiębiorczości	1) Nauka przedsiębiorczości od przedszkola 2) Programy wspierające przedsiębiorców 3) System ulg i obniżek opłat pobieranych ze strony gminy	1) Tworzenie spółdzielni socjalnych 2) Realizacja programów edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości
<b>V. Cel strategiczny: Wzmocnienie współdziałania na rzecz rynku pracy, gospodarki i edukacji</b>		
5.1. Cel operacyjny	<b>Przygotowanie pracowników do zmian</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Koordynacja edukacji młodzieży i dorosłych na obszarze powiatu 2) Realizacja zasad konsultacji społecznych przy tworzeniu programów kształcenia zawodowego 3) Zindywidualizowane powiatowe programy edukacyjne 4) Utworzenie ciała konsultacyjno-doradczego z udziałem pracodawców	1) Rozwój współpracy z partnerami społecznymi gospodarki, edukacji i organizacjami pozarządowymi 2) Współdziałanie z pracodawcami na rzecz działań uprzedzających negatywne skutki zmian w gospodarce (np. związane ze spadkiem eksportu lub nowymi normami jakości produkcji)	1) Partycypacja w ciałach kolegialnych działających na rzecz wzrostu zatrudnienia (Powiatowa Rada Zatrudnienia) 2) Tworzenie miejsc pracy w III sektorze 3) Opracowanie i realizacja programów wsparcia dla pracobiorców zagrożonych zmianą warunków pracy
5.2. Cel operacyjny	<b>Wsparcie innowacyjności w gospodarce</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Rozwój innowacyjnych produktów turystycznych zgodnych ze strategią rozwoju powiatu 2) Aktywne pozyskiwanie innowacyjnych inwestorów	1) Rozwój infrastruktury dla przedsiębiorstw zaawansowanych technologicznie 2) Preferencje przy tworzeniu nowych miejsc pracy w dziedzinach innowacyjnych	1) Realizacja zadań edukacyjnych rozwijających wiedzę o gospodarce i innowacyjności 2) Aplikowanie i realizowanie projektów europejskich rozwijających innowacyjność

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

5.3. Cel operacyjny	<b>Adekwatne do potrzeb systemu kształcenia</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Diagnostyka potrzeb rynku pracy 2) Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku 3) Rozwój krótkich form szkoleniowych	1) Diagnostyka potrzeb rynku pracy 2) Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku 3) Rozwój krótkich form szkoleniowych	1) Działania bezpośrednio skierowane do osób niepełnosprawnych
5.4. Cel operacyjny	<b>Wsparcie profilaktyki zdrowotnej, propagowanie zdrowego stylu życia</b>	
Zadania powiatowe:	Zadania gminne:	Zadania organizacji pozarządowych:
1) Prowadzenie programów profilaktyki zdrowotnej nakierowanej na dzieci 2) Wykształcanie zdrowych nawyków w ramach programów adresowanych do dzieci i dorosłych 3) Wsparcie dla zwiększenia oferty zdrowotnej i profilaktycznej finansowanej ze NFZ	1) Umożliwienie dostępu do specjalistów (udogodnienia transportowe oraz organizacyjne) 2) Specjalne działania skierowane do osób zależnych- starszych i dzieci	1) Działalność edukacyjna w zakresie profilaktyki oraz leczenia 2) Aktywizacja osób starszych

## 6. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJA STRATEGII

### 6.1. Ogólne wskaźniki realizacji ZSRPS

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby określenia wskaźników monitorowania, będzie przede wszystkim statystyka państwowa (dane GUS – Baza Danych Lokalnych) oraz sprawozdawczość z zakresu pomocy społecznej (dane zawarte w sprawozdaniu MPiPS-03).

Ponadto, źródło informacji będą stanowiły dane instytucji i organizacji (publicznych i pozarządowych) uczestniczących w programach związanych z poszczególnymi celami strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalane będą w zależności od ich kategorii (produkt, rezultat, oddziaływanie).

Wskaźnikami oceny monitorowania ZSRPS obejmują:

- wymierne ilości zmodernizowanych obiektów i infrastruktury komunalnej dla funkcjonowania instytucji i organizacji ze sfery rozwiązywania problemów społecznych;
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych i zagospodarowanych terenów na potrzeby osób niepełnosprawnych
- ilość uruchomionych działalności gospodarczych osób bezrobotnych oraz niepełnosprawnych
- ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych
- ilość zrealizowanych inwestycji w ramach rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w tym ze środków unijnych
- wskaźniki tempa zagospodarowania terenu objętego realizacją strategii
- ilość osób skierowanych do pracy w ramach zatrudnienia socjalnego
- ilość osób objętych pomocą w placówkach wsparcia dziennego
- ilość dzieci z rodzin ubogich objętych programem dożywiania
- liczba rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, którym skutecznie udzielono pomocy
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe (alkoholizm, narkomania)
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tą patologią w ramach systemu sieciowej pomocy
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia
- liczba atrakcji (kulturalnych, sportowych, integracyjnych) organizowanych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Innymi, proponowanymi źródłami informacji do oceny i planowania działań społecznych mogą być:

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

- Ankieta elektroniczna skierowana do mieszkańców umieszczona na stronie internetowej urzędu gminy czy powiatu<sup>8</sup>. Możliwe jest wykorzystanie w tym celu bezpłatnych narzędzi, które automatycznie zliczają wyniki i generują raporty takich np., jak: Google Docs (zapewnia anonimowość zbieranych danych). Trzeba przy tym mieć na uwadze, że brak możliwości zabezpieczenia przed wielokrotnym głosowaniem może prowadzić w przypadku pytań ilościowych do nieprawdziwych wyników. Tego typu narzędzia sprawdzają się za to, jako metoda wykrywania problemów społecznych i ich identyfikacji.
- Mniejszą skalą błędu, ale większym wysiłkiem organizacyjnym obarczone jest zbieranie ankiet papierowych do wystawionych w urzędach urn, skrzynek. Zbieranie ankiet może odbywać się także przy okazji festynów i autopromocji.
- Ankiety elektroniczne przesyłane mailowo wyłącznie do organizacji pozarządowych pozwalają w dużej mierze uniknąć przypadkowych głosów i dobrze zbadać najbardziej aktywne grupy społeczne, ale ponownie niekoniecznie odzwierciedlają opinię wszystkich mieszkańców.

**6.2. Szczegółowe wskaźniki realizacji ZSRPS**

I. Cel strategiczny: <b>Integracja i reintegracja społeczna oraz zawodowa osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym</b>	
1.1. Cel operacyjny	<b>Wsparcie osób długotrwale poszukujących pracy</b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Rozwój doradztwa zawodowego	Zwiększenie usług doradczych o 15% do końca 2018 roku.
P2) Realizacja programu prac interwencyjnych	Opracowanie corocznego programu prac interwencyjnych w powiecie myśliborskim.
P3) Realizacja programu prac społecznie użytecznych	Coroczne opracowanie planu prac społecznie użytecznych
P4) Opracowanie programu szkoleń dla osób chcących pracować	Opracowanie dokumentu do końca 2015 roku.
G1) Poszerzenie terenów inwestycyjnych	Zwiększenie oferty inwestycyjnej o minimum 15% powierzchni.
G2) Tworzenie miejsc pracy przez samorząd	Utworzenie w każdej gminie co najmniej 2 miejsc pracy związanych ze stażem w organizacjach pozarządowych.
G3) Stworzenie systemu ulg i zachęt dla pracodawców	Opracowanie koncepcji i przygotowanie uchwały Rady Gminy do końca 2015 roku.

<sup>8</sup> Przykładowa ankieta dotycząca satysfakcji klienta z korzystania z usług urzędu (Starostwa Powiatowego w Kołobrzegu):  
<https://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dHlnWDZwUkNzc00wQ293aHQ4WnFRcHc6MQ>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>tworzących nowe miejsca pracy</p> <p>OP1) Rozwój zasobów ludzkich</p> <p>OP2) Prowadzenie szkoleń i kursów</p> <p>OP3) Rozwój działalności Centrum Integracji Społecznej w Barlinku</p> <p>OP4) Utworzenie i prowadzenie centrów oraz klubów integracji społecznej</p>	<p>Każdy z sygnatariuszy – organizacji pozarządowych będzie uczestniczył co najmniej raz w roku we wspólnych szkoleniach powiększających zasoby ludzkie organizacji.</p> <p>Organizacje pozarządowe przygotują do końca 2015 roku plan szkoleń i kursów dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Do końca 2018 roku liczba uczestników zajęć w CIS zostanie zwiększona o 10% w stosunku do liczby uczestników w 2013 roku.</p> <p>Na terenie powiatu powstanie co najmniej jeden CIS i jeden KIS.</p>
<b>1.2. Cel operacyjny</b>	<b>Rozwój i doskonalenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom</b>
Zadania:	Wskaźniki:
<p>P1) Prowadzenie stacjonarnej terapii grupowej</p> <p>G1) Poprawa profilaktyki uzależnień poprzez lokalne systemy wsparcia</p> <p>G2) Zwiększenie kontroli w miejscach sprzedaży – sprzedaż nieletnim</p> <p>OP1) Nawiązanie współpracy między instytucjami</p> <p>OP2) Aplikowanie i realizacja projektów unijnych</p> <p>OP3) Realizacja zadań zleconych z zakresu profilaktyki uzależnień</p> <p>OP4) Prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin</p>	<p>Do końca 2015 roku powołanie jednej grupy terapii stacjonarnej.</p> <p>Opracowanie w każdej gminie po jednym programie profilaktyki uzależnień.</p> <p>Określenie zasad kontroli sprzedaży przez straż gminną oraz policję.</p> <p>Utrzymywanie stałego kontaktu w ramach podpisanego partnerstwa.</p> <p>W ramach partnerstwa powstanie co najmniej jeden wspólny projekt socjalny.</p> <p>Organizacje pozarządowe zaoferują samorządom realizację co najmniej jednego zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.</p> <p>Na terenie powiatu powstanie co najmniej jedna grupa wsparcia dla osób uzależnionych, którą prowadzić będzie organizacja pozarządowa.</p>
<b>1.3. Cel operacyjny</b>	<b>Wsparcie dla rodzin żyjących w ubóstwie</b>
Zadania:	Wskaźniki:



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>G1) Wsparcie dla rodzin dążących do usamodzielnienia</p> <p>OP1) Organizacja czasu wolnego dzieci</p> <p>OP2) W ramach zadań zleconych praca socjalna z rodzinami żyjącymi w ubóstwie</p> <p>OP3) Prowadzenie akcji charytatywnych</p>	<p>Aktywne wykorzystanie narzędzi wsparcia związanego z asystentem rodziny.</p> <p>Organizacje pozarządowe będą każdego rodzaju uczestniczyć w konkursach na organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży.</p> <p>Organizacje pozarządowe do końca 2015 roku zaoferują realizację co najmniej 2 zadań z zakresu pracy socjalnej z rodzinami żyjącymi w ubóstwie.</p> <p>Organizacje pozarządowe działając wspólnie przeprowadzą co najmniej jedną akcję charytatywną rocznie.</p>
<p>II. Cel strategiczny: <b>Wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego i integracji społecznej</b></p>	
<p>1. Cel operacyjny</p>	<p><b>Rozwój współpracy międzysektorowej</b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Powierzenie zadań organizacjom pozarządowym z zakresu polityki społecznej</p> <p>P2) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w ramach Rady Działalności Pożytku Publicznego</p> <p>P3) Wprowadzenie polityki otwartej komunikacji</p> <p>P4) Konsultowanie aktów prawnych oraz zasad współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi</p> <p>G1) Powierzenie zadań organizacjom pozarządowym z zakresu polityki społecznej</p> <p>G2) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w ramach Rady Działalności Pożytku Publicznego</p> <p>G3) Wprowadzenie polityki</p>	<p>Powiat ogłosi co najmniej jeden konkurs na realizację przez organizację pozarządową zadania z zakresu polityki społecznej</p> <p>Do końca 2015 roku powstanie Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego</p> <p>W ramach partnerstwa do końca 2014 roku zostanie określony sposób wzajemnej komunikacji administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych.</p> <p>Do końca 2014 roku zostanie opracowana i wdrożona procedura konsultowania aktów prawnych oraz zasad współpracy międzysektorowej.</p> <p>W każdej gminie zostanie ogłoszony konkurs na realizację przez organizację pozarządową co najmniej jednego zadania z zakresu polityki społecznej.</p> <p>Do końca 2016 roku w każdej gminie ukonstytuuje się Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego.</p> <p>Do końca 2014 roku zostanie opracowana i wdrożona</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>otwartej komunikacji G4) Konsultowanie aktów prawnych oraz zasad współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi OP1) Partycypacja we współpracy z administracją publiczną OP2) Komunikowanie o podejmowanych działaniach i tworzenie klimatu współpracy OP3) Rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami OP4) Rozwój społeczności lokalnej, jej kapitału społecznego i kulturowego. Rozwijanie kultury współpracy.</p>	<p>procedura konsultowania aktów prawnych oraz zasad współpracy międzysektorowej</p> <p>Organizacje pozarządowe będą aktywnie uczestniczyć w konsultacjach społecznych służących podejmowaniu ważnych decyzji lokalnych.</p> <p>Organizacje pozarządowe wdrożą do końca 2014 roku procedurę komunikowania samorządu o podejmowanych działaniach.</p> <p>Organizacje pozarządowe będą działać głównie w środowisku lokalnym – aplikując o europejskie środki pomocowe oraz realizując zadania zlecone przez samorząd.</p> <p>Organizacje pozarządowe będą każdego roku monitorować stan współpracy i przedstawiać swoje wnioski.</p>
<p>2. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Wspieranie istniejących i powstających organizacji pozarządowych i nieformalnych grup społecznych działających w zakresie pożytku publicznego i integracji społecznej</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki</p>
<p>P1) Tworzenie infrastruktury komunikacyjnej pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi (np. udostępnienie stron internetowych, tablic ogłoszeniowych) P2) Udostępnianie lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym P3) Budowa powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych P4) Organizacja corocznych „Targów organizacji pozarządowych” G1) Tworzenie infrastruktury</p>	<p>Opracowanie i wdrożenie procedury udostępniania kanałów komunikacyjnych do końca 2014 roku.</p> <p>Opracowanie i wdrożenie do końca 2014 roku procedury udostępniania lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym.</p> <p>Opracowanie koncepcji i wdrożenie projektu funkcjonowania powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych (Punkt Informacyjno-Doradczy w Barlinku) Organizacja „Targów”</p> <p>Opracowanie i wdrożenie procedury udostępniania kanałów</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>komunikacyjnej pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi (np. udostępnienie stron internetowych, tablic ogłoszeniowych)</p> <p>G2) Udostępnianie lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym</p> <p>G3) Współpraca przy budowie powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych</p> <p>OP1) Inicjowanie aktywności społecznej w środowisku lokalnym</p> <p>OP2) Wsparcie dla nowopowstających organizacji pozarządowych</p> <p>OP3) Rozwijanie sieci współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim</p>	<p>komunikacyjnych do końca 2014 roku.</p> <p>Opracowanie i wdrożenie do końca 2014 roku procedury udostępniania lokali i pomieszczeń organizacjom pozarządowym.</p> <p>Opracowanie koncepcji i wdrożenie projektu funkcjonowania powiatowego inkubatora organizacji pozarządowych (do końca 2015 roku)</p> <p>Wskazywanie obszarów aktywności obywatelskiej ważnych dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.</p> <p>Wsparcie organizacyjne oraz know-how dla inicjatyw powołania nowych organizacji pozarządowych.</p> <p>Współpraca z organizacjami z terenu powiatu poprzez udział w „Targach organizacji pozarządowych” oraz organizacji sieciowych np. ZAFOS.</p>
<p>III. Cel strategiczny: <b>Wsparcie rodziny</b></p>	
<p>1. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Integracja działań na rzecz realizacji funkcji społecznych przez rodzinę</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Rozwój narzędzi wsparcia w postaci pomocy specjalistów</p> <p>P2) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół ponadgimnazjalnych</p> <p>P3) Stworzenie systemowej koordynacji form wsparcia i pomocy</p> <p>G1) Intensyfikacja pracy socjalnej</p>	<p>Wzrost zatrudnienia specjalistów poprzez realizację projektów unijnych.</p> <p>Stworzenie systemu obiegu informacji pomiędzy szkołami, ośrodkami pomocy społecznej, policją, organizacjami pozarządowymi i powiatowym centrum pomocy rodzinie.</p> <p>Opracowanie procedur wzajemnego komunikowania i podejmowania interwencji.</p> <p>Zwiększenie liczby i jakości świadczeń.</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>G2) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół podstawowych i gimnazjów</p> <p>G3) Rozwój form wsparcia bezpośredniego przez asystentów rodziny</p> <p>G4) Szkolenia i kursy doskonalące dla rodziców („Szkoła dla rodziców”)</p> <p>OP1) Realizacja poradnictwa specjalistycznego (np. psychologicznego, prawnego, finansowego)</p>	<p>Wprowadzenie zajęć profilaktycznych dla rodziców i całych rodzin.</p> <p>Realizacja zadań ustawowych.</p> <p>Prowadzenie co najmniej jednego kursu rocznie.</p> <p>Podjęcie w ramach projektów unijnych lub zadania zleconego poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (co najmniej jeden specjalista rocznie).</p>
<p>2. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Wsparcie instytucjonalne oraz pozainstytucjonalne dla rodzin niewydolnych wychowawczo</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Rozszerzenie pomocy specjalistycznej w szkołach i PCPR</p> <p>G1) Pomoc prawnika, psychologa, mediatora</p> <p>G2) Pomoc specjalistyczna</p> <p>G3) Wczesna diagnoza problemu – w szkołach</p> <p>OP1) Realizacja projektów partnerskich z instytucjami</p> <p>OP2) Rozwój form działalności opartych na wolontariacie.</p> <p>OP3) Budowanie prestiżu wolontariatu</p>	<p>Wprowadzenie co najmniej jednej pomocy specjalistycznej ulokowanej w jednostce szkolnej.</p> <p>Udostępnienie porad specjalistycznych w trakcie dyżurów oraz doraźnie w domu podopiecznego.</p> <p>Udrożnienie kanałów komunikacyjnych szkoła – ośrodki pomocy rodzinie – powiatowe centrum pomocy rodzinie.</p> <p>Włączenie organizacji pozarządowych do realizacji wspólnych projektów na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo.</p> <p>Rozwój wolontariatu w standardowych działaniach instytucji pomocy społecznej.</p> <p>Organizacja konkursu dla „Najofiarniejszego wolontariusza”.</p>
<p>3. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Intensyfikacja opieki nad rodzinami wielodzietnymi oraz z osobami niepełnosprawnymi</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Aplikowanie i realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych</p> <p>P2) Wykorzystanie środków</p>	<p>PCPR wystąpi o realizację wspólnego projektu ze środków unijnych.</p> <p>PCPR realizować będzie zadania wobec niepełnosprawnych</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

PEFRON	przy użyciu środków PFRON.
P3) Aktywizacja społeczna i kulturalna osób z niepełnosprawnością	PCPR w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi będzie aktywizował osoby niepełnosprawne. Do końca 2016 roku zostanie utworzony ZAZ.
G1) Pomoc specjalistyczna	OPS realizować będą wobec podopiecznych pomoc specjalistyczną.
G2) Udział szkół	W ramach istniejących zespołów szkoły monitorować będą stan niepełnosprawności.
G3) Aktywizacja rodzin poprzez działania w ramach szkół podstawowych i gimnazjów	Wprowadzenie zajęć profilaktycznych dla rodziców i całych rodzin.
OP1) Partnerstwo z instytucjami	Współdziałanie na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach istniejącego partnerstwa.
OP2) Animacja środowiska lokalnego	Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w ich środowisku lokalnym.
OP3) Wspieranie realizacji zadań powiatu i gminy	Podejmowanie zadań zleconych z zakresu pomocy i integracji osób niepełnosprawnych.
4. Cel operacyjny	<b>Zapewnienie wsparcia dla rodzin wielopokoleniowych oraz rodzin wiejskich</b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Działania wspólnie z NGO	Wdrożenie współpracy PCPR, OPS-ów z organizacjami pozarządowymi w celu prowadzenia świetlic i klubów środowiskowych.
P2) Prowadzenie świetlic środowiskowych	Przewidywany rezultat: do końca 2015 roku będą prowadzone co najmniej 4 świetlice środowiskowe
P3) Pomoc specjalistów	
G1) Prowadzenie świetlic środowiskowych	
OP1) Prowadzenie świetlic środowiskowych	
OP2) Włączenie NGO do działań w Banku żywności	
5. Cel operacyjny	<b>Wsparcie pieczy zastępczej</b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Rozbudowa rodzinnej pieczy zastępczej	Opracowanie powiatowego systemu pieczy zastępczej.

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

P2) Szkolenia dla rodziców zastępczych	Przeprowadzenie szkolenia dla co najmniej 10 opiekunów.
P3) Wsparcie dla rodziny zastępczej	Przygotowanie i realizacji wsparcia merytorycznego i organizacyjnego dla rodziny zastępczej.
P4) Prowadzenie interwencji kryzysowej	Systemowe powiązanie instytucji w ramach interwencji kryzysowej.
P5) Podjęcie działań na rzecz poprawy dostępności transportowej	Wprowadzenie biletów socjalnych. Wykorzystanie gimbusów i innych środków transportowych.
P6) Stworzenie systemu pomocy finansowej	PCPR opracuje program wsparcia finansowego.
P7) Mieszkania chronione	Przygotowanie do końca 2016 roku co najmniej 3 mieszkań chronionych.
G1) Praca socjalna z rodziną pieczy zastępczej	Wydzielenie zadań z zakresu pracy socjalnej dla rodzin pieczy zastępczej.
G2) Współpraca z radami sołectkimi	Pozyskiwanie informacji o sytuacji nieletnich pozostawionych pod opieką krewnych w związku z wyjazdem rodziców za granicę.
G3) Zapewnienie mieszkań socjalnych oraz chronionych	Włączenie się gmin w finansowanie mieszkań socjalnych i chronionych.
G4) Praca socjalna oraz szkolenia z rodzinami biologicznymi	Podjęcie pracy socjalnej oraz szkoleń z rodzicami biologicznymi.
OP1) Prowadzenie mieszkań chronionych	Co najmniej organizacja pożytku publicznego prowadzi w powiecie mieszkania chronione.
OP2) Wsparcie dla rodzin pieczy zastępczej	Realizacja projektów unijnych na rzecz rodzin zastępczych.
<b>IV. Cel strategiczny: Indywidualne wsparcie dla osób poszukujących pracy</b>	
1. Cel operacyjny	<b><i>Udoskonalenie i rozwój form kształcenia, przekwalifikowania i rozwijania umiejętności</i></b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Tworzenie kierunków zawodowych poszukiwanych na rynku pracy	Corocznie Powiatowa Rada Zatrudnienia zatwierdzi przygotowany przez Partnerstwo plan kształcenia zawodowego.
P2) PUP – finansowanie odpowiednich form wsparcia (staże, szkolenia, kursy, stypendia)	Realizacja Powiatowego Programu Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy



*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>G1) Organizacja prac społecznie użytecznych, interwencyjnych, robót publicznych, staży</p> <p>OP1) Prowadzenie doradztwa zawodowego</p>	<p>Gminy przygotowują plan prac we współpracy z PUP-em.</p> <p>W ramach projektów unijnych lub zadań zleconych co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi w powiecie usługi doradcze.</p>
<p>2. Cel operacyjny</p>	<p><b>Wsparcie dla osób rozpoczynających karierę zawodową</b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Prowadzenie doradztwa zawodowego</p> <p>P2) Analiza potrzeb rynku pracy</p> <p>P3) Multiplikacja dobrych praktyk (np. JOBfirma - model pracy z bezrobotnymi 50+)</p> <p>G1) Tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy</p> <p>G2) Wpływanie na pracodawców – etyka w biznesie, odejście od bardzo niskich wynagrodzeń.</p> <p>OP1) Prowadzenie doradztwa zawodowego</p>	<p>Działania ustawowe PUP</p> <p>Działania ustawowe PUP.</p> <p>Powiat oraz jego agendy inicjują podjęcie projektów na rzecz osób wkraczających na rynek pracy – co najmniej 3 inicjatywy w okresie programowania.</p> <p>Stworzenie oferty inwestycyjnej oraz systemu ulg podatkowych oraz wsparcia w przygotowaniu pracowników do wykonywania pracy.</p> <p>Promowanie „uczciwych” pracodawców – organizacja konkursu lub ich nominowanie do konkursów wojewódzkich i ogólnopolskich.</p> <p>W ramach projektów unijnych lub zadań zleconych co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi w powiecie usługi doradcze</p>
<p>3. Cel operacyjny</p>	<p><b>Aktywizacja osób młodych, które mają postawę pasywną (nie pracują, nie uczą się)</b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Prowadzenie kursów, szkoleń, doształcanie</p> <p>P2) Kształtowanie właściwych postaw tak u pracodawców jak i pracowników</p> <p>P3) Tworzenie miejsc pracy dla osób o niskich kwalifikacjach</p>	<p>Działania ustawowe PUP</p> <p>Działania ustawowe PUP</p> <p>Działania ustawowe PUP</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

G1) Działalność szkoleniowa	Prowadzenie na terenie gminy szkoleń przez służby pomocy społecznej.
G2) Wykształcenie odpowiedniej postawy wobec pracy	Działania szkoleniowe wobec uczniów oraz wybranych kategorii.
OP1) Prowadzenie doradztwa zawodowego	W ramach projektów unijnych lub zadań zleconych co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi w powiecie usługi doradcze.
OP2) Prowadzenie różnorodnych form społecznej rewitalizacji	Prowadzenie CIS i KIS.
OP3) Działalność szkoleniowa	W ramach projektów unijnych lub zadań zleconych co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi w powiecie usługi szkoleniowe.
<b>4. Cel operacyjny</b>	<b>Zwiększenie przedsiębiorczości</b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Podjęcie działań na rzecz powstania inkubatora przedsiębiorczości	Opracowanie koncepcji i wdrożenie projektu do końca 2016 roku.
G1) Nauka przedsiębiorczości od przedszkola	Wprowadzenie programów edukacyjnych rozwijających postawę przedsiębiorczości.
G2) Programy wspierające przedsiębiorców	Prowadzenie usług doradczych i szkoleniowych dla osób otwierających działalność gospodarczą.
G3) System ulg i obniżek opłat pobieranych ze strony gminy	Opracowanie koncepcji i przygotowanie uchwały Rady Gminy do końca 2015 roku
OP1) Tworzenie spółdzielni socjalnych	Inicjowanie powstania spółdzielni socjalnych – do końca 2016 roku powstanie co najmniej jedna spółdzielnia socjalna.
OP2) Realizacja programów edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości	Organizacje pozarządowe wspierać będą gminy w realizacji programów edukacyjnych poprzez realizację projektów unijnych lub zadań zleconych przez gminę.
<b>V. Cel strategiczny: Wzmocnienie współdziałania na rzecz rynku pracy, gospodarki i edukacji</b>	
<b>1. Cel operacyjny</b>	<b>Przygotowanie pracowników do zmian</b>
Zadania:	Wskaźniki:
P1) Koordynacja edukacji młodzieży i dorosłych na	Monitorowanie potrzeb rynku i opracowywanie planów edukacyjnych – działalność ciągła PUP-u.

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>obszarze powiatu</p> <p>P2) Realizacja zasad konsultacji społecznych przy tworzeniu programów kształcenia zawodowego</p> <p>P3) Zindywidualizowane powiatowe programy edukacyjne</p> <p>P4) Utworzenie ciała konsultacyjno-doradczego z udziałem pracodawców</p> <p>G1) Rozwój współpracy z partnerami społecznymi gospodarki, edukacji i organizacjami pozarządowymi</p> <p>G2) Współdziałanie z pracodawcami na rzecz działań uprzedzających negatywne skutki zmian w gospodarce (np. związane ze spadkiem eksportu lub nowymi normami jakości produkcji)</p> <p>OP1) Partycypacja w ciałach kolegialnych działających na rzecz wzrostu zatrudnienia (Powiatowa Rada Zatrudnienia)</p> <p>OP2) Tworzenie miejsc pracy w III sektorze</p> <p>OP3) Opracowanie i realizacja programów wsparcia dla pracobiorców zagrożonych zmianą warunków pracy</p>	<p>Tworzenie partycypacyjnego programu kształcenia zawodowego.</p> <p>Programy edukacyjne „szyte na miarę” potrzeb pracodawcy.</p> <p>Rozszerzenie formuły Powiatowej Rady Zatrudnienia poprzez szerszy udział pracodawców.</p> <p>Utworzenie w każdej gminie ciała doradczego złożonego z pracodawców, pedagogów, ekspertów rozwoju lokalnego i gospodarczego.</p> <p>Utworzenie w każdej gminie ciała doradczego złożonego z pracodawców, pedagogów, ekspertów rozwoju lokalnego i gospodarczego.</p> <p>3 sektor jest także pracodawcą i powinien uczestniczyć w programowaniu działań interweniujących na rynku pracy.</p> <p>Realizacja szkoleń i usług doradczych w przedsiębiorstwach podlegających restrukturyzacji i reorganizacji.</p>
<p>2. Cel operacyjny</p>	<p><b>Wsparcie innowacyjności w gospodarce</b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Rozwój innowacyjnych produktów turystycznych zgodnych ze strategią</p>	<p>Promocja nowych rozwiązań, konkursy, upowszechnianie dobrych praktyk.</p>

*Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim*

<p>rozwoju powiatu</p> <p>P2) Aktywne pozyskiwanie innowacyjnych inwestorów</p> <p>G1) Rozwój infrastruktury dla przedsiębiorstw zaawansowanych technologicznie</p> <p>G2) Preferencje przy tworzeniu nowych miejsc pracy w dziedzinach innowacyjnych</p> <p>OP1) Realizacja zadań edukacyjnych rozwijających wiedzę o gospodarce i innowacyjności</p> <p>OP2) Aplikowanie i realizowanie projektów europejskich rozwijających innowacyjność</p>	<p>Opracowanie koncepcji i przygotowanie uchwały Rady Powiatu i rad gmin do końca 2015 roku.</p> <p>Wydzielenie atrakcyjnych terenów. Uzbrojenie terenu (budynków) zgodnie z oczekiwaniami przedsiębiorców.</p> <p>Opracowanie koncepcji i przygotowanie uchwały rad gmin do końca 2015 roku.</p> <p>Opracowanie innowacyjnych programów edukacyjnych uzupełniających ofertę oświatową.</p> <p>Realizacja szkoleń i usług doradczych w przedsiębiorstwach opartych na wiedzy i innowacyjnych.</p>
<p>3. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Adekwatne do potrzeb systemu kształcenia</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>
<p>P1) Diagnostyka potrzeb rynku pracy</p> <p>P2) Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku</p> <p>P3) Rozwój krótkich form szkoleniowych</p> <p>G1) Diagnostyka potrzeb rynku pracy</p> <p>G2) Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku</p> <p>G3) Rozwój krótkich form szkoleniowych</p> <p>OP1) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych</p>	<p>Monitorowanie potrzeb rynku i opracowywanie planów edukacyjnych – działalność ciągła PUP-u.</p> <p>Programy edukacyjne „szyte na miarę” potrzeb pracodawcy oraz umiejętności pracobiorcy</p> <p>Podniesienie efektywności szkolenia poprzez kształcenie konkretnych umiejętności na potrzeby określonego pracodawcy.</p> <p>Monitorowanie potrzeb rynku pracy na obszarze gminy przez samorząd.</p> <p>Reagowanie na pojawiające się zmiany i zgłaszanie ich do Powiatowej Rady Zatrudnienia.</p> <p>Rozpoznawanie potrzeb pracodawców na konkretne kwalifikacje.</p> <p>Realizacja usług opiekuńczych, doradczych i szkoleniowych na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>
<p>4. Cel operacyjny</p>	<p><b><i>Wsparcie profilaktyki zdrowotnej, propagowanie zdrowego stylu życia</i></b></p>
<p>Zadania:</p>	<p>Wskaźniki:</p>

Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

P1) Prowadzenie programów profilaktyki zdrowotnej nakierowanej na dzieci	Programy realizowane są we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych
P2) Wykształcanie zdrowych nawyków w ramach programów adresowanych do dzieci i dorosłych	Powszechny program profilaktyczny realizowany wobec wybranych kategorii mieszkańców, np. kobiet, osób powyżej 40 roku życia.
P3) Wsparcie dla zwiększenia oferty zdrowotnej i profilaktycznej finansowanej z NFZ	Wsparcie lokalowe i organizacyjno-finansowe dla placówek NFZ.
G1) Umożliwienie dostępu do specjalistów	Udogodnienia transportowe oraz organizacyjne w dostępie do specjalistów
G2) Specjalne działania skierowane do osób zależnych- starszych i dzieci	Działania ustawowe związane z pomocą społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.
OP1) Działalność edukacyjna w zakresie profilaktyki oraz leczenia	W ramach projektów unijnych lub zadań co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi w powiecie działalność edukacyjną w zakresie profilaktyki i leczenia.
OP2) Aktywizacja osób starszych	W ramach projektów unijnych lub zadań zleconych co najmniej jedna organizacja pozarządowa prowadzi aktywizację osób starszych.

### 6.3. Organizacja procesu zarządzania ZSRPS

W zarządzaniu Zintegrowaną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych uczestniczą wszyscy partnerzy ze strony samorządu oraz organizacji pozarządowych.

Do 31 grudnia 2014 roku Partnerstwo utworzy na okres 5 lat następujące Zespoły:

- Zespół Zarządzający „Zintegrowaną strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim”.
- Sekretariat strategii.
- Lokalne zespoły wykonawcze (lokalne partnerstwa).

**Zespół Zarządzający** składa się z sygnatariuszy-przedstawicieli wszystkich 13 członków Partnerstwa. Przewodniczącym Zespołu Zarządzającego jest dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

Do zadań Zespołu Zarządzającego należy, w szczególności:

- przygotowanie i przyjmowanie Rocznych Planów Wdrażania Strategii obejmujących: planowane do realizacji w danym roku projekty realizacyjne, wskazanie instytucji wchodzących w skład Lokalnych Zespołów Wykonawczych i ich liderów, opracowanie i wdrożenie projektów realizacyjnych, wskazanie źródeł ich finansowania,
- okresowy przegląd postępów osiągania celów operacyjnych Strategii poprzez ocenę wskaźników monitoringowych założonych dla każdego celu operacyjnego,
- podejmowanie działań korygujących, w przypadku stwierdzenia odchylenia od zamierzonych celów.

Posiedzenia zwołuje przewodniczący Zespołu Zarządzającego nie rzadziej niż raz na pół roku.

Zespół Zarządzający wyznacza ze swojego grona **kierownika merytorycznego**, do którego zadań należy:

- wykonywanie roli sprawozdawcy prezentującego materiały i raporty przekazane przez: Lokalne Zespoły Wykonawcze,
- przygotowanie projektów stanowisk zajmowanych w sprawach realizacji strategii,
- dokonywanie korekty i wstępnej recenzji materiałów (Raportów) przekazywanych do Sekretariatu Strategii przez Zespoły Wykonawcze.

**Sekretariat strategii** – wyznaczeni pracownicy PCPR w Myśliborzu, do których zadań należy:

- Koordynacja przygotowania oraz dostarczenie materiałów i projektów dokumentów przeznaczonych do rozpatrzenia, oceny lub zatwierdzenia przez Zespół Zarządzający,
- Przekazywanie, na polecenie Zespołu Zarządzającego, opracowanych raportów: Radzie Miasta Gminy Dębno, komisji stałej Rady właściwej ds. polityki społecznej, uczestnikom Gminnego Forum ds. Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz innym zainteresowanym instytucjom i organizacjom,
- Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z posiedzeniami Zespołu Zarządzającego oraz Gminnego Forum ds. Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w szczególności pisemnych stanowisk i protokołów z posiedzeń tych Zespołów,
- Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołów.

Lokalne zespoły wykonawcze (lokalne partnerstwa).

Zespoły te składają się z instytucji i osób bezpośrednio zainteresowanych projektem realizacyjnym strategii. Pracami Zespołu kieruje Lider, wyznaczony przez Zespół Zarządzający w rocznym planie realizacji strategii. Lider jest zarazem kierownikiem danego projektu i odpowiada za bezpośrednie nim zarządzanie (organizację zadań przyjętych w projekcie, zarządzanie finansowe projektem o ile projekt ma wyodrębnione źródła finansowania,





## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

organizację współpracy w partnerstwie na rzecz projektu składającym się z instytucji i osób zainteresowanych jego realizacją).

Lider Lokalnego Zespołu Wykonawczego przekazuje Zespołowi Zarządzającemu – konkretnie kierownikowi merytorycznemu, raporty z realizacji zadań (Raport Realizacyjny) wraz informacją monitoringową pozwalającą na opracowanie wskaźników (opis projektu w zakresie produktu, rezultatu i dynamiki).

## Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim

### SPIS TABLIC I RYSUNKÓW

Tabela 1. Proces budowy, wdrażania i monitoringu Zintegrowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie myśliborskim w świetle realizacji Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi .....	15
Tabela 2. Samoocena współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w powiecie myśliborskim .....	26
Tabela 3. Skład grupy objętej badaniami .....	34
Tabela 4. Pozycja powiatu myśliborskiego na tle powiatów woj. zachodniopomorskiego .....	36
Tabela 5. Pozycja gmin powiatu myśliborskiego w rankingu wewnątrzpowiatowym i na tle gmin woj. zachodniopomorskiego.....	36
Tabela 6. <b>Ważność</b> problemów społecznych .....	37
Tabela 7. <b>Pilność</b> potrzeby rozwiązania problemów społecznych.....	38
Tabela 8. <b>Nasilenie</b> typowych problemów społecznych w gminach .....	38
Tabela 9. <b>Przyczyny</b> problemów społecznych w opinii mieszkańców .....	41
Tabela 10. <b>Dostępność pomocy</b> dotyczącej problemów społecznych na terenie powiatu .....	42
Tabela 11. <b>Skuteczność pomocy</b> dotyczącej problemów społecznych na terenie powiatu.....	43
Tabela 12. Poziom zadowolenia.....	45
Tabela 13. <b>Działania proponowane</b> w celu rozwiązania problemów społecznych .....	45
Tabela 14. Problemy społeczne i ich rangi .....	48
Tabela 15. Cele strategiczne Zintegrowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie myśliborskim .....	69
Tabela 16. Cele operacyjne oraz zadania strategiczne .....	71
Rysunek 1. Model współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi .....	12
Rysunek 2. Obszary integracji strategicznej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych .....	17
Rysunek 3. Zestawienie oceny ogólnej i ocen szczegółowych .....	30
Rysunek 4. Współpraca NGO z JST w ciągu ostatnich 12 miesięcy .....	31
Rysunek 5. Ocena wpływu współpracy na jakość usług świadczonych mieszkańcom.....	32
Rysunek 6. Ocena wpływu współpracy z samorządem na rozwój organizacji.....	32
Rysunek 7. Ważność, pilność i skala problemów społecznych w całym powiecie .....	39
Rysunek 8. Ważność, pilność i skala problemów – porównanie subiektywnych odczuć mieszkańców gmin.....	40
Rysunek 9. Dostępność i skuteczność pomocy a skala problemów na terenie gminy.....	44
Rysunek 10. Cele strategiczne i kierunki działań.....	68